

KÖZTELEK

KIR. MAGY.
TÁRSULAT
NYVTÁRA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Kérelem az O. M. G. E. tagjaihoz.

Az alapszabályok 8. §. szerint az évdijas tagok tagdíjai és alapítványok kamatai márczius hó végével esedékesek, felkérjük azon t. tagjainkat, a kik kötelezettségüknek még eleget nem tettek, a tagdíjak és alapítványi kamatok szíves beküldésére.

A „Köztelek“ lap első számához mellékeljük az egyesület pénztárára címzett utalványlapokat, kérjük ezek felhasználását és pontos kitöltését.

Forster Géza,
igazgató.

Felhívás

a III. orsz. gazdakongresszus tagjai közé való belépésre.

Felkérjük azon t. gazdatársainkat, kik a III. orsz. gazdakongresszus tagjai közé belépni óhajtanak, hogy mielőbb szíveskedjenek jelentkezni, hogy a rendező-bizottság a sürgőslegendő nyomtatványok száma felől tájékozást nyerhesse s azokat idejekorán szétküldhesse. Jelentkezni lehet a kongresszus titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek.), hol a kongresszusra vonatkozó mindennemű felvilágosítás és a szükséges nyomtatványok írásbeli megkeresésre megszerezhetők.

A III. orsz. gazdakongresszus rendező-bizottsága.

Tavaszi luxoslóvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett tavaszi (IV-ik) luxoslóvásár f. év április hó 18., 19., 20. és 21-én fog a „Tattersall“-telepen (külső kerepesi-ut, központi pályaudvarral (szemben) megtartatni.

Részletes felvilágosítással szolgál a vásár tervezete, melyet az O. M. G. E. titkári hivatala az érdeklődőknek ingyen küld meg.

Dijlovaglás és díjugratás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett *dijlovaglás és díjugratás* (2-ik év) ez idén május hó 18-án, szombaton, a Tattersall r. t. telepen fog megtartatni.

Nevezéseket elfogad az O. M. G. E. titkári hivatala (Budapest, Köztelek), hol a díjlovaglás és díjugratás részletes tervezete is megszerezhető.

Folyó évi márczius hóban befizetett alapítványi kamatok és évdíjak nyugtázása.

I. Alapítványi kamatok.

1894. évről: Majláth István 11 frt.

1895. évre: Gróf Batthyány Elemér 26-25 frt, Ehrlich Mór 10 frt, Hungária műtrágyagyár 10 frt, Okolicsányi László 10-50 frt, Reusz Henrik, dr. Rodiczky Jenő 10-10 frt, gróf Széchenyi Emil 12 frt.

II. Évdíjak.

1894. évről: Csáky János, Dobozy János 10-10 frt.

1895. évre: Albisi Béla, Altstoeck S. és fiai, Andrea Emil, dr. Augusz Zsigmond, Ásványi Lajos 10-10 frt, Bakay Oszkár 5 frt, Balumek István, Bartha Antal, Basch Béni, Basch Simon, gróf Batthyány József, Baumgarten Pál, báró Bánffy Ernő, Bánó József, Bellán Mátyas, Benes József, Benkert György, Beregmezei gazdasági egyesület, Berger Rezső, Bittó Béni, Blaske László, Boda Sándor, Bolgár János, Boross Pál, Röck Géza, Brasch Simon, Braun Jenő, Brauner Győző, Czocher Gusztáv, Csapkovits György, Csiky Dénes, Csiky Kálmán, Dessewffy Géza, Dobozy Dániel, Dubszky Ferencz, Első magyar spodiumgyár, Ertl Vilmos, Etter Kálmán, Farkas Rezső, Farkasovszky Endre, Fáy Viktor, Ferenczy Kálmán, gróf Festetics Imre, Fischl Lipót, Fleischer Manó, Fodor Albert, Fónay Lajos, Földváry Tibor, Förster Jenő, Frommer Samu, Fülöp Jakab, Fűzes Jenő, Gálffy János, Gosztonyi Tibor, Grosz Ignác, Gruber György, Gyapay Kornél, Györgyei Ödön, Heller és társa, Hencz László, Herczog Mór, Horváth Dénes, Horváth József, Horváth Pál, Jakabffy Imre, Kacskovits Zoltán, Kastal Ferencz,

ifj. Kálmán Rudolf, Kemény Andor, Kende Tivadar, Kinczig Géza, Kiss Sándor, Klár Sándor, Klein Nátán, Kleiszner Károly, Kluge Ferencz, Koller István, Komlós Ede, Körmendy László, Kövér Miklós, Kunffy Adolf, Lakner László, Láng Károly, Lederer Adolf, Leidenfrost Ottó, Lengyel P. József, Leszkay Sándor, Liebermann Leo, Löwy Jenő, Löwy Zsigmond, Lukinits Kálmán, Luperszbeck József, Madarassy Jenő, Magyary Andor, Majthényi Károly, Malina Gyula, báró Mandorfi Géza, Markus Gyula, dr. Marschovszky Endre, Marton István, Marton János, Matkovits Zsigmond, Márky Imre, Meszlényi Pál, Mihályfi Károly, Moskovitz Mór, Nagy Akos, Nagy Ferencz, Nagy Imre, Nagy István, Nagy Pál, Nagy Vincze 10-10 frt, Nemess Béla 5 frt, Noszlópy Emil, Ofner Oszkár, Ondrusz Czirill, Osztrólczy Géza, Palkovits Sándor, Peitner Sándor, Pencz József, Perzsa Sándor, Piróth István, Plank Ferencz, Pollák József, Pongrácz Géza, Pottyondy Béla, Pulitzer Ferencz, Radó Elemér, báró Radossevich Tódor, Redemptus Közbirtokosság Jászberény, Réthy Béla, Ringelhann Gyula, Rónay Albert, Rotter Béla, Rozdonyi Sándor, Rudnyánszky János, Sarlay Pál, Sárközy Gyula, Satory Miksa, Siegler Gyula, Siposs Zs. Somogyi Emil, Sooky Endre, Steinhausz Frigyes, Szabó Géza, Szalay Imre, Szájbélyi Árpád, Szeőke Ödön, Sztányi Károly, Szondy János, Takáts Mihály 10-10 frt, Tóth Ede 5 frt, Törley Antal, Tulogdy Samu, Tully István, Tuszkán Valdemár, Ungár Géza, Unger János, Vancsó Gyula, Vargha Gyula, Vargha László, Veczko Béla, Világhy Gyula, Vojnich Máté, ifj. Wenninger Mátyas, Wolfinger Alajos, Ziegler Nándor, Zsámbokrétó Emil 10-10 frt.

1896. évre: Kiss Gyula 10 frt, Máriaassy Ferencz 5 forint.

Magyar gazdatisztek.

A gazdatisztek régi időktől fogva hazánk egyik legintelligensebb, leghazafiasabb és leghasznosabb társadalmi osztályát képezik. A gazdatisztek a földesuraik bizalmából gondozásukra bizott terjedelmes uradalmakon nemcsak a gazdasági haladás legelső zászlóvivői voltak mindenkor, hanem a magyar nemzeti érzés és a magyar nemzeti kultúra ápolása és kifejlesztése terén is intelligenciájuk által az első harcosok közé tartoztak, mert a magyar főurak gazdatisztjei sokkal többek voltak uradalmaik egyszerű sáfárjainál, ők a birtokos család

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk

megjelenvén, azt a tisztelt gazdaközönség szíves figyelmébe ajánljuk és kívánatra bérmentve megküldjük.

dok vagyoni jóllétének nemcsak biztosítói, hanem a birtokos családok bizalmas belső emberei s az alájuk rendelkeznek ennek folytán jöltevői is voltak. A magyar gazdatisztnak nem is volt oka sokáig a panasza. Magyar gazdatisztnak lenni nemcsak tisztesség volt, hanem anyagilag is kedvező helyzetet jelentett.

A mezőgazdasági viszonyok általános rosszabbra fordulta azonban a magyar gazdatisztek helyzetén is nagyot változtatott és pedig a rosszabbodás felé, úgy, hogy ma magyar gazdatisztnak lenni — kevés kivétellel — a mindennapi kenyérért, az agg napok nyugalmanak biztosítása nélkül való keserves küzdelemmel egy jelentőségű. A törvény hiányait a birtokosok áldozatkészsége semmiképpen sem pótolhatja s kevés nagy uradalom dicséretes kivételével, a magyar gazdatiszt egész existenciája, egész jövője, a maga és családja boldogulása oly kiszámíthatatlan esélyektől lehet függővé téve, hogy nem lehet csodálkozni azon, ha sokszor a gazdatisztekben is hiányozván a megfelelő odaadás, a gazdálkodás meddőségét valóban a gazdatiszt okozza.

Magyarország a többi európai államoktól eltérőleg, oly sajátságos gazdálkodási és birtokviszonyokkal bír, melyek a magyar gazdatiszteknek még sokáig nélkülözhetetlenné teszik, éppen azért nagyon szükséges és üdvös afölött gondolkodni, hogy a magyar gazdatiszteknek helyzete törvényhozás, kormány és társadalom részéről akként biztosítsák, hogy ez a társadalmi osztály továbbra is áldása maradjon a magyar mezőgazdaságnak.

Önként tolnak e gondolatok előtérbe

most, a midőn a magyar gazdatisztek egyesülete és nyugdíjintézete vasárnapi közgyűlésére gondolunk. Ez a két egyesület van hivatva közreműködni azon, hogy a gazdatisztek szellemi és anyagi érdekei előmozdítassanak.

Ámde mit látunk? Őszintén ki kell jelentenünk, hogy a két egyesületnek egyike sem teszi meg azt, a mit megtennie kellene. Érdemes ennek okaival foglalkozni. Minden egyesület csak úgy képes feladatának jól megfelelni, ha az érdekeltek maguk minél nagyobb számában csoportosulnak s szellemi és anyagi eszközökkel bőven ellátják érdekeik képviselőit. Sajnosan kell konstatálnunk, hogy a gazdatisztek egyesülete és nyugdíjintézete pártfogás hiányában szenved a gazdatisztek részéről. Magyarország huszezer gazdatisztnak alig huszadrésze tagja a gazdatisztek egyesületének. Természetes, hogy ennek megfelelőleg az egyesület anyagi eszközei is oly szerények, hogy alig képes ügyvezetésének költségeit fedezni. Ily körülmények között a gazdatisztek nagyot vétkeznek önmaguk ellen, midőn távortartják magukat az egyesülettől és igazságtalan az a vádjuk, hogy egyesületük működése meddő. Mindaddig, míg a gazdatisztek legnagyobb része nem lép be saját egyesületük tagjai sorába, nem várhatják méltányosan azt, hogy ez az egyesület érdekükben jelentékenyebb akciót fejthessen ki, mert egyszerűen hiányzik hozzá a szükséges anyagi és szellemi tehetsége. A gazdatisztek egyesülete a gazdatiszteké, azt a gazdatiszteknek maguknak kell megcsinálniok, ebben nem szabad senkitől támogatást várniok, ha-

nem maguknak kell érdekeik képviselőit szervezniök, ha azt akarják, hogy számba vegyék őket.

Másként áll a dolog a gazdatisztek nyugdíjintézeteivel. A gazdatiszt működése alatt életének javarészét földesura szolgálataiban, földesura javára tölti el s fáradságos és önfeláldozó munkája közben sem alkalma, sem ideje nincs arra, hogy vagyont gyűjtve családjá jövőjét, öreg napjai nyugalma biztosítsa. A legtöbb földbirtokos nincs is abban a helyzetben, hogy erre a célra nagyobb áldozatokat hozzon, éppen azért a gazdatisztek nyugdíjintézete, a mely ezt aránylag csekély évi befizetés ellenében megteszi, nemcsak a gazdatisztek, hanem a földbirtokosok részéről is a legnagyobb pártolást méltán megérdemli. És kimondhatjuk, hogy ezen a téren „peccatur intra et extra muros“. A gazdatisztek a nyugdíjintézetet nagyon kevésbé karolják fel, a földbirtokosok pedig éppenséggel nem. Pedig ezen a téren a gazdatisztek teljes joggal számíthatnának a földbirtokosok áldozatkész támogatására. A gazdatisztek javadalmazása általánosságban oly csekély, hogy abból a nehéz megélhetési viszonyok között csak néhány forintnak a nélkülözése is sok esetben a lehetlenségek közé tartozik. A földbirtokos helyzete se rózsás manapság, de azért néhány forintot minden földbirtokos könnyen áldozhat arra, hogy vagy gazdatiszteit nyugdíjbiztosításuknál segítse, vagy a nyugdíj-intézet tartaléktökéjét adományával növelvén, a nyugdíjintézet áldásos működését elősegítse és emelje. Ez nem sok és a magyar gazdatisztkar földesuraitól méltán meg-

T Á R C Z A.

Gavallér-betyár.

Irtá: Bársony István.

Gondolja magában a szives olvasó: „ez is olyanféle találmány lehet, mint a fából vaskarika“.

Hogy is lehetne valaki, a ki betyár s ennél fogva a társadalmi rend ellensége, igazi gavallérember? Hisz' ezzel a fogalommal együtt jár a feltétlen becsületesség. Pedig a betyárság nem a legbecsületesebb mesterségek közül való.

Erről vitatkoztunk. A ki azt állította, hogy de bizony volt minékünk akárhány gavallér-betyárunk, mindjárt egy történetkével bizonyította a mit mondott.

Én meg azt gondoltam, hogy leírom ezt az érdekes históriát, mert a *Köztelek* kitűnő gazdaközönségének itt-ott még mai napság is van holmi „esete“ a kiveszöben levő betyárnépséggel s nem árt, ha a szegény legények lelki világát, szokásait, természetét, minél változatosabb adatokból ismeri meg.

Régen történt ez is, mint minden, a minek az emléke körül magától nő ki a romantika.

Még akkor az uri székeké volt a kis királysághoz hasonlatos önkény és hatalom; a parasztnak, ha bűnben találtatt, első purgatoriuma volt — a deres.

A nyirbátori kocsimában mulattak a parasztleányok s hogy semmi se hiányozzék a férfias örömből: utóljára bevették egymás fejét.

Gesztely Józsi volt a legvittebb köztök. Mikor a harezoló feleket a pandurok összefogdosták: az ő koponyáján volt a legtöbb lyuk s az ő bunkósbotja nyomát siratták legtöbben.

Jó fiu volt Józsi, szálás, szép gyerek, öröme telt benne mindenkinek. Ez egyszer irgalmazott neki az igazságosztó hatalom, s a mi nagy dolog volt akkor, büntetés nélkül került ki a bajból. Másfajta legényt talán meghatott volna ennyi nagylelkűség, de Józsinak jobban fájt a bevett fejénél az a tudat, hogy a kocsimában úgy megcsufolták. Csak az első alkalomra várt, hogy ki-reparálja a vittezsége hírére esett csorbát. Ki is reparálta a legelső alkalommal, még pedig úgy, hogy egy pajtása holtan maradt a csatatéren.

Most már nem lehetett többet kegye-

lemre számítani, ilyen főbenjáró eset után legokosabb volt, ha elbujdosik.

Egyszer csak rémhíre kelt, hogy nem biztos már az ut a Nyíren sehó; a debreczeni vásárra menni annyi, mint koczára tenni vagyont és életet. Az isten tudja, honnan termett: egyszerre ott volt egy rablóbanda a homokon s hol a pusztaterenni erdőben, hol a rétségeken, hol a Guton húzta meg magát. Nem is sokáig tartott, hogy valaki ráismert a banda vezérére s elmondta, a mit a saját szemével látott, hogy senki más az, mint Gesztely Józsi, a nyirbátori legény.

Még akkor se vasut, se hátultöltő puska, de még telegráf se volt ott. Sokáig tartott, míg elért valahova a hír, meg a parancs. Nem is volt minden terület annyira ellepve emberrel, jószággal; a betyár talált buvóhelyet eleget s mire a pandurok nyomukat lelték, ők is megéreztek a puskapor-szagot s a harmadik határon tartottak pihenőt másnap virradóra.

Volt nagy hajsza, kergetőzés; a csend-biztos játszhatott velök bujócskát s ehette tőle a méreg, a hogy neki tetszett, de Gesztely Józsi, meg a bandája csak nem került elő.

Hanem azt ők is megtették, hogy szalonnát, meg kenyeret kértek a birtokosok-

követel
tartjuk
nyugdíj
követel
minden
illetőkt
az írók
jelenté
gazdati
az ő ü
szemé
kezdet
ség van
ményje
eredme
is tesz
csak fi
intézm
a párt
M
póba s
sításár
tek jó
katársá

N

A S

tengeri
kozott.
kiváló
meleg
E
nyal a
minden
három
alkalm
óta ny
közöt
ezen
melhet

tól, me
tek. C
mentel
falusi
mát é
E
denütt
halálo
idején
senkis
telyék
gyilko
szomja
legbor

kirabo
ják, h
nem a
el épp
őket J

I
kivette
egysze
szerév
megte
kább
minde
hurok

valaki

követelheti. De tovább megyünk. Nem tartjuk méltánytalanak, hogy a gazdatisztek nyugdíjintézete az állam segélyét is megkövetelhesse. Magyarországon az állam mindenféle nyugdíjintézetet segélyez. Az illetőktől nem irigyeljük, de ha a színészek, az írók, a művészek nyugdíjintézete néha jelentékeny segítségben részesül, talán a gazdatisztek is méltán várhatják, hogy az ő ügyük se legyen a kormányhatalom szemében mostohább és legalább most a kezdet elején, midőn arra legnagyobb szükség van, segítségben részesüljenek. Az intézmény jelenleg még sokkal fiatalabb, semhogy eredményeiről beszámolni lehetne. Nem is teszünk még senkinek szemrehányást, csak figyelmeztetjük az érdekelteket az intézmény jelentőségére, fontosságára és a pártolás méltányosságára.

Magyar gazdatisztek! Lépjetek sorompóba szellemi és anyagi érdekeitek biztosítására. Magyar földbirtokosok! segítsetek jóra való törekvéseiben hűséges munkatársaitokat!

Sz. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A székelytengeri termeléséről.

☞ Az utóbbi deczeniumban a székelytengeri termeléssel sok gazda megpróbálkozott. Mint a legjókora érő tengeriféleség kiválóan meg is érdemli a gazdaközönség meleg érdeklődését.

Egy jó barátom azzal a bizonyítvánnyal ajánlotta nékem a székelytengerit, hogy minden évben kétszer, de jó időjárás mellett háromszor (?) is lehet termelni. Kaptam az alkalmon és eredeti magot szerezvén be, azóta nyolcz éven át jó és mostoha időjárás között termelem. Határozott intenczióm volt ezen tengeriféleséget a nagyban való termelhetésre emancipálni s annak haszonnal

tól, meg az urasági tisztól, mikor megérkeztek. Csakhogy ők úgy, a mint voltak, elmentek magok a tanyákra s belátogattak a falusi uri lakásokba, úgy vették ki a dézsmát ételből-italból.

Eleinte szörnyű rémület támadt mindenütt, a hol a betyárok mutatkoztak; a halálos veríték verte ki az embereket, ha éj idején elvakkantotta magát a kutya, pedig senkisé tudott bizonyosat arról, hogy Gesztelyék öltek volna már és ha igen, hol gyilkoltak; talán igaz se volt, hogy vére szomjasak; a vásáros zsidók híresztelték a legborzasztóbbakat.

Az igaz, hogy zsidót Gesztely Józsi kirabolatlanul nem igen hagyott. Ugy mondják, hogy egy kiesít antiszemita volt. Hanem a megrettent izraeliták magok mondták el épp bőrből, hogy miképpen nyuzta meg őket Józsi elevenen.

De ha nem ölt, annál többet rabolt; kivette volna a szemefényét annak, a kire egyszer agyarkodni kezdett. És ha szépszerével nem sikerült, elvette erővel, a mi megtetszett neki. Ezt sokalták meg leginkább a környékbeliek s titokban bizony mindenki őszintén kívánta, hogy báresak hurokra kerülne már az ebadta betyárja.

Hisz' ha ma jó barátságban volt is valakivel, nem lehetett azt tudni, hogy mit

való termelhetőségéről biztos meggyőződést szerezni.

Első évben kisebb területen, de igen jó földben termelvén, általánosságban meg voltam elégedve, a mennyiben augusztus első felében beérett s holdankint (1100 □ öl) 8 q szemtermést adott. A tengeri fejlődésében nagyon gyengének mutatkozott, alacsony vékony szárral és nagyon alacsonyan fekvő csövekkel majdnem elvette a kedvemet még a kísérletezéstől is. Jókora érő tulajdonságát azonban oly sokra becsültem, hogy minden évben nagyobb és nagyobb terrenumra vittem át a termelést.

*A vetőmagot gondosan kiválasztva és az elkoresosodásnak elejét véve mindig külön táblába vetettem el. Pár év mulva tapasztaltam, hogy az én tengerim augusztus 10-ike körül rendszeren beérik — s a minék legjobban örültem — a csövek fokozatosan magasabb és magasabbban kezdtek a száron ülni s ma ott vagyok vele, hogy törés alkalmával senki sem panaszkodik derékfájásról! A csövek teljesen benőttek, erőteljesebbek, a szár magasabbra nő; levélzete dusabb s jókora érő tulajdonságából csak annyit engedett, hogy augusztus végén az összes termés bent van a kotárkában — de még ez is elég jókora mondható. Ezen tengeri iránt való szeretetem legerősebb oldalát azon körülmény képezi, hogy teljes kifejlődéséhez legkevesebb hőegységet igényelvén, *nincs rá eset, miszerint ez a legmostohább körülmények között is éretlen maradjon*; míg a nagyszemű tengerinél gyakran előfordul, hogy a leginkább csutkából álló termést nem győzzük a kotárkában áthányi, forgatni, hogy csak valamiképen megmenthessünk belőle egy bizonyos perczentet.

Hiszen, ha így áll a dolog, akkor ez a legelső tengerifaj a világon? Merem mondani, hogy az is lenne, ha még a hátrányos oldalával való beszámolást elfelejteném.

Mint hátrányos tulajdonságát kell megemlítenem, hogy a szár takarmány szempontból megítélve, levélzete tulajdonságánál fogva, habár minőségileg igen kitűnő, de mennyiségileg sokkal mögötte áll a magyar, avagy lófogú tengeriféleségeknek, ezen oknál fogva csalamádétermelésre nem alkalmas. Ma már éppen a nyomott gazdasági viszonyoknál fogva annyira fokozódott igényeink vannak, hogy nem elégszünk meg egy ilyen főbb gazdasági növénynek csupán a kvalitásával, de kvantitást is keresünk.

hoz a holnap. Egy kis neheztelés, és fueses a gabona-asztagnak. Egy éjszakán át por és hamu az, vagy úgy elmúlik a tarlóról a konda, hogy a pandur legfellebb csak szalonna formájában találkozhatik vele valahol. Talán éppen a csendbiztos kamrájában. Viszont a kit megbecsült Gesztely Józsi, annak a hajaszála se görbült meg általa.

Egyszer bezörgetett éj idején az egyik uradalmi tiszt ablakán. Azt majd kilelte a hideg, de nem lehetett sokat tanakodnia, kinyitotta Józsinak az ajtót.

— Mi kell, Józsi fiam!

— Kölesőnpénzre szorultam, ténsuram, mindössze negyven forint, meghozom egy kis idő mulva.

— A tiszt leolvasta neki a szép forintokat, a melyektől örök bucsut vett a szive mélyén. Talán megörült is, hogy csak ennyit s nem többet kért a betyár.

Nem telt bele egy hét, megint megzörgettek éjszaka a tiszt ur ablakát. Nem gondolt mást a derék ember, mikor meglátta a betyárt, minthogy az most újabb nemzeti kölesőnért jön.

A helyett Józsi a markába olvasta a kölesőnzött pénzt s kamat fejében illedelmesen meg is köszönte.

Olyan furesa volt ez, hogy az urada-

Legnagyobb hátránya azonban az, hogy szemhozam tekintetében nem állja meg a versenyt a nagyszemű, illetve magyar tengerivel. Míg ez utóbbi jó körülmények között 1100 □ öles holdankint képes 16 métermázsza szemhozamot adni, addig a székelytengeri ugyanoly körülmények között nem képes 10—12 métermázsán felül emelkedni. Sovány földbe való vetését nyugodt lelkiismerettel senkinek sem merem ajánlani, mert nagyon apró marad és degenerálódik; míg a pignolettó, cinquantinó és a magyar faj általában ilyen körülmények között is többre képes haladni. Hogy végtére nagyon sok fattyuhajtást (fattyat) hajt, nem lehet nagy hibául felróni, mert ezt, mint takarmányt értékesíthetjük.

Már most szembe állítva az előnyöket a hátrányokkal, azt a kérdést kell felvetnünk, érdemes-e ezen tengeriféleséget nagyban termelni? Határozott igennel merek felelni, ott, a hol a talaj kedvező fizikai tulajdonságánál fogva a lókapávali háziművelést keresztül lehet vinni és olesó 30—40 kros napszámmal az őszi betakarítást elvégezni. A betakarításnak az ideje augusztus közepe és második felére esik, tehát éppen akkorra, a mikor a cséplés szünni kezd s a másfajta tengeri szedéséhez még nem fognak hozzá, azért is ebben az időtájban legolesőbb a napszám. Ebben rejlik a székelytengeri haszonnal való termelhetőségének a kulcsa.

Mint igen fontos körülményt nem hagyhatom említés nélkül, miszerint a székelytengerivel mindig készen leszünk azon időre, a mikor a czukorrépa nagy munkájához hozzá kell fogni.

Lászlóffy Gusztáv.

Lóhere és luczerna egy forgóban való termeléséről.

(Felelet a 226. sz. kérdésre.)

Kérdéstevő nem írja le részletesen talajai összetételét, hanem csak homokos és agyagos talajt említ, mely erősen hullámos. Ennélfogva határozottan ajánlani nem lehet, hogy vörösherét és luczernát egy forgóban sűrű egymásutánban termeljen.

Es pedig nem az élődi gomba elszaporodása miatt, mint azt a here gyors egymásutánban való visszatérése esetén véli kérdéstevő veszélyesnek, hanem kizárólag az említett talajok alkalmatlan volta folytán.

Homokon a lóhere nem diszlik kellő-

lom oszlopa nem akart hinni a saját szemének.

— Ejnye fiam, Józsi, tartanád már meg ezt a kis pénzt, ugyis neked szántam.

— De nem oda Buda, tekintetes uram, becsületes ember Gesztely Józsi! ezt én kölesőn kértem.

Látta, hogy a tiszt olyan félve fogja a bankót, mintha attól tartana, hogy bevérzi vele a kezét, hát megvigasztalta.

— Ne féljen az ur, nem olyan pénz az. Igaz szerzeményem. Jó ember a ténsur, mondta azután, mikor felült a lovára, de meg is szolgálom a jóságát; ha elvész valami az uradalomból, csak meg kell mondani a Pista bojtárnak, akkor majd megtudjuk mi is és visszakerül minden.

Alig fordult megint egy hét, eltűnt az urasági legelőről egy négyesztendő szép sárga csikó. Nem volt több olyan szép lova az uradalomnak; valami bátor kapitány alá teremtette a huszárok istene.

Tüvé tették érte az egész megyét; kidobolták az esetet minden faluban, nagy jutalmakat ígértek annak, a ki előhozza: de csak nem volt sehol a sárga csikó; lassankint már le is mondtak róla. Egyszer kint járt a tiszt ur a pusztán, a hol a Pista bojtár legeltetett. Akkor eszébe jutott, a mit Gesztely Józsi mondott.

képpen, agyagon pedig, ha igen szívós, a luczerna fejlődik gyengén.

Hullámos terepet pedig, melyről a víz könnyen le nem folyhatik egyik növény sem kedvel, legkevésbé pedig a luczerna, mely a mély, viztartó helyekről is szokott pusztulni.

Azon esetre azonban, ha a hullámok nem ilyen hátrányos természetűek, ha továbbá a homok nem annyira humuszszegény, hogy a vöröshere rajta szívesen nem tenyésznek, ha végül az agyag nem annyira szívós, hogy a luczerna gyökerei mélyrehatásának ellentállana, s mindezekről a gyakorlati tapasztalat is biztosítja kérdéstevőt, akkor szerény véleményem szerint nagy veszély nincsen abban, ha lóherét és luczernát egy forgóban termel, csak lebetőleg legalább 3-3 évi közt hagyjon közöttük nem pillangós növényekkel kitöltve és mélyen leszántott nagy istállótrágyázásokkal lássa el tábláit. Ezenkívül a homoktalajon káli és foszforsav, az agyagtalajon foszforsav műtrágyát és mindkettőn gipszet is alkalmazzon, akár mindjárt a forgó beállításakor is a here és luczerna alá szánt táblán, de mindenesetre akkor, midőn a forgó minden tábláján keresztülmentek már nevezett pillangósok.

Igy a hereunottság tünetnye is minden valószínűség szerint el fog maradni, mely nézetem szerint gyakoribb ott, hol mindig csak vöröshere hoznak vissza ugyanegy táblára pl. a Norfolk-i (répa, árpa, buza, here) forgóban.

A mi a luczerna két évi használatát illeti, ennek utjában nem áll semmi, ha csak azon felfogás, (melyet magam is osztok) hogy a luczerna 3-ik és 4-ik évében adja a legnagyobb hozamot és épp ezekről lemondani nem gazdaságos.

A luczernát ugynevezett védőnövény-nyel termelni, mely a vetés évében fizet, igen szokásos és noha ezen mód a luczerna fejlődését késlelteti, a pénzügyi eredmény mellette szól ezen szokásnak.

A luczernának és vöröshereinek legjobb tulajdonságai közé tartozik az, hogy kizárólag magra művelni nem lehet, kénytelen a gazda a heréről magtermése előtt, a luczernáról pedig, az előtt és után 1-1 takarmánycszálást venni. Két egymásra következő évben magot termelni azonban szintén lehet, de hogy valahol érdemes-e ezt folytatni, csakis kísérlet utján puhatolható ki.

Gróf Teleki Arvéd.

— Te Pista, szólott félvállról a bojtárnak, ha a legények erre járnak, mondd meg Józsinak, hogy elveszett a csikóm, az a sárga. Megköszöném annak, a ki előkeritené.

Mikor másnap hajnalban az ablakán kinézett, ott látta a szép sárga csődört a kapufélfá mellett. Ki volt kötve.

Délre bekerült a bojtár s üzenetet hozott Gesztelyéktől: „nem tudta Jóska, hogy a ténsuré az a ló; ő járt vele azóta, hogy innen elveszett; de most már köszöni, vissza is adja, mert sokat tart ám a becsületére.

Tuczatjával mesélték róla az eféle történeteket. Mind azon csattant, hogy Gesztely Józsi becsületes ember.

Ez a nagy „becsületesség“ törte ki a nyakát.

Valamelyik czimborája azzal merte egyszer vádolni, hogy megkárosította az osztozkodásnál. Gesztely Józsi, a ki pénzért talán sohasem gyilkolt, első dühében agyonvágta bajtársát, a ki a többi előtt így meghurezolta a becsületét.

Összerőffent erre a banda. Fenyegető morgás támadt s kis hija volt, hogy a Józsi villámló szeme el nem vesztette akkor állat-szelidítő hatását.

Valahogy lecsillapodott a betyár nép,

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

XII. tenyészállatvásár.

Mikor a 80-as évek elején néhány ügybuzgó férfi a tenyészállatvásárok nagy horderejét felismervén, felvetette hazánkban is az ilyen vásárok tartásának eszméjét s tettel is fáradozván, ez igét testesítette is, jól tudom mert tanuja voltam, hogy abban a reményben ringatózott, hogy az elvetett kicsiny mag, legfeljebb egy évtized leforgása alatt nem csemetévé, hanem olyan terebélyes fává női ki magát, a mely eléggé impozáns lesz arra, hogy kezdeményezői és plántálói nemcsak gyönyörűségüket, hanem büszkeségüket is leljék ezen intézményben.

Az évtized régen lezajlott; a régi kipróbált kezeknek, új erős kezek is siettek segítségére és e miatt a haladás kétségtelen. Amde hol van még az ideál, a melyet elkeltérünk; hol a kívánatos eredmény, melyért több, mintegy évtizede dolgozunk? Ez az eredmény, ma még nincs meg!

Érdemes vizsgálni, hogy mi az oka annak, hogy a lefolyt hosszú idő alatt a tenyészállatvásárok ügye igazán magas nivóra emelkedni, úgy mint külföldön, képes nem volt.

Az a körülmény, hogy a tenyészállatvásár a modern kívánalmaknak megfelelő helyiség felett állandóan nem rendelkezett, kétségtelenül hátrányosan folyt be arra. Az ebből származott kényelmetlenség, alkalmatlanság és drágaság minden egyébre jó volt, csak arra nem, hogy az ügyet általánosan kedveltte tegye s a tenyészítőket állataikkal vonzza.

Az ideai vásár nivójának leszállításához hatványozott mértékben járult hozzá az a körülmény, hogy pénzdíjak ki nem tűzettek, hanem ezer forint erejéig állami érmek kecségtették csak a kiállítókat. A kedvet mindinkább a fagyponing nyomta az a körülmény is, hogy az ezredéves kiállítás küszöbén vagyunk, egy oly momentum hatása alatt tehát, a mely mint mondani szokás: előre veti árnyékát. Ez a momentum valóban, a szó szoros értelmében, árnyékát vetette előre, úgy, hogy pl. a szórványos kivételektől eltekintve, az ideai vásár magyar marha-, juh- és sertéscsoportját a mult éviéknél alantabb állónak kell mondanunk.

Egy évtized becsületes törekvése után

de vége volt azontul a vezérhez való ragaszkodásnak.

„Mi lesz velünk? — mondogatták — ha dühében sorra öldösi a pajtásait?!“

Az első panduresapat, a melynek utjába kerültek, könnyen szétverte a rosszkedvű bandát.

Gesztely Józsi fogcsikorgatva menekült másodmagával a piricsei vágás egy félreeső utján. Az az ember, a ki vele futott, jó czimborája volt annak a másiknak, a ki a vezér fokosától elvérezve, a teremi homokdombok alatt aludta örök álmát.

Egy sűrűből lövést hallottak a pandurok, utána meg a fájdalom és düh ordítását. Gesztely hátulról meglötte bosszuvágyó alattvalója, a ki megesküdött volt, hogy vérét veszi pajtása gyilkosának.

A rablóvezér sulyosan sebesülve futott egy tanyai házba, nyakszirtjéből csurgott a vér. Alig tette be maga után az ajtót, rátörték a pandurok.

— Most már nem vagyok egész ember, elfoghattok, mondta az öles legény és megadta magát.

A pandurok nagy diadallal vitték a falun keresztül, és lánczon mutogatták, mint egy vadállatot.

A börtön penészes falai közt halt meg ezután nemsokára ez a becsületes rabló.

elszomorító volna mindez, ha éppen az nem vigasztalhatna bennünket, hogy az ideai tenyészállatvásárra deprimáló hatást különösen az említett két lényeges körülmény gyakorolt. Ezeken kívül gazdálágnak általános pénztelensége; továbbá a tavalyi szűk takarmánytermés, minélfogva a gazdák állataikat kellőleg nem takarmányozhatták s így nem is volt kedvük azokat bemutatni, szintén jelentékenyen közrehatottak arra, hogy kevesebb állatot küldjenek a tenyészítő a vásárra. Végül ne feledjük megemlíteni azt sem, hogy visszariasztólag hatott a vásárbani részvételre azon hír is, hogy Budapest száj- és körömfájásjárvány tört ki, pedig ez tekintve, hogy teljesen különálló terület áll rendelkezésre, melyben szarvasmarha nem szokott megfordulni s hogy egy oly pályaudvaron történik a ki és berakodás, mely marharakodó állomásul szintén nem szokott szolgálni, e tekintben a lehető legmesszebb menő biztosítékot nyújtják. Mindezek közrehatottak arra, hogy az ideai vásár a már kivivott keretek közt nem mozoghat ez évben, de a melyeket a vásárrendező faktoroknak elhárítani hatalmukban nem állott.

Reméljük, hogy ha az ezredéves kiállítás után Budapestnek állandó állatkiállítási csarnoka lesz s ha a törvényhozás a földmívelésügyi miniszter részére az állattenyésztés emelésére nagyobb költségadományt fog megszavazni, a tenyészállatvásároknak jelensége a jövőben még tetemesen fog emelkedni, nemcsak mint értékesítési intézmény, hanem mint állattenyésztésünk évenkénti fokmérője és próbaköve.

A tenyészállatvásárról szóló ismertetésünket a következőkben adjuk.

D i j a z á s.

A tenyészállatvásár bíráló-bizottsága csütörtökön egész nap szorgalmasan dolgozván az állatok bírálatát befejezte s az egyes csoportokban a következő kitüntetésekkel ítélte meg.

I. Szarvasmarha-csoport.

1. Magyar fajta.

Első díj. Állami aranyérem, nem adott ki.

Második díj. Állami ezüstérem, kiadott báró Vécsey József csegöldi uradalma Keve nevű 28. kat. sz. bikájáért.

Harmadik díj. Állami bronzérem, kiadott báró Sennyey István Páczin (1-12 kat. sz.) csoportos kiállításáért.

Elismerő oklevél adatott Mandel József Nyirbátor 17. kat. sz. Ficzko nevű bikájának.

2. Nyugati fajták.

a) Simmenthali fajta.

Bikadíjak.

Arany érmét: Döry Vilmosnak Felsőleperdi uradalma csoportkiállítása 73-83-ig terjedő bikacsoportjáért.

Arany érmét: Döry Vilmos 83. számú Pimasz nevű bikájáért.

Ezüst érmét: Döry Vilmos 76. és 75. számú „Bögös“ és „Eduárd“ bikáiért.

Ezüst érmét: Gróf Apponyi Géza högyézi uradalma 118-119. számú „Karikás“ és „Ural“ nevű bikáiért.

Ezüst érmét: Pick Oswald 132. számú bikájáért.

Ezüst érmét: Wolf Testvérek 108. sz. „Vitéz“ nevű bikájáért.

Ezüst érmét: Otcoska Géza pa.-gyulai tenyészetének kollektív bikacsoportjáért.

Ezüst érmét: Bíró Albert 170. számú bikájáért.

Bronz érmet: Ifj. *Luczenbacher* Pál kollekeziójáért.

Bronz érem: *Salamon* gróf Forgách-Margit bikakollekezióért.

Bikaborjudíjak.

Ezüst érem: Lovag *Freistädler* Jenő 148. számú bikaborjuért.

Egyesületi oklevél: *Pirko* Ferencz (Pottenbrunn Alsó-Ausztria) importált csoportjáért.

Tehéndíjak.

Bronz érem: *Lyka* István (Pa-R.-Szt.-Miklós) 91. számú tehénért.

Üsződíjak.

Ezüst érem: *Forster* Géza concoháti tenyésztete 70. és 71. számú üszőjeért.

Ezüst érem: *Salamon* gróf Forgách Margit thuzséri uradalma 39. és 41. számú üszőjeért.

Ezenkívül *Döry* Vilmos kezelő-tisztjének, *Jagicza* Istvánnak az általa kiállított *Döry*-kollekezióért dicséret oklevelet ítélte oda a bizottság.

b) Pinzgau és mülthali fajták.

Első és második díjat ki nem adta a bizottság.

Harmadik díj. Állami bronzéremet nyerte *Brüll* Mór Kis-Ujfalu, 208. kat. sz. bikája, ugyancsak állami bronzéremet ítélte a bizottság *Brüll* Mór 207. kat. számú üszőjének.

c) Borzderes fajták.

Első díj. Állami aranyérem, nyerte özv. báró *Jeszenszky* Jánosné Felső-Hidvég, 294 kat. sz. *Tigris* nevű bikája.

Második díjat: állami ezüst érmet *Szent-Iványi* József Apez 301 kat. sz. *Szultán* nevű bikája és ugyane tenyésztő 308 kat. sz. *I. Góndör* nevű bikája. *Pirko* Ferencz pottenbrunni tenyésztő 324. kat. sz. bikája.

Harmadik díjat: állami bronz érmet nyerte gróf *Keglevich* Gyuláné P.-Sashalom 318 kat. sz. *Vulkán II.* nevű bikája és *Szent-Iványi* József Apez 309 sz. *I. Mira* nevű tehene.

A magyaróvári főhercegi uradalom versenyen kívül álló kitűnő 9 darab algau kiállításáért szintén elismerő oklevelet kiadni javasol.

d) Hazai tájfajták és keresztezések.

Első díj: állami arany érem ki nem adatott.

Második díj: állami ezüst érmet nyertek: a) br. *Jeszenszky* Jánosné Hidvég 274 kat. sz. *II. Reznek* nevű üsző.

b) gr. *Zichy* János Nagy-Lángh 248 kat. sz. *Csira* nevű üszőjét.

Harmadik díj: áll. bronz érmet nyertek: a) br. *Jeszenszky* Jánosné Hidvég 276 kat. sz. *Pille II.* üszője.

b) *Kende* Tivadar Csik-Tarcsa 255 kat. sz. *Panni* nevű üszője.

Elismerő oklevél adatott: gróf *Zichy* János, Nagy-Lángh 240—251 kat. sz. tenyésztének és *Kohn* S. és J. Budapest, 218. és 223. kat. sz. borjas tehene részére.

II. juhok.

1. Finom gyapjas merinó fajták.

Első díj: arany érem kiadatott gróf *Károlyi* Alajos örökösei mágoesi uradalma által kiállított 2. kat. sz. kosnak és a 11. kat. sz. anyajuhnak.

Második díj állami ezüst érem kiadatott: gróf *Károlyi* Alajos örökösei tótmegyeri uradalma által kiállított 16. kat. sz. kos és ugyane tenyésztet 30. kat. sz. anyajuhnak.

Harmadik díj: állami bronzérem kiadatott: *József* főherceg martonvásári uradalma

által kiállított 31. kat. sz. kosnak és 39. kat. sz. anyajuhnak.

2. Fésűs gyapjas.

Második díj: állami ezüst érem: a) báró *Drasche* Richárd tolnai uradalma 75. kat. sz. kos; b) gróf *Herberstein* Zsigmond Strilek 96. kat. sz. kos.

Harmadik díj: bronz érem: *Rosenfeld* Henrik Buda-Bicske 47 kat. sz. kos.

Negyedik díj: bronz érem: özv. *Skublits* Sándorné Zala-Szt.-Mihály 61. kat. sz. kosa.

3. Hus- és tejelőfajták és keresztezések.

Első díj állami arany érem: *Herberstein* Teréz grófnő Libochovitz oxfordshire-down csoport kosának s különösen 133. és 228. kat. sz. kosoknak, a nyájnak pedig elismerő oklevelet.

Második díjat állami ezüst érmet: Gróf *Zichy* János Nagy-Lángh, 159—178 kat. sz. 20 db kos, és a 179—198 kat. sz. csoportnak.

Harmadik díjat bronz érmet: Br. *Drasche* Richárd tolnai uradalma 200. kat. sz. kosnak. Ugyane tenyésztetnél a keresztezés sikerének elismerésül egyesületi „*Elismerő oklevelet*” ítélte oda a bizottság.

III. Sertések.

1. Hazai fajták.

Első díj nem adatott ki.

Második díj állami ezüst érem:

1. gr. *Hadik* Jánosné Nagy-Zsám 181—200. kat. sz. koscsoportnak;

2. ugyancsak ezüst érmet nyert *Geist* Gyula Görbed 131—160. kat. sz. 30 drb kanból álló csoportja.

Elismerő oklevél: gróf *Schönborn* Ervin Munkácsi uradalma által 81—130. kat. sz. alatt kiállított csoport.

Kornstein testvérek P.-Pata által kiállított 161—180. kat. sz. alatt versenyen kívül kiállított csoport.

2. Külföldi fajták.

Második díj ezüst érem:

Harkányi Frigyes Takta-Harkány 269—280 kat. sz. csoportjának.

Harmadik díj bronz érem: *Forster* Géza Concóhát 263—268 kat. sz. kiállított csoportja.

Elismerő oklevél: *Rosenthal* Alfréd importeur által kiállított csoportnak íteltetett oda.

A szarvasmarhák csoportja.

Ebbe a csoportba 33 tenyésztő jelentett be összesen 339 db állatot s minden állat néhány darab kivételével be is érkezett. E számot a tavalival (400-on felül) összehasonlítva, látjuk, hogy a csökkenés tetemes, a minőséget tekintve azonban kétségtelen, hogy az ideai tavalynál hátrább nem igen áll.

E kijelentésünk sajnós, nem vonatkozik, a magyar marhára, mely az idén 29 darabbal szerepel, de nagyrészt olyannal, a melynél szebbet és jobbat sok vidéki vásáron lehet venni.

Ha tekintjük, hogy 5 milliónyi marhaállományunk zömét ez a fajta teszi ki, felette csekélynek kell mondanunk a számban való képviseletet; s ha nem feledjük, hogy mily remek tenyészteteink vannak e fajtából, elszomorítósnak kell tekintenünk a minőséget is, mely az ideai vásárra került.

Ok volna e felett kétségbeesni is, ha az ember nem tudná, hogy a viszonyaink közt oly becses ezen anyagot a budapesti tenyészállatvásárból megítélni teljesen elhibázott dolog volna.

Ebben a csoportban némi figyelmet érdemel a páczeni gulya egy-két állatja s Mandel állatjai közül is vagy kettő.

Mint az utóbbi években általában, ugy

az idén is domináló helyet foglalnak el a szarvasmarhák csoportjában a **simmenthaliak** szám szerint valami 164 darab.

Ez a szemre nézve is tetszetős, divatos, modern állat, melynek az intenzív gazdálkodásban kétségtelenül elsőrendű becsese van, olyanná teszi a mi vásárunkat, mintha az nem is magyar, hanem svájci, avagy badeni vagy osztrák vásár volna. Hozzájárul ehhez az is, hogy az idén jóval több, 26 drb pinzgau is ki van állítva s az egyéb piros-tarka marha valami 100, a borzderes pedig valami 32 drbbal szerepel.

Kétségkívül örvendetes is, hogy a több hasznu marhafajták már oly számban és minőségben találhatók fel a budapesti vásáron, a minőben máshol az országban sehol sem s csak még örvendetesebb volna, ha ezen fajták többi tenyésztői is, a kiknek semmi tekintetben sincs okuk a távol maradásra, jövőben még gazdagabbá tennék e vásárt azzal, hogy állataikat ide küldik.

A jury dolga aziránt nyilatkozni, hogy a simmenthali marhák csoportjában a tenyésztők közül kiket illet meg a pálma a különféle érmek, vagy elismerő oklevelek alakjában; mi e rövid ismertetésünkben csak az elismerés meleg hangján emlékezhetünk meg különösen *Döry* Vilmos, *Otócska* Géza és *Forster* Géza tenyésztetéről s aztán gróf *Forgács* Margit asszony, *Pirko* Ferencz, *Freistädler*, Wolf, gróf *Apponyi* és *Lyka* ur állatairól, külön jegyezvén meg, hogy a központi tejesarnok szövetkezett e fajtájú teheneket is igen számbavehető, jutányos áru állatoknak tartjuk.

A pinzgauiak csoportjában, őszintén gratulálnunk kell *Brüll* Mór urnak szép állataihoz.

Hasonlóképpen vélekedünk a borzderesek csoportjában *Jeszenszky* bárónő és *Szent-Iványi* ur állatairól is, külön említvén fel a versenyen kívül levő magyar-óvári főhercegi tenyésztet, mely remek algauiakal van képviselve.

A bonyhádi tájfajta és a hazai keresztezések csoportjában az idén több a millimárinak való tehén, mint az igazi tenyészállat, azonban *Jeszenszky* bárónő és *Zichy* János gróf állatai között igen szép tenyészpéldányok is vannak s kerülilyen a *Keglevich* grófné és a *Kende* és *Wolff* urak állatai között is.

Ebben a csoportban *Kövé* ur Martfűről szarvatlan Gallowaytól eredő két suta állatot mutat be, melyet mindenesetre érdekesnek, de csak vágómarhának tartunk.

A jury az új birálati eljárással egy kissé nagyobb szigorat alkalmazott, mint előző években szokott s ez az oka, hogy aránylag kevés díjat osztottak ki, s azok legnagyobb részét is a simmenthali csoportban, a melyben oly egyes példányok is vannak magyar tenyésztetekből, a melyek a svájci ilyenmü állatok átlagát, határozottan megverik.

Ezekről, s más díjat nyert állatokról, rövid leírás kíséretében képeket fogunk hozni annak idején, a juhokról és sertésekről pedig jövő számunkban referálunk.

A bábolnai lovak a múlt évi őszi árverésen.

(Műmelléklettel.)

Annak idején, mikor az őszi luxulóvásárt ismertettük e lapokban, ígéretet tettünk arra nézve, hogy az elkelt anyag fontosabb típusait képből is ismertetni fogjuk.

Mai műmellékletünk bemutat néhányat a bábolnai állami ménesben nevelt, számföldi és kisorolt arab fajta fiatal kanczák közül. A bábolnai ménes arabvérü anyaga első helyet foglal el Európa hasonirányu tenyészté-

sei között. Az 1878. évi párisi világtárlaton oly elismerést arattak arab lovaink az e fajtat szintén tenyésztő francziáktól, a mely büszkeségünket méltán fölkeltheti, de másrészt arra is kell, hogy sarkaljon bennünket, hogy ezt a ritka kincset a helyzet magaslatán is tartsuk. „Az arab mén általában csak korlátoltan alkalmazható, de az olyan arab, mint a kiállított bábolnai Jussuf mindenütt hasznos lesz”. Így szölt az akkori hivatalos jelentés.

Legnagyobb értéke az arab méneknek nálunk a népies lótenyésztésben nyilvánul. Helyes testalkata, szelid természete, élénk vérmérséklete, acélos szervezete s e mellett könnyen kielégíthető igényei egyaránt alkalmasá teszik arra, hogy olyan csikókat produkáljon a népies tenyésztésben, a melyek szük viszonyok között is könnyen felnevelhetők és jól használhatók, mert a rokonfajta könnyű magyar lótermettel párosítva, tulajdonaikat igen jól átörökítik.

Bátran állíthatom, hogy állami méneink egyik típusa sem jut annyira érvényre a népies tenyésztésben nemzett utódoknál, mint az arab.

A bábolnai fiatal kanczák az őszi árverésen olyan emberséges áron szoktak elkelní, hogy mulasztást követ el az a kisebb termetet kultiváló tenyésztő, a ki ezt az alkalmat fel nem használja arra, hogy 350—450 frtért egy-egy ilyen nemes véru, előkelő származású fiatal tenyészkanczát szerezzen. Hiszen ennél sokkal olcsóbb áron egy jóra való, bár sötét származású fiatal kanczát még parasztembertől sem igen kapni.

Az arabvéru kanczávali párosításra természetesen első sorban az állami arabfajta mének legalkalmasabbak, ha jukkerlovak tenyésztése képezi a célt. Ugyanerre igen jól megfelel a lipizzai mén is. Ha könnyű hátsólovakat, tisztí remondákat szándékozunk nevelni, akkor egy középfermetű, erős csontu angol telivér, vagy egy ugyanilyen, a hátsólovakat viselő angol félvérmén az ilyen jó származású arabkanczákkal nagyon figyelemreméltó egyedeket fog nemzeni.

Magas lábu, vékony csontu telivérekkel nem nyerhetünk kielégítő eredményt, még kevésbé azonban, ha olyan nemes könnyű állatokból, a melynek az arab kanczák, holmi vaskos Noniussal vagy hatalmas termetű félvérménekkal párosítva, óriásokat várunk.

Másik képünk a derék öreg Amurath-Bairaktar kanczát ábrázolja, a mely 21 éve daczára még nagyon szépen tartja magát. „Ő” is látta Páris 1878-ban és a legszebb emléket hagyta maga után Bábolnán, a hol több állami ménnek és néhány igen jó anyakanczának adott életet. Fiatalabb éveiben kiváló ügetőképességgel bírt, úgy hogy az elővezetőnek volt mit szaladnia, hogy lépést tarthasson vele.

Most, hogy a bábolnai ménes élénk és soktagu társaságát felesérelte a magánistálló szerényebb otthonával, talán még néhány éven át hasznos szolgálatot tesz új gazdájának egy-két jó csikót hagyva maga után, hogy későbbi időkre is fentartsák a jó öreg Bairaktar emlékét.

Kis Mihály.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Hazai új vetőgépek.

Irta: Ifj. Sporzon Pál.

VIII.

Midőn az előző számokban bemutatam azon új vetőgépeket, melyek nálunk az idén forgalomba jöttek, a következőre hívom még fel a t. gazdaközönség figyelmét.

Az összes ismertetett vetőgépek szer-

kezetéből kitűnik, hogy a meritő korongos és meritőkanalas rendszer napjai lejártak. Tagadhatlan, hogy a vetőtárcsás és a nyomóhengeres rendszer még koránt sincs a tökély legmagasabb fokán, s mint az egyes szerkezetek leírásánál rámutattam, van még sok javítani való minden gépen, de viszont tény az is, hogy a vetőtárcsás rendszer az összes eddigi rendszerek közt a legmegfelelőbb és legjobb. Láttuk, hogy pl. a „Columbia Drill” vetőkészüleke a legegyszerűbb s legjobb ezen alakok közt, s ha azt állíthatóvá sikerül átalakítani, azt hiszem a többieket mind felül fogja mulni.

A rendkívül nagy verseny jótékony hatását legszembeötlőbben látjuk nyilvánulni a gépgyárosok azon törekvésében, hogy folyton javítják gépeiket, minden újabb tapasztalatot felhasználnak, hogy azt kiaknázva, minél inkább kielégíthessék a gazdak igényeit. És tényleg a mai vetőgépek, különösen az újabb rendszertűek, egyszerűség, könnyű kezelhetőség dolgában már majdnem kivétel nélkül megfelelők. A munka minősége és az anyag, a gép kivitele, még nem egészen kifogástalan, de ezen javítani nem lesz nehéz. Mindegyik gépnek vannak előnyös és hátrányos oldalai s ezekkel a gazdának számolni kell.

Ismertetéseim célja az volt, hogy a vetőgépek terén felmerült újdonságokról beszámoljak s azokat úgy leírjam, a mint azokat személyes meggyőződéseim s megvizsgálásom alapján ismerni tanultam. Célom volt megismertetni a gazdaközönséggel ez új gépek szerkezetét és azoknak kezelését, rámutatva arra, minő előnyöket és hátrányokat véltem azoknál fellátni. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy bírálatomat tisztán csak személyes meggyőződésem alapján irtam meg, de ennek feltétlen helyességét csak a gyakorlat fogja megállapíthatni.

A Skorpil-féle kétsoros burgonya-vetőgép.

(Felelet a 224. számú kérdésre.)

Skorpil kétsoros burgonyavetőgépe nem a legújabb találmány, s már 2—3 éve ismeretes. Hogy ez ideig nem hódított tért, annak oka a bizalom hiánya volt a burgonyavetőgépekkel szemben. Ugyanis az eddigi napvilágot látott burgonyavetőgépek egyike sem felel meg a kívánalmaknak, s ebből folyólag nagyon természetes, hogy kezdetben Skorpil burgonyavetőgépe is mindenütt idegenkedéssel találkozott, önként értetődően, hogy látatlanul törtek pálczát felette. Honi gyárosaink egyikének is, másikának is felajánlotta gépe szerkesztését, de fáradozását siker nem jutalmazta. Végre, a janernigi (osztr. Sziléza) Scholtz A. czéget kereste fel, ki elvállalta gépének szerkesztését, mely csakhamar kiérdemelte a német gazdak legnagyobb elismerését. Skorpil ezután felkérte a földmívelésügyi miniszteriumot, hogy próbáltassa ki gépét hazánkban is, vajjon megfelelő-e az, vagy nem. A földmívelésügyi miniszterium a kassai m. kir. gazd. tanintézetre bízta a gép kipróbálását, melyet alulírott Szent-Imrey Imre g. tanint.

intézővel együtt hajtottunk végre, s a próba folyamán meggyőződünk arról, hogy a szóban forgó Skorpil Ede-féle burgonyavetőgép a kívánalmaknak teljesen megfelel, miért is bátran ajánlom a gazdaközönség figyelmébe. Már egy oly gazdaságban is, a hol évenként csak 15 holdon termelnek burgonyát, 2 év folyamán teljesen megtérül a gép beszerzési ára. A gép részletes leírásába nem bocsájtkozom, annyit azonban szükségesnek tartok megemlíteni, hogy egyszerre háromféle munkát teljesít; 1. meghuzza a vetőgumok barázdáját (a kívánalom szerint 4—10 cm. mélyen), 2. az elkészített barázdába beléfejteti a vetőgumókat és 3. a már lerakott gumókat betakarja.

A sor- és növénytávolság a gépen már meg van határozva, tehát a gép nem állítható. Az általunk kipróbált még úgy lett készítve, hogy 63 cm. sor- és 39 cm. növénytávolságra ülteti a burgonyát. Kivánatra azonban a gyáros tetszésszerűtől távolosságra beállított gépet készít. A vetésre lehetőleg egyenletes és közép nagyságú gumókat kell használni, a mennyiben ha nagy gumókat használnánk, úgy nagyon sok burgonyát vetetnék el, miért is, ha a vetőgumók nagyok, akkor azokat ketté kell vágatni. A kipróbálás alatt vetésre közép nagyságú gumókat használtunk s mégis azt tapasztaltuk, hogy a gép még a közép nagyságú gumókból is valamivel többet vetett a kelletnél; átlagosan kat. holdankint 16 q.-t, a mi túlságosan sok, miért is ajánlom valamivel nagyobb sortávolságú gép rendelését, mint a minő az általunk kipróbált volt. De mert a burgonyánál a vetőgumómennyiséget sulyban kifejezni nagyon relatív valami, ennél fogva csak az esetben lehet ajánlani a nagyobb sor- vagy növénytávolságot, ha a vetésre közép nagyságú, vagy még annál is nagyobb gumókat használnánk, de még ez esetben sem lehet a burgonyának 66×56 cm.-nél nagyobb tenyészfelületet javaslatba hoznom, tartván attól, hogy ez esetben a terület nem lenne kellőképpen kihasználva.

Az elrakott gumókat a takarókészülék segítségével simán vagy ormósan lehet befedni. Sik területen az ormós takarás tökéletesebb, ha azonban lejtős helylyel van dolgunk, úgy a sima takarást illeti meg az elsőség. Mi az elvetett gumókat ormósan takartattuk be s a gép után egy hengert járattunk, mely a földet ismét elsimitotta, lehetővé tévén ez által a töltögetésnek könnyebb és helyesebb keresztülvitelét.

A gép vontatása munka közben 210 kg. erőt igényel, vagyis egy pár erős igásokör minden tulterhelés nélkül képes azt elhuzni felváltás nélkül egész nap. A gépnek lovak általi vontatása nem ajánlatos, a lovak hol gyorsabb, hol lassabb járása miatt. A géppel naponta 3—4 kat. hold ültethető. A gép megrendelhető Skorpil Ede uradalmi igazgatójánál Nagy-Ugrócson: ára 240 frt.

Marton Andor.

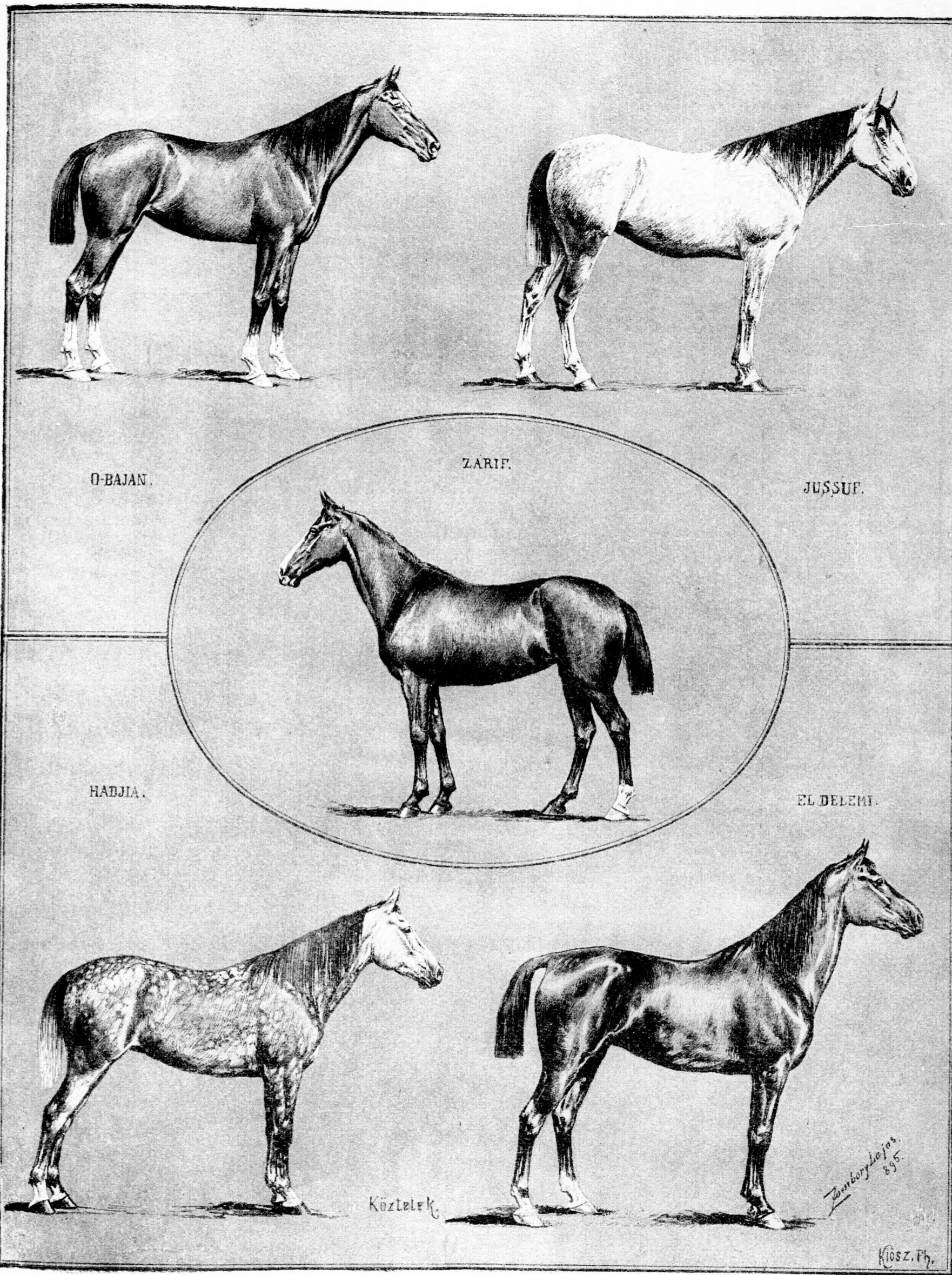
GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

Néhány megjegyzés „Az európai szabatos trágyázás és a tengerentuli gabonaverseny” czimű czikkre.

Irta: Székács Elemér.

A „Köztelek” f. évi 18-ik számában fentjelzett czimen megjelent közlemény írja szorgosan összeállított számokban igyekezik meggyőzni bennünket arról, hogy egyes növények termésükben minő mértékben viszik ki talajunkból az értékes növényi tápanyagokat, számításokat közöl a visszapótlást, a zöldtrágyázást illetőleg, melyek minden gazdára nézve tanulságosak; azonban több oly

4½ éves arab fajta kanczák.

A bábolnai m. kir. állami méneshől mint számfelettiék az 1894. évi őszi luxsló-vásáron eladtak.

(„Köztelek» részére fényképek után rajzolta Zombory Lajos.)

YAM.

a próba
ogy a
rgonya-
egfeiel,
özönség
is, a
ék bur-
érül a
írásába
kséges-
yszerre
izza a
szerint
ázdába
rakott

n már
állit-
y lett
9 cm.
Kivá-
távol-
lehe-
mókat
gumó-
gonya
k na-
ni. A
u gu-
altuk,
ókból
l; át-
tulsá-
l na-
int a
ert a
yban
ógva
yobb
e kö-
yobb
etben
nél
nom,
nem

zülék
edni,
sebb,
ugy
Mi az
be s
y a
ez
sebb

210
gás-
t el-
nek
lo-
iatt.
etö.
almi

r.

.

pai
n-
re.

ban
ója
zik
nö-
zik
ra-
a
az-
ly

tanácsosal szolgál, melyek a praxisban távolról sem mutatkoznak célirányosaknak, a miért is bátor vagyok néhány megjegyzést fűzni a közlöttekhez, annál is inkább, mint-hogy erre czikkiró közleménye befejezése-képpen bennünket gazdákat felszólít.

A mily igaz és megdönthetetlen tény, hogy az istállótrágyázás a talajba fektetett tőkét csakis több év termésében adja vissza s hálálja meg s hogy az 1000 kilogramm istállótrágyában foglalt foszforsav 217 kilogramm 12%-os szuperfoszfátban, a nitrogén 33 kilogramm chilisalétromban s a káli pedig 53 kilogramm kainitban befoglaltatik; épp oly kevéssé merném ajánlani a gazdáknak, hogy az istállótrágyát figyelmen kívül hagyva, egyedül a műtrágyázásra alapítsák a talajerő fentartását. Az istállótrágya, ha nem is fog-

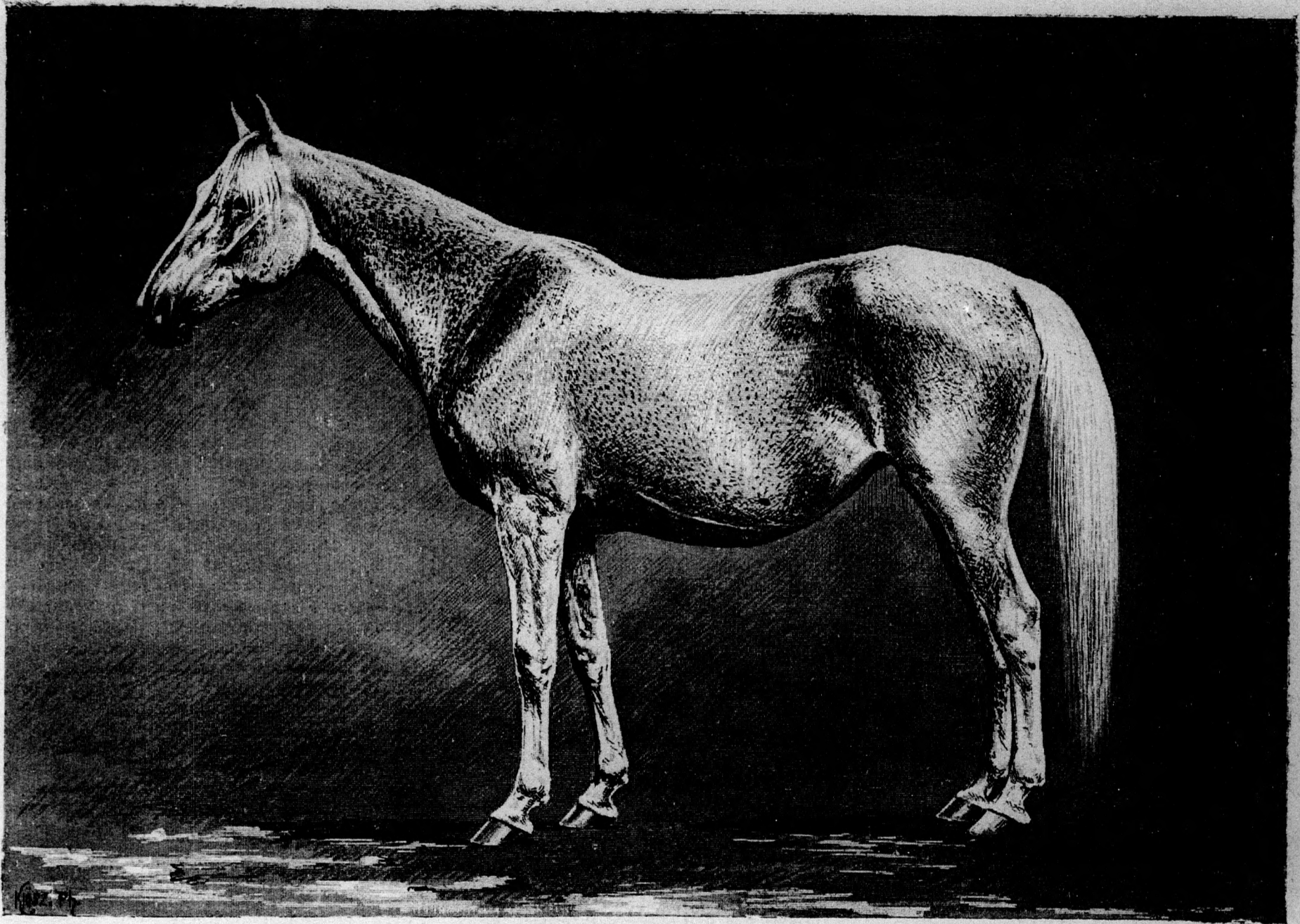
val, melynek előállítása jelenlegi gazdasági rendszerünk mellett egyik legfőbb gondunkat képezi, ha az a földbirtok tönkretévéje.

Az istállótrágyának, szerintem, viszonyaink között épp egyik előnye az, hogy több évre terjeszti ki hatását, mert vajjon jobban mérkőzhetünk-e a *tengerentuli konkurrencziával* akkor, midőn, mint a tavalyi száraz évben a műtrágyák hatás nélkül heverték s ezek közül a foszfortrágyák oldhatóságukat elveszítvén, visszafelődtek, a chilisalétrom pedig csakis az őszi esőzések alkalmával oldódván fel, az altalajba mosott; vagy ha az istállótrágya feloldására is kedvezőtlen idő járván, az hatását a következő évekre, ha nem is változatlanul, de legtöbb esetben mégis föntartotta?

Még kevésbé érnének czélt, ha czikkiró

lehetne raczionális és jövedelmező gazdálkodást üzni? Többször láthatjuk, hogy némely buja talajon a gabona erősen fejlődik, megdől s ocsut terem. Néha már aránylag csekély szuperfoszfát segít a bajon s ocsu helyet 80 kgos buzatermést nyerünk; kérdem, mi helyesebb ez esetben: ha holdankint csupán pl. 50 kg. foszfátot adunk, vagy pedig az összes kivitt tápanyagokat, tehát a nitrogént is visszatérítjük?

Czikkiró a káli visszapótlását is oly fontosnak tekinti, mint a foszforsav és nitrogénét, pedig bebizonyított tény, hogy nálunk 100 esetből 90 esetben kidobott pénznek tekinthető a kálitrágyákra fordított költség, minthogy az istállótrágyázás által máris fölös mennyiségben adtuk a káli talajunknak s még a káliigénylő növények is legtöbb

Amurath-Bairactar, a bábolnai m. kir. áll. ménésben nevelt 21 éves arab félvérkanca. (a „Köztelek” részére fénykép után rajzolta Zombory Lajos.)

lalja magában a növényi tápanyagokat oly mértékben, mint a hogy azokat a talajtól elvontuk, mégis biztos bázisul szolgál a visszapótlásra nézve. Legyen minden gazda azon, hogy az istállótrágyát minél értékesebb alakban állíthassa elő, igyekezzék az ammoniákat minél olcsóbban és jobban megkötni, az istállótrágya hiányait pedig pótolja oly műtrágyákkal, melyek az illető talajnak és termelésnek legjobban megfelelnek.

Czikkiró nézetem szerint az istállótrágya azon hatását, melyet az a talaj kívánatos fizikai állapotára gyakorol, teljesen figyelmen kívül hagyta, sőt az istállótrágyát, mint oly anyagot, melynek asszimilálásához évek kellesek, a földbirtok tönkretévéjének bélyegzi.

Kérdem, mit tegyünk az istállótrágyá-

azon tanácsát követnők, hogy a talajnak adjunk vissza ugyanannyi tápanyagot, sőt inkább többet, mint a mennyit belőle a termés kivont. Ezen kijelentéssel a gyakorlat homlok-egyenest ellenkezik, mert igen jól tudjuk, hogy a műtrágyák alkalmazásánál nem elég az, hogy meghatározván a talajból kivont tápanyagok mennyiségét, ezt az ezen mennyiségnek megfelelő műtrágyaadagokkal ellensúlyozzuk, hanem számot kell vetnünk a talajjal is, ezzel pedig nem szabad önkényüleg elbánnunk, sőt egyedül tőle kell megtudnunk kísérletek útján, mit mily mennyiségben és alakban kíván s hálál meg. Műtrágyázási kísérleteink nem egyebek, mint a talajhoz intézett kérdések s mirevalók volnának ezek, ha czikkiró elvét elfogadva az összes tápanyagok egyszerű visszapótlása által

esetben érzéktelenek maradnak a kálisók iránt.

A mi a zöldtrágyázást illeti, elfogadom czikkiró azon nézetét, hogy tökéletes eredményre nem vezet, ezt azonban azzal okolom meg, hogy a mi száraz klimánk alatt a zöldtrágyázásra használt növények, mint csilagfürt, szeradella stb. a legtöbb esetben nem sikerülnek s nem adják meg a zöldtrágyázáshoz kívánt mennyiséget. Ismerek egy igen belterjesen kezelt uradalmat, hol évenként átlag 6000 q műtrágyát használnak s a zöldtrágyázási kísérleteket épp a végből folytatják, hogy olcsó nitrogénre tegyenek szert, minthogy a chilisalétrom drága és jelzett esetben a különben is cserepesedésre hajlandó meszes talajon a cserepesedést még jobban előmozdítja. A zöldtrágyául alkalma-

zott növényeknél nemcsak a földfeletti részek nitrogéntartalma, de a tarlómaradványoké is számításhoz veendő, mert míg ezikkiró szerint pl. a lóher holdankinti termésében 50 kg. nitrogén foglaltatik, addig *Grandeau* kimutatja hogy 1 hold egyéves lóhernek egyedül gyökér- és tarlómaradványai által a talaj 92 kg. nitrogénnel gyarapodik.

Elismerem továbbá a mész nagymérvű és hosszas alkalmazásának hátrányos voltát, azonban távolról sem tartanám vissza a meszeztéstől pl. az alföldi gazdákat, hol már aránylag csekély mész alkalmazása is kifizette magát, minthogy a talaj csekély mennyiségben tartalmazta azt. A tulmeszezt, valamint nagy mérszertalmu talajok sok trágyát kívánnak s fogékonyabbak a humuszos istálló-, mint a műtrágyák iránt, minthogy a bő istállótrágyázás által a mésznek mintegy munkát adunk, mi a humusz felbomlásztásában nyilvánul, addig a műtrágyák, nevezetesen a foszfátok alkalmazásánál a talaj nagy mérszertalma károsnak bizonyult, a mennyiben a foszfátok föltárt foszforsavával a mész mohón egyesülvén vízben, a növények által oldhatlan állapotba hozta azt s így a műtrágya tekintélyes része a növényre nézve veszendőbe ment. Sokszor találunk foszforsavban gazdag talajokat, melyek mégis főleg a foszfortrágyák iránt hálásak, ennek oka épp a fentebbi körülményben rejlik, tehát a foszforsav a növények által fölvehetően állapotban van jelen, mi ismét világosan bizonyít a mellett, hogy a talaj trágyaigényének meghatározásánál határozottan több súly fektetendő a kísérleti eredményekre, mint a talaj analitikus összetételére.

Nagy általánosságban nem fogadhatom el ezikkiró nézetét a magas százaléku foszfortrágyák alkalmazását illetőleg. A gyakorlatban ugyanis azt látjuk, hogy sokkal nehezebb 1 zsák 40%-os foszfátot elhintoni bizonyos területen oly módon, hogy lehetőleg egyenlően részesüljön benne az egész vetés, míg pl. 3 zsák 12%-os sokkal egyenletesebben s minden nagyobb gyakorlottság nélkül széthinthető ugyanakkora területen. E mellett szóljon praktikus gazdák tapasztalata, kik határozottan jobbnak tartják csekélyebb százaléku trágyából többet, mint magasabb összetételűből kevesebbet elszórni. Innen van az, hogy nálunk a foszfortrágyák között legjobban a 16—18%-os szuperfoszfát használata van elterjedve.

A cikkben felhozott példákra bátor vagyok megjegyezni, hogy magyar gazdai viszonyai közt elért eredmények szemlélete vagy leírása után sokkal hamarabb kap kedvet az újításhoz, mintha külszói eredményekkel világítjuk meg a kérdést, annál is inkább, minthogy bő tárháza van már együtt azon eredményeknek, melyekre a műtrágyázást illetőleg magyar földön magyar gazdák jutottak. Hiába hangoztatjuk azt, hogy Franciaországban szuperfoszfát és salétrom alkalmazása után a rozs hektáronként 32 q. szemtermést adott, a műtrágyával ez esetben a klímát is át kellene ültetnünk, a mit pedig zsákban behozni nem lehet.

A sikerrel alkalmazható műtrágyamennyiségnek a termés fokozhatásával együtt hatása van; a csapadékdús Anglia szemtermésátlagait a magyar Alföld sohasem fogja elérni, bármennyi műtrágyát alkalmazna is s ha talán kísérleti uton eljuthatnánk a műtrágyák által a termésmaximumig a műtrágyákba fektetett költség bajosan térülne meg a terméstebblet értékében. Igenis, kell igyekeznünk azon, hogy termésátlagainkat helyes művelés, műtrágyázás által emeljük, de meg kell gondolnunk azt is, hogy nagyobb befektetésnél nagyobb lehet a veszteség is.

Nem merném azt sem állítani, hogy

kísérletezésre a gyakorlati gazdának többé nincs szükségük, mert ha szoroson alkalmazkodunk a külföldön gyakorlatban levő eljárásokhoz, úgy járunk, mint sokan járták a szőlők felujtásánál, nem vették tekintetbe a talaj- és éghajli viszonyokat s így történt, hogy sok esetben a külföldön legjobban bevált eljárások vezettek legcsekélyebb eredményre.

Utbaigazításul szolgálhat a külföld, de mielőtt gazdálkodási rendszerünkön lényeges változtatást tennénk, kísérletezzünk itthon s vessünk számot viszonyainkkal.

Végül bátor vagyok kijelenteni, hogy bár a műtrágyázásnak, mint annak egyik híve, örömmel látom ennek fellendülését hazánkban, még sem tartom azt azon eszköznek, melylyel a *tengerentuli konkurrencziával megmérkőzhetnénk*. Sokkal fontosabb közgazdasági kérdés ez, mely hazánk gazdálkodási rendszerét mélyen érinti s bizonyára kevesen mernék ezikkiróval együtt apodiktieze kijelenteni, hogy reájöttek azon eszközökre, melyekkel a tengerentuli konkurrencziával megmérkőzhetünk.

IRODALOM.

A szőlőjtványok metszéséről kapcsolatosan a Dezeimeris-féle metszési elmélettel.

Irtá: Engelbrecht Károly; ára 50 kr, 50 példány 20 frt, 100 példány 25 frt.

Az O. M. G. E. által f. évi február hó 25., 26. és 27-én rendezett gazdasági előadások egyikét képezte Engelbrecht Károly előadása a szőlőjtványok metszéséről, mely most jelent meg könyvalakban. Ezen új metszési eljárást legutóbb mutatta be az előadó a főváros mintaszőlőtelepén, nagyszámu szőlőgazda előtt, kik elismerőleg nyilatkoztak ezen metszési eljárásról. A mű behatóan foglalkozik a Dezeimeris-féle metszési elmélettel, melyet a szöveghez mellékelt számos ábra tesz könnyen megérthetővé. A művet ajánljuk szőlőgazdáink figyelmébe, melynek megszerzését az O. M. G. E. nagyobb számu példányok megrendelése útján tetemes árengedménnyel óhajtott megkönynyíteni. Kapható az O. M. G. E. titkári hivatalánál.

„Magyar kertészkönyv”. Irtá dr. Farkas Mihály földbirtokos, kiadja a Franklin-társulat Budapestben, 1895. Második javított kiadás. Ára 2 frt.

Valahányszor egy új munkával szaporodik sajnálatosan szegény kertészeti irodalmunk, ugyanannyiszor őszinte örömmel vesszük kezünkbe az új jövevényt, remélve: végre ez a könyv az, a melyre oly régen várunk. Fájdalom, ebbeli örömmünk eddigelő randesen korainak bizonyult, mert szorgalmas áttanulmányozás után azon szomorú meggyőződéssel tesszük ismét félre: nem ez az, nem ilyent vártunk.

Körülbelül így voltunk az előttünk fekvő könyvvel is, midőn az ezelőtt 19 évvel először napvilágot látott, mert mi nem találtuk meg benne azt, a mit óhajtottunk, a mit égetően szükségesnek tartottunk már akkor és most még inkább: t. i. *egy, a kor színvonalán álló, gyakorlati és felöltött tárgyát teljesen kimerítő könyvet, mely a házikert berendezését, annak szakszerű kezelését és az abban termeltek értékesítését röviden, világosan és mégis alaposan végig tárgyalná, vagy más szóval egy olyan megbízható tanácsadót, mely e téren nagyrészt laikus olvasó közönségét kerti munkálkodásaik közepett nyomrölynyomra vezetné, mely nekik százféle kérdésekre alapos feleletet adna, hogy eredményes munkát végezhesse.*

Ugy vélem, ez az eszme lebeghetett szerzőnk előtt is, midőn e könyv megírására magát elhatározta, midőn annak tervezetét elkészítette, mert felölelte a kertészet mind a három ágát, t. i. a zöldség-, gyümölcs- és diszkertészetet. Csakhogy maga is tapasztalta, hogy egy eszmét felvetni sokkal könnyebb, mint azt megtestesíteni és következetesen keresztülvinni, mert ehhez szerintünk az első és főkövetelmény, hogy tárgyat alaposan ismerje, a felett tökéletesen uralkodjék, különben nem képes a feldolgozandó anyagot összeválogatni, világosan csoportosítani, a lényegest a lényegtelenről elválasztani, hanem beletéved a kompiláció utvesztőjébe.

E feltevés igazságát látszik bizonyítani eme 432 oldalra terjedő vastok kötet is, mely sok olyannal is foglalkozik, a mi szoroson véve nem is tartoznék egy ilyen könyv keretébe, minek aztán természetes folyománya, hogy lépten-nyomon nemcsak tévedésekbe esik, hanem egyik szakasz sincsen alaposan, és a mi nagy hiba: a tudomány mai szempontjából tárgyalva.

Még technikus terminusai is olyanok, hogy az ember magát a Bugát és Helmecezy-féle szógyártás, furás és faragás java korába képzele, mert nála még javában szerepelnek: a „keszreny, eseleny, vasany, halvany, üzdészet, görgödinye, éleancz, vadonc, puhonez, vajonez” és ezekhez hasonló szörnyűségek.

Az ojtások szerinte „nemesítések”, három fő „módozatot” képeznek. Az első a „csapolás”, melyekhez az „ékesapolás”, „kéregcsapolás”, „nyergelés” és a „bakcsapolás” tartozik. A második a „bimbózás” vagy szemzés, „melynél arra kell ügyelni, hogy a rügy, vagy bimbó „színe”, „csírja” benne maradjon”. A harmadik csoportot képezi végül a „szoptatás”, erről azonban többet nem szól s így felteszem, hogy ez is oda tartozik, a melyekről állítja, hogy „vannak a nemesítésnek még több „mesterfogásai”, melyeket egyenként elősorolni keretünkön tulesnék”. Az ojtóvesszők szedéséről egyik helyen azt állítja, hogy: „a tapasztalás igazolja, hogy a kimerült anyafák hajtásai, ha meg is erednek, csak rövid életű esemetéket s tökéletlen, a férgesedésnek nagy mérvben alávetett gyümölcsöt adnak”. Majd ismét az őszi és nyári barack szemzésénél ajánlja, hogy: „mindig a kettős rügyeket választjuk, vagyis azokat, a hol a levélrügy mellett még egy vagy két termőbimbó is vagyon, midőn tapasztalt tény, hogy ezen dupla vagy hármas szemek sokkal korábban növelnek gyümölcsfákat, mint a magában álló levélrügyek, melyek csak meddő fát növelnek.

Vajjon honnét szedte szerző ezeket az elavult nézeteket? Valószínűleg onnét, a hol: a „*nedvár helyes kormányzását*” tanulmányozta.

Hisz ezek még a szomoruemlékü 50-es évek elejéről datálódnak. Hát azóta ugy látszik, szerző szerint a tudomány nem haladt egyáltalában előre! Nincs az egész könyvben ugyszólva egy lap is, melyen az idéztemhez hasonló példákat ne lehetne felhozni annak a bebizonyítására, hogy ez a könyv a nem „javított”-nak mása, újra nyomtatott kiadása az elavult, téves tanoknak, mit a kezdetleges és fogyatékos ábrák is már eléggé mutatnak. Még legjobb aránylag a konyhakertészeti rész, a melyről látszik, hogy szerző ezzel gyakorlatilag is foglalkozik, de a többi, a minő az elméleti rész, a diszkertészet és gyümölcsstermelés, az bírálatra sem érdemes!

Röviden összefoglalva véleményünket, bátran állítható, hogy e könyv egy a kortól elmaradt diletáns kertészkedő munkája, melyből kár volt egy másik javított kiadást sajto alá rendezni.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

224. kérdés. A „Köztelek“ f. évi 24. számában olvastam egy ismertetést a Skorpil-féle burgonyavetőgépről. Több gazdatársam nevében kérem ezen gép használati értékét közelebből ismertetni. „Hol szerezhető meg a Skorpil-féle kétsoros burgonyavetőgép és mily árban?“
X. P.

225. kérdés. A bábolnai állami ménesbirtokból egy tisztavéru törzskönyvezett simmenthali bikát vettem (Pompás, apától Mókus, anyától Pompás II.), mely bika április 1-én lesz 1 éves 4 hónapos és korához képest nagyon kifejlődött. Hágthat-e már most e bika vagy fiatal-e még e ezéla?
B.-Gyarmat. S. A.

226. kérdés. Van-e t. gazdatársaim közül valaki, ki a két éves luczernát — az első vagyis a beállítási évet ide nem számítva — rendszeres vetés-forgójába behozta és pedig úgy, hogy a beállítási évben az u. n. védnövényt valamely kalászos: pl. árpa — teljesen beérni hagyta, vagyis a forgó ezen táblájával nem takarmányt, hanem piaci árú termelt; a második — illetve általam a két évesnek nevezett luczernás első — évében használta a luczernást kaszálónak s a harmadik — ill. az előbbieket szerint: második — évben szinte kaszálónak s illetve magtermelésre. Keresztül vihető volna-e ily módozatokkal a luczernatermelés erősen hullámos homokos és agyagos talajon?

Azon többek által állított tétel, miszerint a veres herének a vetésforgóban 6—7 éven belüli ismétlődése egy élősdi gomba elszaporodása miatt előnytelen, áll-e a luczernára is s áll-e a luczerna és veres here ily közeli találkozásának esetén?

Tett-e már valaki kísérletet a luczernának és veres herének kizárólag magtermelés céljából való művelésével?
Budapest. Dr. B. S.

227. kérdés. Van 120 kat. hold szántóm, melyet a következő hatos forgóban kezeltek: 1. Zabosbüköny. 2. Őszi buza. 3. Lóher. 4. Lóher, a 2-ik kaszálása magának. 5. Őszi buza. 6. Tengeri, istállótrágyával. Ezenkívül van 10 kat. hold kétkaszálású termézetes rétem és 20 kat. hold legelőm, mely jobbminőségű marhalegelő. A megművelésre 4 kettősfogatot tartok. A 8 ökrön, 2 lovon kívül hány darab haszonállatot tarthatnék? Megjegyzem, hogy tehenészetet óhajtanék berendezni, s így azt szeretném tudni, hogy hány tehenet, bikát és esetleg borjat lehetne tartani a leirt viszonyok között.
K. M.

228. kérdés. Két darab hizómarha közvetlen etetés előtt megmázsáltatván, nyomott 1345 kg.-mot; mázsálás előtt feltakarmányoztatott velük répa, dara és szecsakeverék 22 kg. lóher 10 kg., itattatott víz 38 kg. a 2 drb marha megevett és megivott tehát összesen 70 kgot. Közvetlen itatás után megmázsálva 1385 kgot nyomtak; a sulyszaporulat tehát csak 40 kg. volt. Kérdés, hova lett a többi 30 kg.? megjegyzem, hogy az etetés 1 1/2 óráig tartott és hogy a mázsa közvetlen az istállónál volt felállítva. Továbbá, mennyit veszít egy darab hizómarha 24 órai koplalás után és miként jövek ki átadásnál jobban. 24 órai koplaltatás vagy etetés után mázsálva 10% eredménnyel.
Keszthely. G. P.

229. kérdés. Ökreim nyelvén gombostűfej nagyságu élősdiéket találtam, melyek-

ből néhányat meghatározás céljából beküldöttem. Kérem azokat meghatározni s közölni, miféle élősdiéek azok s nem ártnak-e a jószágoknak.
N.-Szaláncz. T. Gy.

230. kérdés. Tíz évvel ezelőtt bérbe vettem egy birtokot, melyben 6 hold szőlő is van, de már 6 éve, hogy a filloxera annyira megrongálta, hogy azóta semmit sem terem s a tőkék java része is már elhalt. A birtokos tudja, hogy a szőlő nem termőképes, de annak kiirtását nem engedélyezte. Követelheti-e a birtokos, hogy a bérlet lejártával a szőlőt ismét oly állapotban adjam át, a mint azt 10 év előtt átvettem.
B. F. M.

231. kérdés. Csatolva küldök egy kis üvegből néhány szál rozsort; kérem tudatni, vajjon kivész-e az ezekhez hasonló vetés és mi az oka a vetés betegségének. Összes rozsvetéseimben igen sok ilyen száradt sás látszik, különösen a kissé lapos helyeken.
Pa.-Cserepes. Ny. J.

232. kérdés. Sertésfiadztatóink eddig úgy voltak elhelyezve, hogy az ólajtók is arra a folyosóra nyíltak, a hol a gyenge malacoknak is tartózkodni kellett volna napközben. Tudva azt, hogy a fiatal malacznak is mentől több mozgásra van szüksége, a kutriczákat úgy akarjuk elhelyezni, hogy az ólajtók külön folyosóra nyíljanak, hol a malacok szabadon mozoghassanak.
De így elkerülhetetlen, hogy két a malacoknak fentartott folyosó a falhoz ne essen; attól tartva, hogy a falon át szivárgó nedvesség ártalmára lenne a gyenge malacoknak, ezen két folyosó mentén a falat szándékom 50—70 cm. magasan cemenetezés által szárazzá tenni; a padlózat deszka lenne, alatta vastag homokréteggel.

Czél szerű-e azon folyosót, melyre az ajtók nyílnak s a fias anyák etetéskor járnak, *durván* cemenetezni?
Mibe kerül a fal s mibe a folyosók cemenetezése □ méterenként? Külön a kőmives munkadíja? s portland cement használandó-e?
F. G.

233. kérdés. Kérem tudatni az általam beküldött álcának nevét s azt, hogy mely veteményfélének árthatna e rovar legjobban?
Szt.-Jakab. F. L.

234. kérdés. Bérletemnek 4-ik évi időtartama alatt — az első évet kivéve — évenként két ízben, tehát már 4-szer teszi teljesen tönkre vetéseimet az árvíz, úgy, hogy az időnek előrehaladottsága miatt, az árterületnek tavaszival való bevetetése is igen kétséges; ez annál sajnósabb reám nézve, mint-hogy éppen bérletemnek legértékesebb része szenved az árviztől.

Az előbbi bérlőnek 12 évi gazdálkodása alatt csupán egyszer volt árvíz, mely okból érintett árterület — akkor még rétség volt — szántófölddé lett átalakítva; a bérlet kötésénél a birtokos nem említette, hogy a bérleti terület árvíznek van kitéve, sőt a szerződésben sincs árvíz vagy más elemi csapásokról szó; csupán az van szerződésnek egyik pontjában, hogy: „haszonbér elengedések nincsen helye“.

Kérem, van-e jogom a birtokostól kárpótlást követelni?
Pa.-Podár. X. Y.

235. kérdés. Istállómat stukaturózni óhajtom; czél szerű-e ez, vagy kátrányos papírt használjak, hogy gőzmentessé tegyem a padlásomat.
Szépfalu. S. A.

236. kérdés. A Lema-melanopus ellen használt s a magyar dohánykereskedelmi társulat által áruba bocsátott „Thanaton“ dohánylug-kivonatból mennyi szükségeltetik egy kat. hold vetésre, minő %-nak kell lenni az oldatnak s minő alkalmazáson áll az eljárás?
Pankota. P. U.

237. kérdés. Négy évvel ezelőtt futóhomokban létesített szőlőmben előforduló hiányokat az erősebb szomszéditőkék vessejével döntés által szeretném pótolni; azonban a gödrökbe szükséges istállótrágyával nem rendelkezem. Kérem, pótolható-e ez műtrágyával, s ha igen, melyik fajtaival s mennyi szükséges ebből egy-egy létesítendő tőkére?
Vág-Sellye. M. Gy.

Feleletek.

Felelet a 175. számú kérdésre. 4 éves, igen szép, 15 1/4 marok magas Furioso-Zarif mént ajánl megvételre Miksa Elek földbirtokos, Hadrév (Torda-Aranyosm.); ára 600 frt. Ugyanott eladó egy 3 és egy 2 éves Furioso ménesikó, előbbi 500, utóbbi 400 friert. Bővebb értesítés a tulajdonostól szerezhető be.

Felelet a 205. számú kérdésre. Ha a répamag csiraképes, kedvező időjárás mellett, ha különösen rovarpusztításnak sincs kitéve, magyar holdankint 4—5 kilogramm mag is elég lenne.

De a mennyiben előzetesen csak a csiraképességről győződhetünk meg, kedvezőtlen időjárásra és rovarpusztításra is számítanunk kell, hogy termésünket biztosítsuk, holdankint 7—8 kilogramm magnak elvetése okvetlen szükséges, különösen a mostani alacsony répamagárak mellett; de még magas árak mellett is csekély a megtakarítás, szemben azon rizikóval, mely a vetőmaggal való fukarkodással, az esetleges ujjávetés költsége és ez által az egész termés problematikussá tétele által érheti a gazdát.
L. J.

Felelet a 206. számú kérdésre. Az őszi vetésekből, ha az árpa vagy zabkeltés ki nem fogyott és ha az számottevő mennyiségben kel is ki, annak kiszedése nem érdemes. Ott kell tehát hagyni és a buzával learatni s takarmányozásra felhasználni. A zab triórral vagy szélhajtással a buzától kiválasztható.

Egész bizonyos, hogy a mennyi buzát a zab, vagy árpa helyéből kiszorított, annyival kevesebb termést ad ez, de viszont a buza árpa és zabbal pótoltatik, ha értékben nem is, de mennyiségben.

Lenmagból magtermelésre 1200 öles holdankint legezelszerűbb 38—45 litert vetni, ennél ritkábban az elgyomosodás veszélye, sűrűbben pedig a fejlődés veszélyeztetése miatt nem ajánlatos. Vetése azonnal az árpa és zabvetés után történjék. Őszi szántás iránt a len hálás s ez esetben a tavaszi szántás ha csak lehet, kerülendő. Sikerülhet még április utolján is vetve *kedvező időjárással*.

Jól munkált gyommentes földet kíván.
L. J.

Felelet a 208. számú kérdésre. Vöröshérét foltozni, vagy pótlólag félmaggal utánvetni már a második évben semmi körülmények között sem érdemes, mert kemény, műveletlen talajban úgy sem vezetne célhoz az ujjávetés, mert ha az elvetett magnak egy része ki is kel, de a már megerősödött múlt évi vetésü here és a ritkás helyen felferődő gyomok csakhamar előlik a zsenge növénykét. Ez idén különösen rosszul fog sikerülni még a munkált őszi vetésekre vetett lóhere és luczerna is, annyira összeülepedett, kemény a talaj.

Legcélszerűbb, ha kaszálásra nem érdemes, az ugar helyett legelőnek meghagyni, július elején leforgatni és a talajt előkészíteni repeze, vagy buza alá. L. J.

Tulfiatal állatok tenyésztésbe vétele.

Felelet a 225. számú kérdésre. A marha már $1\frac{1}{2}$ —1 éves korában *ivar-érett*, azonban ily korban még nem *tenyész-érett*.

Általános szabály, semmiféle házi állatot se venni addig tenyésztésbe, míg az remélhető természetes fejlettségének háromnegyed részét el nem érte.

A szimmenthali marha a gyorsan fejlődő fajták közé tartozik, azonban e kívánatos fejlettséget $1\frac{1}{2}$ éves kora előtt el nem éri s pl. az üszökben ekkor indul meg a folytatás.

A Svájcban rendszerint $1\frac{1}{2}$ —2 éves korában hágatnak a bikával, kivételesen és kiméletesen 12—14 hónapos korában is. Igy kérdésttevő is hágathat szobanforgó bikájával már áprilistól kezdve.

Részemről a tulfiatal állatoknak tenyésztésbe vételét károsnak tartom nemcsak a párzó állatokra nézve, hanem az ivadékokra is. Ennek káros hatását Angliában és Amerikában, e kiváló marhatenyésztő államokban is belátták máig; s eltérőleg az eddigi szokástól, mindinkább rátérnek a régi szabály alkalmazására, mely szerint háromnegyed részben kifejlődött kell, hogy legyen a szaporításba veendő állat. Vegye kérdésttevő is ezt irányadónak. *Monostori.*

Felelet a 227. számú kérdésre. A felvetett kérdésre teljesen megbízható válasz csak akkor adható, ha a gazdaság természetviszonyai ismeretesek.

Ennek hiányában a gazdaságban tartható haszonállatok száma átlagos adatok alapján csak megközelítőleg állapítható meg.

Rendes miveltelt feltéve a közölt vetésforgó szerint középtermésű években a következő takarmány- és alommennyiségek nyerhetők:

	Takarmány	Alom
	métermáza	métermáza
20 hold zabos-bükköny szénatermése 20 q-jával	400	—
20 hold első éves lóher szénatermése 20 q-jával	400	—
20 hold másodéves lóher szénatermése 12 q-jával	240	—
40 hold buza szalmatermése 16 q-jával 640 q; ebből takarmánynak való törek s polyva	200	—
— alomszalma	—	440
20 hold tengeri után takarmánynak alkalmas kóró 10 q-jával	240	—
10 hold rétről 20 q-jával	200	—
20 hold legelőn felvehető széna 15 q-jával	300	—
150 holdnál nyerhető összesen	1940	440

Az 1940 q takarmányban foglalt szárazanyag 85%-al számítva tesz 1649 q takarmány szárazanyagot.

A 440 q alomszalma szárazanyaga 390 q.

Egy-egy darab 500 kg. élősúlyu szarvasmarha évi szükséglete 50 q takarmány szárazanyag és 12 q szárazalom.

Ennélfogva a rendelkezésre álló takarmányon tartható $\left(\frac{1649}{50}\right)$ 33 drb szarvasmarha, melynek (33×12) 396 q szárazalom szükséglete szintén fedezve van.

A tartható 33 darabból a 10 drb igazállatot levonva, a gazdaságban 23 drb szarvasmarhában kifejezett haszonállat tartható.

Ha tejjgazdasággal kapcsolatos növénydékmarhatartás céloztatik, a tehenészet 16 tehénből, 1 bikából és 12 darab növendékmarhából állhatna, mely esetben a fölnevelt növendékállatok a kimustrálandó teheneket pótolhatnák. A különböző kora 12 növen-

dékmarhát 6 darabnak véve, a tehenészet állománya 23 darabot tenne.

A tejjgazdaság sikeres folytatásához azonban szükségesnek mutatkoznék a vetésforgóba takarmányrépát is felvenni, hogy különösen a tehenek, de a többi szarvasmarha téli takarmányozása is okszerűbben berendezhető legyen.

Naponkint és darabonkint 20 kg. répát számítva, a legalább 200 napra terjedő téli időny alatt kerekén 1200 q répára lenne szükség, minek biztosítására a tengeriszakaszon 6 hold répával lenne elvetendő.

Ezt elfogadva, a haszonállatok létszáma még kettővel szaporítható, állhatna tehát 25 darabból.

A szántóföldből esnék ezen esetben egy-egy szarvasmarhára $\left(\frac{120}{35}\right)$ 3-4 kat. hold, a mi megfelelő állattartásnak tekinthető.

Végül még megjegyzendő, hogy a rendelkezésre álló takarmányban csak az állatok szervesanyag és szénhidrátszükségletére nyert biztos fedezetet, ellenben azok protein- és zsirszükséglete valószínűleg nem, minélfogva az e tekintetben esetleg mutatkozó hiány abraktakarmányokkal (olajpogácsa, korpa, szárított szeszmoslék stb.) lenne pótlendő. *Hensch Árpád.*

Súlyvesztés hizómarháknál.

Felelet a 228. számú kérdésre. Az etetés, mint a kérdésttevő mondja, $1\frac{1}{2}$ óráig tartott. Semmi se valószínűbb, mint az, hogy ez alatt az állatok bélsárt vagy hügyot, avagy mindkettőt is ürítettek, azonkívül persze gázok is szabadultak ki a takarmányból, gőzök a vízből, szelek a belekből és a tüdőknél és bőrön keresztül is anyagokat ürítettek ki, melyek mindössze a különböző okozó 30 kilót is kitehették. Nincs kizárva az sem, hogy a visszahagyott izék számításba nem vétettek, lehetséges az is, hogy a két rendbeli mázsálásban hiba esett a mérleg pontos kiegyenlítésének alakjában, csak az az egy nem lehetséges, hogy az a 30 kilogramm anyag semmivé lett, mert anyag soha meg nem semmisül, hanem csak átváltozik.

Hogy egy hizó szarvasmarha egy nap alatt mennyit veszít koplalás esetén súlyából, az előttem ismeretlen. Felfogásom az, hogy ezt kerekszámban megállapítani nem is lehet, mert sokféle körülmény foly be arra, hogy szervezetében levő anyagaiból a tüdőn, a bőrön, a beleken és vizeletszerveken keresztül mennyit ürít ki.

Falek-nak van erre vonatkozólag egy kutyán véghezvitt kísérlete, mely szerint az állat 1012 grammot kitevő súlyából az első 24 óra alatt 82 grammot veszített, a 2-ik 24 óra alatt már csak 44 grammot és így lejjebb-lejjebb annyira, hogy a koplalás 14-ik napján végre csak 19 grammot veszített. A mondott 82 gramm az 1012 gramm testsúlynak 8-1%-ja. Ekkora perzentet kétségtelenül a koplaló marha is elveszt az első 24 órában, következésképp előnyösebbnek látszik koplaltatás, nem pedig etetés után mázsálva adni át az állatot, ez utóbbi esetben — mint mondja — 10%-töli engedménnyel.

Persze nincs kizárva, sőt valószínű, hogy a koplaló marha 8-1%-tölinél többet is elveszt testsúlyából, úgy hogy e miatt körülbelül egyre megy, hogy koplaltat-e a kérdésttevő, vagy etet, bár az sem lehetetlen, hogy a feletett takarmány árát is tekintve, esetleg mégis a koplaltatás előnyösebb az eladóra. *Mi.*

Felelet a 229. számú kérdésre. A beküldött feketés képletek nem kullancsok s egyáltalában nem is élősdiek, hanem a szarvasmarha nyelvének hátát sűrűn egymás mellett borító fonalszerű szemölcsök (Papillae filiformes) elszarusodott, a takarmány porától

feketésre festődött végei. A szemölcsök puhább takarmány etetése közben hosszabbra nőhetnek, mert kevésbé gyors a kopás s ha azután az állatok érdesebb takarmányt kapnak, akkor az a szemölcsöknek már elszarusodott s ezért elkopásra szánt végeit lehorzsolja. Ezt okozta a jelen esetben a szecsakázott takarmány. A dolognak természetesen semmiféle komolyabb jelentősége nincsen. *Dr. H. F.*

Felelet a 230. számú kérdésre. A kipusztult szőlőterület adójának leírását kérheti a községi előljáróság útján, ha ugyan az adót ön fizeti és így érdekében áll. A szőlőt engedély nélkül is kiirthatja, de előbb a bíróság közbenjöttével tanácsos lesz a teljes termőképzetlenséget szakértőkkel konstatáltatni. Az elemi csapás folytán kipusztult szőlőt saját költségén az előbbeni állapotba visszahelyezni nem tartozik. *Sz. F.*

Felelet a 231. számú kérdésre. A beküldött rozsszálak már teljesen el vannak korhadva és pedig nemesak aszárak, hanem annak gyökerei is. A megmaradt kis zöld részekben már nincs annyi erő, hogy azok feltámaszthatnák a többi elhalt részt. Az ilyen vetés tehát menthetetlenül kivesz. Pusztulását valószínűleg a rajta álló víz okozta; mert a beküldött részekben semmiféle élősd nyoma sem látható. A bokrok teteje hiányzik, de azt alkalmasint a legelésző marha, vagy juhok csipdesték; ezt semmiesetre sem rovarrágás okozta. *J. J.*

Felelet a 232. számú kérdésre. Téglából vagy kőből épült falazat mellett a felszivárgó nedvesség káros behatásától ugyan nincs mit tartania, de azért a tisztán tartás szempontjából helyesen cselekszik, ha a malaczkifutók falait vékony portland-cementréteggel vonatja be. Egy m^2 10—15 mm. vastag vakolathoz $0.01 m^3 = 13$ kg. cement s 25 kr. kőmivemunka szükséges. A portland-cement métermázsáját (mert úgy a vakolathoz, mint a betonhoz sertés-ólaban csak ilyet használhat) 3:20—3:50 frtba számítva, e munka négyszög méterenkint 65—70 krba kerül. Ennek megfelelőleg egy \square öl előállítási ára 2:30—2:50 frt volna.

A kifutók alját deszkából csak úgy tanácsos készíteni, hogy a padló könnyen kiemelhető legyen s az alatta fekvő homokréteget időnkint kihordatni s ujjal pótolni lehessen. En különben a deszkák helyett itten is egy vékony betonréteget, vagy ha ezt drágállan egy cementtel kihézagolt fekvő téglaburkolatot ajánlanék. Ez utóbbi jó minőségű téglát feltételezve jobb is megolesebb is, mint a deszkaborítás. A koczák etető-folyosójának betonirozása szintén igen célszerű s hasznos dolog. Egy m^2 10 cm. vastag betonhoz rendszerint $0.03 m^3$ (40 kg.) portlandcementet s 38—40 kr. munkadíjt számítunk; így a fáról egyszerűen kiegyengetett beton négyszög métere 1:70—1:80 frtba kerül. (1 \square öl ára 6:0—6:50 frt között változik.) Ha esetleg jól kiégett, kemény s nem nagyon higroszkopikus téglá állna rendelkezésre a folyosó alapját cementhabarcsba fektetett álló téglaburkolatból is csinálthatná, mely munkához 50 darab téglá s $0.02 m^3$ portlandcement szükséges. Négyszög méterenkint 1:30—1:40 frtért előállítható s így k. b. 30—40 krral olesebb volna, mint a beton. *Sz.*

Felelet a 233. számú kérdésre. A beküldött rovarok a *gabona futóbogár* (*Zabrus gibbus*) fiatal lárvái, a melyre nézve a „Köztelek” tavalyi (1894. évi) évfolyamának II. felében az 1746. és következő lapokon a kimerítő ismertetés található. *J. J.*

Felelet a 234. számú kérdésre. Haszonbérleszállításnak csak akkor van helye, ha a haszonbérlet ingatlan egy része elemi csapás folytán megsemmisül, jobban mondva gazdaságilag használhatatlanná válik. Elemi csapások, melyek csak a termést semmisítik meg, erre annál kevésbé szolgálhatnak okul, mert a szerződés idézett pontja ezt világosan kizárja. A haszonbérbeadó nem tartozik a birtok speciális viszonyairól a haszonbérbevevőt felvilágosítani s így ennek elmulasztása a haszonbérletnek kereseti jogot nem ad.

Sz. F.

Felelet a 237. sz. kérdésre. A döntéshez nem okvetlenül szükséges trágyát alkalmazni, miért is, ha trágyával nem rendelkezik, foltoztassa ki a hézagokat trágya nélkül. Minthogy azonban az elmúlt télen a fedetlenül hagyott vesszők országsszerte elromlottak és így sem ültetésre, sem döntésre nem alkalmasak, ennél fogva a döntést csak akkor alkalmazhatja, ha az erre felhasználandó vesszőket még a mult őszzel elfedette és azok épen teleltek át, különben hiábavaló munkát végeztet.

Az istállótrágyát nem éppen azért szokták a döntésnél alkalmazni, hogy az új tőke több tápanyagot találjon, hanem azért is, hogy a trágya lazábbá, melegebbé tegye a talajt és ez által a gyökérképződést előmozdítsa. Ez utóbbi pedig tudvalevőleg a műtrágyákkal el nem érhető, a mennyiben a talajban fizikai hatásuk nincsen, csakis kémiai, miért is célszerűbb a döntések helyett az ősze az egész terület megtrágyázni, a midőn ezeknek is jutni fog belőle.

Arra nézve, hogy minő és mennyi műtrágyát használjon, a „Köztelek” 15. számában adott 91. sz. feleletben némi utbaigazítás található, tessék tehát az elmondottakat figyelemre méltatni.

A. D.

Gazdasági egyesületek.

A sopronvármegyei gazdasági egyesület mult hó 29-én tartotta az évi I. rendes közgyűlését, melynek tárgyait az egyesület 1894. évi működéséről szóló jelentés és az évi számadások bemutatása, az egyesület tisztikarának és választmányának 1895., 1896. és 1897. évekre szóló megválasztása képezte.

Az évi jelentés szerint az egyesületnek ez idő szerint 1323 tagja van. Az egyesület elmúlt évi működésének kimagasló pontját a megyei állattenyésztés emelése érdekében kifejtett intézkedései képezik. Nevezetesen az 1892-ben létesített bikanevelő telepek számát ujabban egygyel szaporította az egyesület; ez idő szerint 6 bikanevelő telep van a megyében, u. m. Pecsényéden, Szilipusztán, Földszigeten, Ságbon, Csernelházán s Gyiróthon. E telepek hivatva lesznek a szimmenthali jellegű megyei állattenyésztést az onnét kikerülő, lehetőleg tisztavérű apaállatokkal nemesíteni egyrészt, de az évenként eddig érzett bikahiányt is pótolni másrészt. A telepek az elmúlt évben gyümölcsöztek először, a növendékbikákat árverés útján engedte át az egyesület a községeknek.

Összesen 40 bikát osztott ki az egyesület mintegy 15,140 korona értékben, melynél a részletfizetés kedvezményén kívül 1624 korona árkedvezményben részesítette a megyebeli községeket.

Az állattenyésztés emelésére való buzdítás céljából Csepregben tenyészállatdíjazást rendezett, mely egybekötve volt a lótenyésztő bizottság által rendezett jutalomdíjosztással s kiterjedt szarvasmarhákra, sertésekre s baromfiakra. A díjazásra — tekintve a sertések s baromfiak osztályától, mely csak gyéren volt képviselve — nem kevesebb, mint 131 db ló és 306 db szimmenthali szarvasmarha vezetett elő a legki-

tünőbb példányokban. Díjat kapott 48 darab tenyészállat. Ezek közül 29 pénz- és gazdasági eszközbeli jutalomban mintegy 1040 korona értékben és 19 elismerő oklevélben részesült.

A díjazás (kizárólag kiscsordák részére) gazdasági gép- és eszközárveréssel volt egybekötve, melyen eladatott 3 eredeti Sack-eke, egy vetőgép, egy szeeskametsző, egy repavágó, egy borona, mintegy 800 korona értékben, melyeknél 30—40% kedvezményben részesítette az egyesület tagjait.

A sertésenyésztés érdekében megvalósította az egyesület ama tervét, mely szerint ingyen kanokat oszt ki mindama községeknek, melyek magukat a jövőben arra kötelezik, hogy a kanok beszerzését és tartását nem bízzák a kanászokra, hanem bevásárolják azokat — miként a bikákat — maguk s azok célszerű tartásáról gondoskodnak. Említett feltételek mellett az egyesület 16 darab ingyen kant osztott ki az elmúlt évben mintegy 630 korona értékben.

A lótenyésztés emelése érdekében az oly szép reményekkel létesített csikólegelőt a megváltozott helyi viszonyok miatt az elmúlt évben feloszlatta az egyesület. A lótenyésztés emelésére rendezett jutalomdíjosztáshoz 400 korona segélyvel járult.

Jelentős ténykedése volt az egyesületnek az elmúlt évben a cserebogárirtás szervezése, mely országos érdekűvé vált. Nem kevesebb, mint 1552 hektoliter cserebogár irtatott ki, melyért a beváltó tulajdonosok a cserebogárgyűjtőknek mintegy 2120 koronát fizettek ki, míg az egyesület a gyűjtésben legszorgalmasabb néptanítók részére 500 korona jutalmat osztott ki.

A közgazdasági érdekek szolgálata mellett nem feledkezett meg az egyesület a tagok szellemi érdekeiről sem, a mennyiben az egyesületi titkár által a megye községeiben számos közérdekű gazdasági szakelőadás tartott.

Az egyesület vagyona az állattenyésztési alappal együtt 47,000 koronára rug.

A közgyűlés az egyesület tisztikarát következőképp választotta meg: elnökké Otcoska Bélát, alelnökké Gyulassy Gyulát és Bauer Ottót, pénztárossá Vaniss Adolfot, az igazgató-választmányba beválasztottak:

Báró Augusztinusz Antal, Simon Ödön, gróf Széchenyi Kálmán, mint tiszteletbeli tagok. Dr. Baán Endre (Sopron), dr. Baditz Lajos (Kaposvár), Bauer Mihály (Röjtök), báró Berg Gusztáv (Kapuvár), Büben Gyula (Kapuvár), Conrad Lajos (Rust), Dávid Emil (Lédecz), dr. Egyedy Arthur (Egyed), Elsner Gusztáv (N.-Pérezteg), Freissperger Vilmos (Füles), Gayer András (Lövő), Hajás Gyula (Csorna), Hőgyész Pál (Szilsárhány), Kocsis Gyula (Hegykő), Kovács Antal (Kapuvár), Kuncz Adolf dr. (Csorna) Matisz Albert (Nagymarton), Matisz Béla (Félszerfalva), Mayer Vilmos (Sopron), ifj. Mechle József (N.-Kér), Miletits János (Oszlop), Müller P. (Sopron), Nagy Sándor (Csernelháza), Payer Endre (Horpács), Renner Henrik (Harka), Richter Gyula (Pecsényéd), Rupprecht Olivér (Sajtos-Kál), Seligmann Kelemen (S.-Kál), Solymossy Ödön (Lozs), Sugár Sándor (Csorna), Virágh Elek (Kismarton), Wolff Lajos (R.-Pordány), Patthy Miklós (Sopron), Gyökhegyi József (Kópháza), Strobl Géza (Szili pusztá), Patzenhofer Rezső (Czinfalva), Bergmann Adolf (Szt.-Márton), Balkay Adolf (Eszterház), Merényi Ferencz (Eszterház), Sedlmayer Ernő (Szarvók), dr. Ajkay Béla, Fröhlich Miklós.

A folyó évi munkaprogramjába vette az egyesület egy tenyészállatdíjazás rendezését Ruston, egybekötve gazdasági gép- és eszközárveréssel; egy tanulmánykirándulást a mezőhegyesi uradalomba, a gőzzel való szántás behozatalát gőzekék kibérlése által, foglalkozni fog ama kérdés megoldásával, mely megyénk viszonyainak legjobban megfelelő egynemű sörárpa termesztését célozza a termény egyöntetűsége s így jobban értékesíthetése tekintetéből s végül folytatni az állattenyésztés fejlesztése érdekében, valamint a káros rovarok irtása irányában megkezdett intézkedéseit, nemkülönben gazdasági szakelőadások tartását a vármegyei községekben, melyek iránt a gazdaközönség fokozódó érdeklődéssel viseltetik.

A közgyűléssel kapcsolatosan az egyesület elnöke, Otcoska Béla gazdasági szakelőadást tartott a haszonmarhák takarmányozásáról. A minden tekintetben sikerült előadást nagyszámu és intelligens gazdaközönség hallgatta végig s lelkes éljenzéssel jutalmazta a csaknem 1 és fél óráig tartó előadást.

A nyitrai gazdasági egyesület ápril hó 8-án Nyitrán és Zoboron szőlőmetszési tanfolyamot rendez, mely alkalommal a szőlőtermelők és szőlőmunkások az amerikai alanyokra eszközölt ojtványvesszők helyes metszésére fognak megtanítatni. A tanfolyam 8-ikán délelőtt 9 órától 12-ig a Huszár István urivölgyi szőlőjében, délután 2-től 6-ig pedig a Lörmezy Gyula komlövölgyi szőlőjében fog megtartatni. Ápril hó végén ojtványültetési tanfolyamot rendez az egyesület. A községi előjáróságokat és a lelkészeket az egyesület felkéri, hogy a szőlőtermelőket ezen tanfolyamra figyelemre tegyék. Ezenkívül az egyesület ápril hó 10-én fogja bemutatni a gazdaközönségnek a Melichár-féle új szerkezetű vetőgépet. A bemutatás Aigner Ferencz egyesületi tag bér gazdaságában történik.

Szőlőfásajtási tanfolyamok. A komárommegyei gazdasági egyesület Rácz Sándor ker. szőlőszeti és borászati felügyelő vezetése mellett, ez év tavaszán a következő helyeken rendez a gyakorlat követelményeinek megfelelő amerikai szőlőfásajtási tanfolyamokat: Szomoron Mack Ede károlyhegyi szőlőjében f. é. április 25., 26., és 27. és 28-ik napján. Csuzon Polka Gyula szőlőjében ápril hó 29., 30-án és május 1. és 2-án. Bánhidán Horváth Ernő szőlőjében május 3., 4., 5. és 6-ik napján. Szt.-Péteren Kollányi Miklós szőlőjében május 7., 8., 9. és 10-ik napján. A tanfolyamon díjtalanul vehetnek részt az érdeklő szőlősgazdák és szőlőmunkások.

A jászberényi tenyészállatvásár. A jászberényi használati ló- és szarvasmarhavásárra a bejelentések nagy számmal történek s miután a rendező-bizottsággal legujabban a közös hadügyminiszterium is tudatta, hogy a lóvásár alkalmával a hadsereg számára is szándékozik lovakat vásároltatni s mert a rendező gazdasági egyesület bika-szükségletét a vásáron fogja beszerezni, előreláthatólag az érdeklődés a tenyésztők részéről még nagyobb lesz. A jászberényi vásáron tavaly 500 darab ló volt s így előrelátható, hogy ez évben is fog találni a vásáron megjelenő vevő szükségletének megfelelő anyagot.

A szatmármegyei gazdasági egyesület gyűlése. A szatmármegyei gazd. egyesület Domahidy Sándor elnökle alatt Szatmáron gyűlést tartott. A titkár jelentette, hogy a csikólegelőre 66 tenyésztő 202 csikót jelentett be. A földmivelésügyi miniszter átlag 250 frt árban Kocsordon, Tisza István gazdaságából beszerzett s az egyesületnek kedvezményes árban és feltételek mellett községek közötti kiosztás végett átengedett 7 darab tenyészbika közül Domahida és Egri községeknek 2—2, Pettyén, Kis-Ar és Nagy-Ar községeknek 1—1 bika engedtetett át 3 év alatti kamatnélküli fizetési kötelezettség mellett, a 3 éves bikák 215, a 2 évesek 295 frt árban. A szőlőtelep részére a miniszter 1600 hazai fajtavesszőt adományozott s mint hogy ez évben 120,000 vessző fog beoltatni, a még szükséges 20,000 ojtóvessző az egyesületi pénztár terhére fog beszereztetni. A III. országos gazdakongresszusra az egyesület képviselőiül Domahidy István, Szerdahelyi Ágoston és Kende Zsigmond nagybirtokosok kértettek fel. A megyei alispán által véleményezés végett áttett lótenyésztési szabályrendelet Domahidy Sándor, Szerdahelyi Ágoston, Luby Béla és a titkárból álló bizottságnak adatott ki.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Kérelm az O. M. G. E. tagjaihoz. — Felhívás. Tavasz luxussóvásár. — Díjlovaglás és díjgratálás. — Folyó évi március hóban befizetett alapítványi kamatok és evdijak nyugtázása	609
Magyar gazdatisztek Sz. Z.	609
Tárcza. Gavallér betyár. Bársony István	610
Növénytermelés.	
A székelytengeri termeléséről. Lászlóffy Gusztáv	611
Lóhere és luczerna egy forgóban való termeléséről. Gróf Teleky Arvéd	611
Állattenyésztés.	
XII. tenyészállatvásár	612
A bábolnai lovak a múlt évi őszi árverésen. Kiss Mihály	613
Gazdasági gépészet.	
Hazai új vetőgépek. Ifj. Sporzon Pál	614
A Skorpil-féle kétsoros burgonya-vetőgép Marton Andor	614
Gazdasági vegytan.	
Néhány megjegyzés „Az európai szabatos trágyázás és a tengerentúli gabonaverseny” című czikkre. Székács Elemér	614
Irodalom.	
A szőlőjtványok metszéséről, kapcsolatosan a Dezeimeris-féle metszési elmélettel	616
„Magyar kertészkönyv”	616
Levélzékény	617
Gazdasági egyesületek	619
Vegyések.	620
Házasság. — Halálozás. — Mezőgazdaság és bankhitel. — Katonai lószámlálás Oroszországban. — Gabona-uzsora. — Pályázat szőlőbirtokos mezei gazdáik jutalmazására. — Jubiláris lókiállítás Bécsben	620
Budapesti gabonátörsde. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Szeszület. — Elelmi czikkék a budapesti hetivásáron. — Hideghusvásár. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — B.-Gyarmati marhavásár	622
Kivonat a fő- és székvárosi vásárigazgatóság hivatalos árjegyzéseiből	623

Házasság. Ziegler Nándor, a közbárányos és marhavásár igazgatója, április 10-én, délelőtt fél tizenegy órakor tartja esküvőjét a belvárosi plébániatemplomban Dietl József bornyakereskedő és birtokos leányával, Stefániával.

Halálozás. Keleti Zsigmond Nándor nyug. kir. főerdőtanácsos 65 éves korában Losoncban elhunyt.

Mezőgazdaság és bankhitel. A mezőgazdasági válságnak, mely gazdáinkat nemcsak nálunk, de világszerte sújtja, egyik főoka, a mezőgazdasági hitelügy rendezetlensége. Nálunk pl. a mezőgazdák elől a jegybankhitel teljesen el van zárva. Németországban e tekintetben kedvezőbbek a viszonyok. Kitűnik ez dr. Koch németbirodalmi bankelnöknek a birodalmi gyűlésen egy interpelláló képviselőnek adott válaszából is. Dr. Koch kimutatta, hogy a német birodalmi bank a mezőgazdaságot az ipar- és kereskedelemmel szemben semmiesetre sem szorítja háttérbe, de a mezőgazdasági hitelnek korlátokat szab a bankjegyek beválthatósága és a valuta fentartásának érdeke. Ovakodni kell a bank eszközeinek immobilizálásától és e tekintetben utalt Olaszország példájára. Annak a bizonyítására, hogy a német birodalmi bank nem részesíti mostoha bánásmódban a mezőgazdaságot, felhívja, hogy míg a bank gyártmányokra nem ad lombardhitelt, addig mezőgazdasági terményekre az érték kétharmadrészig előleget ad. Mezőgazdasági váltókat is sokkal nagyobb mennyiségben forgat a bank, semmint azt sokan hiszik. 54641 személy közül, a kik bankhitelben részesültek, 6414 mezőgazda volt, a mi 11-33 százalékának felel meg. A keleti vidékeken 31-8 százalék esik a mezőgazdákra; egyes vidéki bankoknál pl. Tilsitben majdnem 5%. Koch végül azt ajánlja a mezőgazdáknak, hogy alakítsanak szövetkezeteket, a melyek révén könnyebben oldható meg a hitelkérdés, mint a bankok útján.

Katonai lószámlálás Oroszországban. Az 1888-ik évben európai Oroszország és a Kaukázusban 41 gubernementben 1891-ben 17 gubernementben tartott katonai ló-

számlálás. Ennek eredményét a belügyminiszterium központi statisztikai hivatala most tette közzé. E szerint európai Oroszországban a Kaukázus kivételével 21.665,632 drb ló van. A lovak létszáma az egyes gubernementekben nagyon egyenlőtlen; a legtöbb ló a következő gubernementekben van: Szamara 1.061.776 Perm 903,879, Mjutka 759,229, Ufu 744,214, Szaratow 621,110, Chersson 593,143, Don-mentén 552,385, Orenburg 538,254, Kasan 473,328. Százezer darabon aluli lóállomány van az Astrachan, Olonecz és archangelski gubernementekben. Az összes lóállományból mintegy 5 millió 3 éven aluli csikó.

Gabona-uzsora. Bihar vármegyében, különösen Szombatság, Magyar-Cséke és Kis-Terpesten egyes gazdák, a szegény nép szorult helyzetét lelketlenül kihasználják. A munkásnép az elmúlt télen nem tudott munkához jutni. Kereset nélkül lévén, csakhamar elfogyasztotta csekély nyári és őszi keresményét s a hosszú tél folyamán nagyobbára kölesönvett gabonán tengette életét. 5-10-en összeállítottak s egymásért jótálltak, mire azután egyes gazdáktól nyolcz hónapi terminusra kaptak gyöngye minőségű gabonát, melynek értéke legfeljebb 5 frt 40, 5 frt 60 kr. volt métermázsánként. Nyolcz hónap múlva az illetők minden métermázsza után 8 forintot tartoznak visszafizetni készpénzben a kölesönvett gabona után. Ilyen üzletet igen sokan kötöttek nemcsak azon vidéken, hanem az ország több megyéjében is. Mindig hangoztatjuk, hogy olesó hitelt kell szerezni a szegény népnek s ime vannak lelketlen emberek elég nagy számban, a kik a szegény nép nyomorát kizsákmányolják s 8 hó alatt busás: 45-50 százalék kamatot követelnek. Kivánatos volna, ha az illetékes hatóság kikutatná ezen uszorasokat s példás büntetéssel sújtaná őket.

Pályázat szőlőbirtokos mezei gazdák jutalmazására. A komárommegyei gazdasági egyesület a homoki szőlők telepítésének előmozdítása céljából a f. évben az Eszterházy alából 100 frank pályadíjat tűzött ki kisebb szőlőbirtokosok jutalmazására. A telepítés feltétele, hogy az illető homokterület 75% kvarezhomokot tartalmazzon, legalább 60 cm. mélyen megforgatva s a szőlő egy méter sor és egy, legfeljebb félméter töketávolban ültetve legyen, hogy rajta a szőlő rónább helyeken is megérhessen. A telepítvény jobb esemege- vagy borszőlőfajokból álljon s legalább 600 □ ölnyi terjedelmű legyen. Pályázhat minden komárommegyei gazda, a kinek 40 holdnál nagyobb birtoka nincs. A pályázat írásban a gazdasági egyesület elnökéhez 1895. szeptember 1-sejéig beküldendő. Az egyesület ezenfelül 100 frank pályadíjat tűz ki oly mezei gazdák részére, a kik 40 holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodnak és jól megforgatott, legalább 300 □ ölet kitevő füzültetvényt létesítenek.

Jubiláris lókiállítás Bécsben. A cs. kir. gazdasági egyesület Bécsben f. év május hó 25-től június hó 3-ig saját kiállítási területén a praterben, 25 éves fennállásának megünneplése alkalmából, tenyész-, luxus- és használati lóvásárt rendez. A kiállítás két ízben fog megtartatni és pedig az első május hó 25-től 28-áig; ez alkalommal kizárólag az alsó-ausztriai törzshöz tartozó tenyészlovak kerülnek bemutatásra. A második időszakban bel- és külföldi lovak és pedig: tenyészlovak, vadász- és hátslovak, könnyű jukker és nehéz kocsilovak, nehéz ígás és gazdasági használati lovak állíthatók ki. Bejelentések legkésőbb f. év május hó 1-éig a VI. csoport lótenyésztési szakosztály kiállítási bizottságához Bécs Herrengasse 13 küldendők. Minden bejelentéshez a helypénz is melléklendő, mely egy darab ló után egyszerű állás használatáért 5 frt, box használatáért 15 frt. Bejelentések, melyekhez helypénz

mellékelve nincsen, érvénytelenek. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a kiállítás bizottsága Bécsben.

Tojások suly szerinti eladása. A most létesítendő budapesti vásárcsarnokok szervezése alkalmából nagyon figyelemre méltó eszmét vetett föl egy fővárosi lapíró. Az eszme nem új ugyan s a külföldön már régen divik s éppen mert a praxisban nagyon bevált, mi is ajánljuk a főváros közéletmezői-ügyosztályának figyelmébe, hogy az eddig divott tojáseladást reformálja s az új vásárcsarnokokban honosítsa meg a tojás suly szerinti eladását. Az élelmi piaczkokon ugyanis jelenleg a tojásokat darabszámmal árulják. Svájcban kezdtek meg ezelőtt 4-5 esztendővel a suly szerinti árusítást. Ez eszmét főképp két okból tartjuk egészségesnek és felkarolandónak. Először, mert a kicsiny és kivitelre nem alkalmas tojás árát és értékét biztosítja, másodsor, mert — mint ismeretes — a tojásban napról-napra növekedő kis üresség támad a fehérnyének kiszáradása következtében, mi által a vevő rövidített meg, ha az általa vásárolt tojás nem egészen friss. Miután a friss tojás bir aránylag a legnagyobb sulylyal, ennél fogva minél kevésbé friss a tojás, annál több megy egy kilóra. Az eladó érdeke tehát, hogy minél frisebb árut hozzon a piacra, melyért a fogyasztó szívesen fizet valamivel magasabb árt. Előnyös volna e reform a baromfi-tenyésztés emelésének szempontjából is, mert a tenyésztőt arra utalná, hogy oly tyukfajták beszerzéséről gondoskodjék, melyek a nagyobb tojás produkcióját biztosítják. Magyar fajtájú tojásból 18-20 db nyom egy kilót, olasz és olasz keresztesű 14, plymouth-rocks 16 db.

Állatbeviteli tilalom. A földmivelségi miniszter értesítése szerint a felső-ausztriai cs. kir. helytartóság a szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknél és sertéseknek a budapesti állatvásárról Felső-Ausztriába való bevitelét a száj- és körömfájás elhúrozolásának veszélye miatt megtiltotta.

Szőlőkarók beszerzési forrása. A földmivelségi miniszter a szőlőkarók beszerzése tárgyában körendeletet adott ki, melyben felhívja a figyelmet arra, hogy a kincstári erdőkből évről-évre annyi szőlőkarót termeljen, a mennyit a fennálló üzentervek alapján és az erdőgazdasági szempontokra való figyelemmel, termelni lehet oly célból, hogy a szőlőtermelők szőlőkaró-szükségletüket megfelelő minőségben és elfogadható áron beszerzhessék.

Figyelmeztetés. A „Köztelek” mai számához csatolva van a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetébe” eddig belépett tagok névsora, és aláírási iva, melyre t. olvasóink figyelmét felhívjuk. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűléséről szóló tudósítást s évi mérlegét a „Köztelek” 27. számában közöltük. A szövetkezet alapszabályai megszerzhetők a szövetkezet igazgatóságánál Budapest Alkotmány-utca 31.

Gazdák mindazt, a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és a legjutányosabban Mauthner Odón budapesti magkereskedéséből szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Antiperonoszperin egy új vegyi szer, mely a peronoszpora tovatérjedését meggátolni van hivatva. Ezen kitűnő szesz részszulfáttól ugyszinte más a fertőtlenítést előmozdító alkatrészekből áll és a rezgálicz, azurin stb. ellenében főleg azon előnye van, a növényt daczára annak, hogy sokkal hathatósabb, nem támadja meg és mivel hideg vízben gyorsan és tökéletesen oldódik, könnyebben is kezelhető.

A t. gazdák figyelmét az Antiperonoszperinra irányítjuk és alkalmaztatását legmelegebben ajánljuk.

M
féle, az
gépgyár
Bácher
árlapja.

M
rendőrs
összeál
mára,
egyenk
állított
kiadók

KEP

Búza

Tiszavid

—

—

Pestvidé

—

—

—

Fehérme

—

—

Bácskai

—

—

Bánsági

—

—

Északma

—

—

Rozs

Arpa, ta

ég

—

Zab

Tengeri

Káposzta

Köles

—

B

(Magyar

részére.)

—

derült az

sebb idő

országba

is kedve

mert gaz

nehogy

—

Az

genek,

tésekk áll

dulnak

—

A

nem nag

héthez

vel jobb

lom esél

gyenge

—

A

csak nel

N

volt és e

S

buza irá

készlette

S

volt. A

vételked

vonta m

árutulaj

maink

áresökk

hozatala

csökkeng

nem fo

Vidéken

korlátol

érnek e

állomá

ban esa

lisztüzle

héten n

el nagy

buza 7

120.000

zárlati

5-10 k

A

gyárosa

előnyt

vásárolt

Debrec

Mai számunkhoz van mellékelve a *Melichár-féle*, az osztrák-magyar birodalom legnagyobb vetőgépgyáranak „*Unicum*” vetőgépeinek leírása, valamint *Bácher* Rudolf jó hírnevű kizárólagos ekegyáranak árlapja.

Megjelent a mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-cz. alapján összeállított *I. Káté mező- és hegyörök számára, II. Káté uradalmi csöszök számára*. Ára egyenkint portómentes küldéssel 20 kr. Összeállította dr. Balkay Béla. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

Április 4-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza	uj	74-75	kiló	uj	6.95-7.00	3	bóra
Tiszavidéki	uj	74-75	kiló	uj	6.95-7.00	3	bóra
—	—	76-77	—	—	7.00-7.10	—	—
—	—	78-79	—	—	7.10-7.20	—	—
—	—	80-82	—	—	—	—	—
Pestvidéki	—	74-75	—	—	—	—	—
—	—	76-77	—	—	6.90-6.95	—	—
—	—	78-79	—	—	6.95-7.05	—	—
—	—	80-82	—	—	7.05-7.15	—	—
Fehérmegyei	—	74-75	—	—	—	—	—
—	—	76-77	—	—	6.90-6.95	—	—
—	—	78-79	—	—	6.95-7.05	—	—
—	—	80-82	—	—	7.05-7.15	—	—
Bácskai	—	74-75	—	—	—	—	—
—	—	76-77	—	—	7.00-7.05	—	—
—	—	78-79	—	—	7.05-7.15	—	—
—	—	80-82	—	—	7.15-7.25	—	—
Bánsági	—	76-77	—	—	6.90-6.95	—	—
—	—	78-79	—	—	6.95-7.05	—	—
—	—	80-82	—	—	7.05-7.15	—	—
Északmagyarországi	uj	74-75	—	—	—	3	bóra
—	uj	76-77	—	—	—	—	—
Rozs	I.	—	—	II.	5.85-6.00	—	—
Árpa, takarmány	—	—	—	—	6.25-6.55	—	—
— égetni való	—	—	—	—	6.60-6.90	—	—
— sörfőzdei	—	—	—	—	7.20-8.20	—	—
Zab	—	—	—	—	6.85-7.10	—	—
Tengeri ó	—	—	—	—	6.70-6.80	—	—
Káposzta-repeze bánsági kivétellel	—	—	—	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—	6.20 6.80	—	—

Budapesti gabonatőzsde. 1895. április hó 4-én. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

A hét elején esős napjaink voltak, később kiderült az égboltozat, előbb meleg, utóbb szeles hűvösebb időjárás állott be. A vetési munkálatok az egész országban kezdetüket vették és ha az időjárás ezután is kedvező marad, azok csakhamar befejezést nyernek, mert gazdáink lázas sietséggel folytatják a munkát, nehogy elkésés által kárt szenvedjenek.

Az őszi vetésekről nem a legjobb hírek kerüngenek, ilyformán panaszokdnak a rozs- és repcevetések állásáról, míg búzában csak szórványosan fordulnak elő hibák.

A külföldi piacon az üzleti szitáció e héten nem nagyon változott. Amerikában a készletek a múlt héthez képest apadtak s ez által a hét végén valamivel jobb hangulat lépett előtérbe, de az üzleti forgalom csekélynek mondható, mert a kiviteli kereslet gyenge maradt.

Az angol piacon korlátolt az üzlet és az árak csak nehezen tartották fenn magukat.

Német és francia piacok irányzata ingadozó volt és egyenként némi áreszkendést eredményezett. Svájcban megint szűnő félben van a magyar búza iránti érdeklődés, mert ottani fogyasztók elég készlettel rendelkeznek.

Saját piacunkon az üzlet irányzata változó volt. A hét elején az esős időjárás malmainkat jobb vételkedvre ösztönözték, a mi az árak emelkedését vonta maga után, később a kedvező időjárás az árutulajdonosokat eladásra készítették, és mert malmaink rezerváltan viselkedtek, a készaru búza áreszkendést szenvedett. Buzában nagyobb hajóhozatalokat várnak és ez előreláthatólag az árak eszkendését fogja előidézni, ha csak a vetések állása nem fogja a határidőpiacot kedvezően hangolni. Vidéken és főleg a Tiszamentén a kínálat búzában korlátolt és ez által ott jóval paritáson felüli árakat érnek el. Csökkent ellenben a vételkedv a délvideki állomásokon, mert a stájerországi malmok a vásárlásban csak gyengén vesznek részt, mi főleg a rozs lisztüzletnek tulajdonítható. Buzában a forgalom e héten nem mondható nagynak, csak a hét elején kelt el nagyobb tételben 30,000 métermázsza prima minőségű búza 7.32¹/₂ krral 3 óra. Az összforgalom, mintegy 120,000 métermázsára becsülhető, mely a múlt heti zárlati jegyzésekhez képest egyenként mintegy 5-10 krral olcsóbb árakon kelt el.

Rozsban is gyengült a vételkedv, mert szeszgyárosaink a drágult árak mellett a kukoriczának előnyt adtak és e czikkből csak kisebb tételeket vásároltak. Fizettek budapesti paritással 5.95-6.00 frtot, Debreczenben 5.35-5.40 krt, Nyiregyházán 5.50 frt.

Árpa. Takarmány és gyöngyárpa gyér hozatalok mellett fenntartotta árait, főleg magyar áruban keveset kínáltak és e tételeket hízalók vásárolták össze 6-40 frtal vagy jobb minőségű árpáért frt 6.55-6.60 frt engedélyeztek Kőbányára szállítva. Finom fajok csakis vetési czélokra vásároltának. A kivitel teljesen visszavonult.

Zab szintén csak korlátolt mérvben szállítottatott fel és fizettek minőség és szin szerint 6.80-7.10 frtot.

Tengeriüzlet egészen a határidőpiac behatása alatt állott és a mint a szokványáru emelkedik vagy lanyhul, változik a készaruüzlet irányzata is. Fizettek Kőbányán áprilisi szállítási áruért 6.80-8.50 frtot, Aradon 6.25 frtot.

Határidőüzlet. E héten megint vesztett élénk-ségéből, mert a kedvező időjárás a spekulációra leverőleg hatott és ez megbénította az üzletet. A forgalom nagyobbára csak lebonyolításokra szorított, a mennyiben tavaszi határidőben felmondások is voltak, majd prolongáció, majd kényszerrealizációk történtek.

Kenyérmagvakban az üzlet nagyon ingadozó volt, kezdetben az irányzat szilárdult, később azonban kedvező időjárásra élénk eladási kedv fejlődött és az árak visszaestek.

Tengeri nagyobb realizálásokra szintén esökkent és csakis zab tartotta fenn árjegyzéseit.

Repeze elhanyagolva ellanyhult.

Abraktakarmányok. Budapest, április hó 4-én. Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

A már hetek óta tapasztalt nagymérvű szilárdulás az abraktakarmányi piacon e héten megtört és az üzlet lanyhább irányzatot követett. A malmok is a szállításokban valamivel pontosabbak voltak. Az árhangulat főleg finom buzakorpában nyilvánult, melynek ára 10-15 krral esett. Görömba korpában azonban ezen árhangulat nem volt oly nagy mérvben tapasztalható, minek főoka e czikkben még mindig uralkodó készletlányra vezethető vissza.

A szárazmoslékban a tengeriárak lanyhulása dacára áreszkendés nem állott be és ennek ára megmaradt a múlt heti jegyzéseiben. Ugyazinté pogácsa is valamivel szilárdabb irányzat mellett állt számos vevőt.

A mi az erőtakarmányi piac további fejlődését illeti, úgy nézünk szerint nagy áreszkendés egyhamar be nem fog következni, hanem hogyha jó takarmánytermésre is lesz kilátás, úgy az árak csak apránként fognak lemorzsolódní.

Határidők árfolyama Budapesten.

	ápr. 2.		ápr. 3.		ápr. 4.	
	legál.	legm.	legál.	legm.	legál.	legm.
Búza						
Őszre	7.14	7.15	7.08	7.09	7.06	7.07
Tavasza	7.07	7.09	7.00	7.01	6.95	6.97
Máj.-jun.	6.94	6.96	6.82	6.84	6.81	6.82
Tengeri						
Máj.-jun.	6.66	6.68	6.59	6.61	6.58	6.60
Jul.-aug.	6.68	6.70	6.62	6.64	6.61	6.62
Zab						
Őszre	—	—	—	—	—	—
Tavasza	6.61	6.63	6.59	6.61	6.56	6.58
Repeze						
Aug.-szept.	—	—	—	—	—	—
Rozs						
Őszre	—	—	—	—	—	—
Tavasza	5.99	6.01	5.96	5.98	5.92	5.94

Heremagvak plombozása.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1894/95. idényben f. évi április hó 3-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombozta le:

	Lucerna Lóhere Össz. métermázsza
Mauthner Ödön Budapest	1690 1923 3613
Haldek Ignác Budapest**	833 836 1669
Gr. Teleki Arvéd, Drassó*	15 609 624
Magy. mezőgazd. szöv.○	399 439 838
Deutsch Gyula Budapest	255 185 440
Frommer A. H. utóda Bpest	254 182 436
Klein Vilmos Szatmár	18 376 394
Ullmann Károly Budapest	199 193 392
Littmann Armin Orosháza	265 104 369
Kramer Lipót Budapest	159 158 317
Beimel és Fia Budapest	22 260 282
Léderer Testvérek T.-Kürt	77 156 233
Szávoszt Alfonz Budapest	77 15 92
Nöthling Vilmos Budapest	42 19 61
Hesshaimer J. L. és A. Brassó	4 38 42
Pongrácz Ábris, Lóez	18 — 18
Hoffmann József Budapest	15 — 15
Rothfeld Emil Budapest	3 4 7
Összesen	4345 5497 9842

* Ezenkívül 237 q répa és 25 q baltaczim.
** „ 18 q nyulszapuka és 4 q biborhere
○ „ 2 q Melilotus officinális, 5 q len.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A hosszú tél következtében későn foghattak gazdáink a vetéshez, ugyszólván csak most kezdik a vetést és ennek következtében magkereskedőknel a forgalom folyton növekvő arányokat ölt és jóval nagyobb, mint a múlt év ezen időszakában volt. A kereslet főleg lóhere, lucerna, de különösen repamag jele irányul, muharmagnak ára a gyenge termés okozta szűk készletek miatt napról-napra emelkedik, búkkönynek még mindig igen jó kelendősége van.

Jegyzések 100 kilonként Budapesten:

Lucerna	48-52 frt.	Vöröslóhere	66-70 frt.
Muharmag	19-20 frt.	Tavaszi búkköny	8 ¹ / ₂ -9 frt.
Baltaczim	10-10 ¹ / ₂ frt.	Repamag eredeti óberndorfi	34-36 frt.
		Repamag utántermés berndorfi	28-30 frt.
		Repamag eredeti eckendorfi	34-36 frt.
		Repamag utántermés eckendorfi	24-26 frt.

Határidők árfolyama külföldön.

	április		
	2.	3.	4.
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza	7.09	7.10	7.03
— lóvaszra	7.37	7.34	7.30
— őszre	6.24	6.19	6.20
Rozs	6.43	6.43	6.42
— tavaszra	6.71	6.75	6.69
Zab	6.81	6.77	6.76
Uj tengeri	7.05	7.01	6.97
Buza	6.29	6.20	6.18
Rozs	6.70	6.71	6.69
Zab	—	—	—
— őszre	—	—	—
Tengeri	6.83	6.79	6.76
Uj repeze	11.10	11.17	11.00
Berlin (1000 kgrként márkában.)			
Búza	142.50	142.25	142.25
— szept.	145.75	146.00	145.00
Rozs	123.25	123.50	123.50
— szept.	126.75	127.50	127.50
Zab	117.25	118.00	117.25
Tengeri	—	—	—
Zab	118.75	119.50	119.00
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza	19.10	19.10	19.10
— április	19.10	19.10	19.25
— május-junius	19.25	19.25	19.40
— 4 hó májustól	19.50	19.40	19.60
Liszt	41.10	40.90	41.10
— április	41.60	41.50	41.90
— május-junius	42.40	42.30	42.75
— 4 hó májustól	43.30	43.25	43.75
New-York (bushel-ként cents-ban.)			
Búza	60 ¹ / ₄	60 ¹ / ₄	60 ⁵ / ₈
— július	60 ⁵ / ₈	60 ⁵ / ₈	61 ¹ / ₈
— decz.	63 ⁵ / ₈	63 ⁵ / ₈	64 ¹ / ₄
Buza	—	—	—
Tengeri	51 ¹ / ₂	51 ⁵ / ₈	51 ³ / ₄

Mütrágyak. (Sátori Miksa és Mór czég heti jelentése.)

Főleg rétek és lucernatrágyázásra szolgáló Thomassalak volt azon mütrágyanem, mely a letelt héten a főerdeklődés központját képezte. Egyébként szuperfoszfát, trágyafősz, chilisalétrom, kombinált szőlő- és dohánytrágyában is élénk forgalom nyilvánult.

Áraink:

Thomassalak teljes kocsirakományokban 2) — 220/0 foszforsavtartalommal kilópercentenként 16¹/₂ — 19¹/₂ kr., illetve mmknt 3.50 — 3.90 forintig.

Csontliszt-szuperfoszfát 16 — 18% vizben oldható foszforsavtartalommal kilópercentenként 30 — 33 kr., mi 5.25 — 6 frtnyi métermázsánkénti árak felel meg.

Trágyafősz az állomások szerint mmknt zsákkal 1 — 1.50 forint.

Chilisalétrom 15% légenysavtartalommal a szállítási idő szerint mmknt 13.25 — 13.75 frt.

Kénsavas káli 95% kénsavas kálitartalommal mm-ként 13.50 frt.

Egyéb czikkek: Száritott moslékot a lefolyt héten nem lehetett kapni.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az élénk forgalom és szilárd bécsi jegyzések e héten is fenntartották magukat és az árak a múlt heti változatlan jegyzés szerint záródnak. Kötések iránt e héten is élénk volt az érdeklődés és több nagyobb üzlet zárulva is lett.

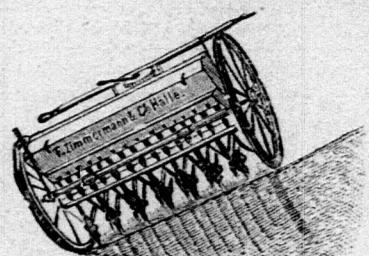
Mezőgazdasági szeszgyáraknál már a készletek igen csekélyek és így igen gyér kínálat uralkodott kont. nyersszeszben. Elkeit 1000 hektoliter áprilisi szállításra 14.75 frtig felsőmagyarországi állomásokhoz szállítva.

A budapesti piacon a fogyasztók élénk vételkedve mellett elkelt finomított szesz 53.25 frtig, nyersszesz adózva 52.25 frtig, adózatlan (exkontingens) 14 frtig, denaturált szesz 19.25 frtig. Előszűtő-szesz

LOUIS FEDOR

nemzetközi gépcsnoka

NYIREGYHÁZÁN.

Ajánlja felülmúlhatatlan **Zimmermann-féle sor- és szórvetőgépeit**, hegyes és sik talajra. Sack- és más rendszerű egy-, kettős és hárombarázdás azélekeit, boronák, sima szeges, gyűrűs, Cambridge és Croskill hengereit. Szeeska-, répavágók legkülönbözőbb kivitelben, kitűnő darálógepeit

„RAPID”

(gabonadarálásra legalkalm. daráló, mivel rendkiv. lisztes darátsót való di lisztet képes előállítani.

„Unicum” és **Krupp-féle** vegyes és kettős „Excelesior”.

Hille Mór-féle minden kiállításon a legelső díjjal kitüntetett, az idei Berlinben tartott nemzetközi petroleum-motorversenyen, melyben 16 elsőrendű czég 28 motorral részt vett pályadíjnyertes és ott is mindenütt nagy szenzációt keltett

petroleum-motorait,

melyek malom és esőplőgéphajtásra is alkalmasak, valamint ugyane czég **benzin- és gázmotorait** is Róbert-féle gabona, lóhere, répamag, arankamentesítő rosták és készülékeit, konkolyozók, szelelőrosták stb. Kitűnő járgányok.

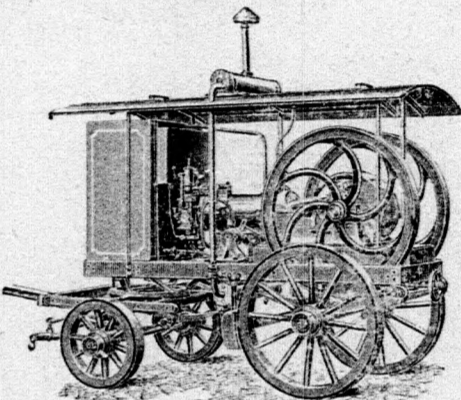
Lóhereseplőgépeit

melyek a hereféléket **egyszeri** cséplésre tisztán kicséplik és osztályozzák **Kühne Ede** hírneves mosoni gépgyáros gyártmányait szintén raktáron tartom.

Elvállalok villanyvilágítási, villanyerő átviteli, őrle- és olajütőmalom, vízvezetési stb. berendezéseket. Falusi kastélyok, tanyák, istállók stb. villamos kivilágítása petroleum-motoraim alkalmazása mellett most könnyen és ocsón vihető keresztül.

LOUIS FEDOR Nyiregyházán.

Zimmermann és társa, Saale melletti Hallei gépgyáros czég, Hille Mór drezdai gázmotorgyár, Tannert lóhereseplő gépgyáros, Bamferd u. Sons angol s számos más elsőrendű bel- és külföldi czég kizárólagos magyarországi képviselője.

Kitűnő termék

csakis hamisítatlan jó gyártmányu

MŰTRÁGYÁVAL

érhető el. Mindennemű műtrágyát gyártunk és az ajánlott beltartalomért, valamint az ára hamisítatlan minőségeért szavatolunk.

Ingyenes ismertető füzeteket (Columellától) bérmentve küldünk. Bármily más szakmabeli felvilágosítással szívesen szolgálnak

a SÁTORI gyárak.

Központi iroda: **Budapest, IX., Dandár-utca 25. sz.**

Telefon 51-03.

Önműködő

szivattyú gépeket,

olesó vízbe-szerzésre szivattyúkat és

vízvezetéseket továbbá szél és petroleum **MOTOROKAT** épít

A. KUNZ

GYÁRA: M. Weisskirchen. Prospektus ingyen. 4150 b

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan! 8012

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések kórházak, laktanyák, lekolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

Fertőtlenítő

és szagtalanító tözegpor!

Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Várostitisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazság.

Magyar Tözeg- és Műtrágya-Építő Rt.
Igazgatóság: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Marlabazár).

A Magyar Asphalt részvény-társaság Budapest, Andrassy-út 30. sz.

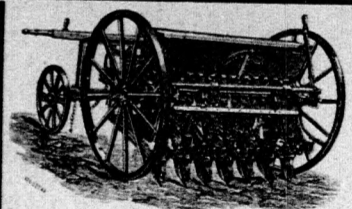
elvállal minden néven nevezendő

ASZFALT-BURKOLÁST,

valamint szárazzátéleli munkák teljesítését jótállás mellett legolcsóbban. Elismert legjobb minőségű aszfaltanyag vidékre is szállítatik. 4078

TELEFON. TELEFON.

Sertéshimlő ellen hatékonyására nézve mindenkor előbb kipróbált oltóanyag kapható
Dr. BÁCSKAY BÉLA, nyilvános tehénhimlő-termelő intézetében **ARADON.**
Árak: 100 állatra elegendő 5 frt. 1000 állatra elegendő 40 frt. 4155

Sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas egyetememes sorvetőgép

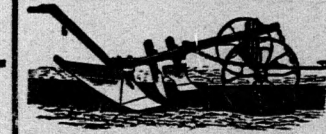
tolókerékrendszer, szilárdanálló magszekerényvel. **Ezen vetőgépek előnyei,** hogy úgy hegynek, mint völgynek, valamint lejtőkön mindig egyenlően vet, mert a vetőkészülék nem a magszekerénybe, hanem közvetlen alája van helyezve, a mi a magszekerény balancizozását, vagy vízintes állítását feleslegessé teszi. — Lökések és rázkodások nem befolyásolják a mag egyenlő kiömlését. — Az elvetendő mennyiséget nem változtatja az iganak gyors vagy lassú járása. — Az elvetendő magmennyiség a képzeltet legegyszerűbb módon — minden gabona és magnemnél egyetlen emeltyűnek állításával — szabályoztatik. Fogaskerekek vagy a vetőkészülék áteserelése tehát sohasem szükséges. — Kormányozható előlről, de megrendelésre hátulról is. — Szállítják 13, 15, 17, 19 és 21 sorosan, 3 1/2", 4" és 4 1/2" sortávolsággal.

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN, V. ker., Váci-körút 60. sz.

Ugyanott egy- és többvasú ekék, boronák, hengerek, trieurök stb. olcsóbban, mint bárhol.

Eredeti angol telivér tenyészkosok

a leghíresebb angol törzsnévéből beszerelve; és pedig:

**Hampshire-
Oxfordshire-
Srophshire-
Suffolk-
South-
Cortwold és Lincoln**

Dovns

szállítok franco minden magyar vasúti állomásra a legjobb minőségben, fejenként 180 forintnyi árban.

Megrendeléseket folyó évi április hó 25-ig kérek, mivel addig egy szállítmányt állítok össze Angliában, későbbi egyes szállítmányok pedig magasabb szállítási díj következtében többbe kerülhetnek.

**Rosenthal Alfréd tenyészállat-importeur,
Budapest, V., Árpád-utca 6. sz.**

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntetve.

FISCHER és HEIDLBERG

vegyészeti gyár

Budapest. Iroda: Arany János-utca 25.

Karbolineum dióbarna fatelítő szer, melynek használata által mindennemű fa elpusztíthatatlan tartósságot nyer.
Creolinum és annak fajai száj- és körömfájás ellen, valamint orvosi és házi czélokra leghathatóbb fertőtlenítő szer.
Kátrányfestékek mindenféle színben zsindeletetők, bádóg, vas- és fatárgyak mázolására.
Kőfedéllemez olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek számára.
Facementtetők sok évi jótállással.

Arjegyzékek és utasítá:ok ingyen és bérmentve.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest. VII. ker., Garay-u. 6-8. sz.

Elvállal: központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését ezéző készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Gőzekék.

Azok a gőzekék, melyeket **Charles Burrell & Sons** urak gyártanak, függőleges és vízszintes dobokkal és bármely nagyságban készíttetnek. Fel lévén szerelve **Burrell szabadalmazott compound gőzhengerével**, e gépek legkisebb víz- és szénfogyasztás és legnagyobb munkaképesség mellett, szerkezetük egyszerűsége folytán minden gazdasági munkás által könnyen áttekinthetők. Hogy ezen apparátusok előnyei szembejűjenek, probamunkára készségesen rendelkezésre állíttatnak.

Teljes garnitúrák és az összes tartalékreszek legolcsóbban és azonnal szállíttatnak. Nagyszámú elismerő nyilatkozatok mindenkor rendelkezésre állanak.

A főképviselő:

SCHULTE FERENCZ

Magdeburgban.

2770

„A KERT”

A Kertészet összes adatai magába foglaló szakkönyv. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én, színes mellékletekkel.

Előfizetési ára: Egész évre 4 forint. Félévre 2 forint. Negyedévre 1 forint.

Mutatónyiszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld, a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 23.

Felétls szerkesztő:

Főszerkesztő és laptulajdonos:

IGALI SVETOZÁR. MAUTNER ÖDÖN.

MUNKATÁRSÁK:

Adámszky József, főkertész, Pozsony. **Ady Károly**, városi főkertész és ref. tanítóképző szaktanító, Nagy-Körösön. **Agnelli József**, plébános, Csári. **Angyal Dezső**, állami kertészképző intézeti tanár, Budapesten. **Balassa István**, igazgató, Bihar-Diószeg. **Band Henrik**, főkertész, Rátót. **Benes János**, lapszerkesztő, Budapest. **Biró Pál**, Debreczen. **Borbély Samuel**, tanítóképző intézeti igazgatótanár, Székely-Keresztur. **Bornemissza Zoltán**, állami faiskola vezető, Ungyhárott. **Borsos Ferencz**, es. és kir. udvari kertész, Gödöllőn. **Brambring Vilmos**, urad. főkertész, Duna-Adony. **Bereczky Máté**, pomologus Mezőkovácsháza. **Csémer Lajos**, segéltanár, Debreczen. **Daróczy Vilmos**, a „Dohányujság” szerkesztője, Budapest. **Devetag János**, urad. főkert., Lengyelen. **Dósa Gergely**, pomologus, Tomesd. **Dömötör László**, méhészt., vándor-tanár, Szegzárd. **Farkas Sebestyén**, m. kir. gazd. tanint. főkert., Keszthelyen. **Flament Lajos**, urad. főkert., Parnó. **Fuchs Emil**, nyug. fő- és székvárosi főkert., Bpsten. **Gábor József**, nyug. vinezellérkép. igazgató, Felső-Bányán. **Galgóczy Károly**, akad. tag., Budapest. **Garay Zsuzsanna** urhölgy, Pusztá-Apáthi. **Gáspár Antal**, gyümölestermelő, Marosvásárhelyen. **Gasper W.**, urad. főkertész, Ikerváron. **Gazs Agoston**, urad. kertész, Szilvás. **Geschwindt Rezső**, városi főerdész, Korponán. **Dr. Györy István**, állami kert. képz. int. tanár, Budapesten. **Hérics Márton**, plébános, Aszár. **Hejkál J. Ede**, botanik-főkertész, Debreczenben. **Hintz Lajos**, földmives iskolai igazgató, Brassó-Földvár. **Ilseman Keresztély**, fő- és székvárosi főkertész, Budapesten. **Jablanczy Gyula**, szakiró, Penzing. **Kalocsa Róza** urhölgy, ev. ref. fels. leányisk. igazgatónő, Debreczenben. **Katona Zsigmond**, pomologus, Kecskeméten. **Kaufmann Ernő dr.**, rózsatenyésztő, Pécs-Szabolcsan. **Kerka Antal**, uradalmi főkertész, Pápa. **Kerpely Kálmán**, gazd. taint. tanár, Debreczen. **Kodolányi Antal**, író, Budapesten. **Kodolányi Árpád**, kir. gazd. tanintézeti főkertész, Kassán. **Kosinszky Viktor**, állami vinezellérképző igazgató, Tarczal. **Kosutány Tamás dr.**, r. tanár, Magyar-Ovárótt. **Kunszt János**, Losonez. **Koritsánszky János**, a m. kir. áll. Miklóstelep igazgatója, Kecskeméten. **L'hullier István**, áll. főkert., Torda. **Liebbald Béni**, gyüm. vándortanár, Baranya-Szabolcs. **Linthondt van Leo**, urad. főkertész, Zeliz. **Magyar György**, főhercegi főkertész, Margit-Sziget. **Marc Ferencz**, m. á. v. kertfelügyelő, Budapesten. **Nathiasz János**, szőlőtelep-tulajdonos, Szöllőske. **Mazár József**, tartományi főkertész, Sarajevo. **Misóka Pál**, urad. főkertész, Felső-Szászberek. **Moenich Károly**, Székesfehérvár. **Mrász Károly**, es. és kir. udvari kertész, Budapesten. **Mühle Vilmos**, keresk. műkertész, Temesvár. **Muslay Sándorné** urnő, Rád. **Mészáros Elek** uradalmi főkertész, Pa.-Fegyvernek. **Nebel József**, uradalmi főkertész, Zombolyán. **Németh József**, magyar kir. földmiv. iskolai kertésztanító, Pápan. **Nietz X. Ferencz**, uradalmi főkertész, Tiszadob. **Novotárszky Miksa**, keresk. műkertész, Pécs. **Njáry Gyula** báró, Pilis. **Nyomárkay László**, urad. pinzemester és főkertész, Aranyos-Maróth. **Ordódy Lajos**, a „Gazdasági Lapok” szerkesztője, Budapest. **Ordódy-Mailáth Gizella** urnő, Budapesten. **Osztroider György**, főkertész, Léva. **Pimper József**, urad. főkertész, Geszt. **Rác Sándor dr.** tanár, Budapest. **Ráde Károly**, a királyi kertészképző intézet főkertésze, Budapest. **Reiss Kristóf**, hercegi főkertész, Bajna. **Ress Lajos**, uradalmi főkertész, Egyed. **Richon Agoston**, főkertész, Födemes és Vedrődön. **Ritschel József**, kastély-kertész, Ónodon. **Ritter Gusztáv**, kir. gazdasági tanint. főkertész, Kolozs-Monostor. **Rothberg Gusztáv**, a gyermek-menhely főkertésze, Istvántelek. **Rombay Dezső**, gazd. író, a „Magyar Bortermelők Lapja” szerkesztője, Budapesten. **Rüdeburg Viktor**, kir. gazd. akad. főkertész, Magyar-Ovárótt. **Ruschpler Pál**, kir. udvari szállító, rózsatenyésztő, Drezdában. **Simkovics János**, műkertész és dinnyetelep-tulajdonos, Válaszút. **Sippi Dr. Rodiczky Jenő**, gazdasági tanint. igazgató, es. és kir. asztalnok, Budapesten. **Spachtholz József**, gyümölesészeti vándortanár, Mármaros-Sziget. **Spiegel Samu**, (Vitalyos), gazd. és kert. szakiró Budapesten. **Szász József**, állami főkertész és kertésztanító, Orosházán. **Szócs Lajos**, urad. főkertész Bellatincez. **Szentgyörgyi Lajos**, ev. ref. népiskolai igazgató, Kolozsvárott. **Takács Kálmán**, gazd. intézeti kertész Debreczen. **Teleky János**, faiskola-tulajdonos, Balaton-Henyén. **Ullrich Vilmosné** urnő, Perbenyik. **Ungyháry László**, faiskola-tulajdonos Czegléden. **Vámosy Sándor**, uradalmi főkertész Ó-Kigyós. **Varga Jenő**, gyümölestermelő, Gellérthegy. **Vass Elek**, gazd. egyt. okl. kertész, Halas. **Wohl Janka** urnő, lapszerkesztő, Budapesten. **Worell Antal**, spárgatenyésztő Eibenschitz (Morvao.) **Zednik Pál**, városi főkertész, Pozsonyban. **Zimmermann József**, urad. főkert., Török-Becsén. **Zoltán Ákos**, kert-tanító, Csákova. **Zschäbitz Henrik**, műkert., Pa.-Kunágota. **Zednik Rezső**, főkert., Kétegyháza.

Jelzálogkölcset

gyorsan és pontosan eszközöl a
Magyar Gazdák Bizományi Irodája

BUDAPEST, Andrassy-ut 51. 3790

Superphosphatok csontlisztből, spodium, Granó

stb. stb.

Themenau szabad.

Superphosphatgyps és fosforsavoldat

legjobb konserváló szer istállótrágya és trágyaléhez.

Chilialpeter, kénsavas ammoniák, káli-sók, Thomas-salak-liszt, Strassfurti rainit, tiszta klór és arzenmentes. Cas. fosforsavas mész takarmányozási célból ajánlatik, tartalomért jótállással mindenütt versenyképes.

Kénsav és műtrágyagyárak Lundenburg Themenau és Lisek Rostok.

3866

A. SCHRAMM, Prag

Központi iroda Heinrichgasse 27.

Singer, Zweig & Co.

Wien, IXI., Lichtensteinstrasse 59.

(saját házában.)

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszer tartalmának jótállása mellett temesvári és aradi kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphat, csontliszt stb.**

3901

Uraknak figyelmébe!!

Rétjavításra

kiválóan alkalmas

here-aljakat.

Lóhere, lucerna, muharoslóhere és fehér (réti) here-aljakat nagy mennyiségben 1 frttól 8 frtig métermázsankint, ugyszinte kiváló minőségű, államilag ólmzárolt arankamentes lóhere és lucerna magot jutányos áron ajánl

4231

KLEIN VILMOS

magkereskedő Szatmáron.

Tőzeg, almolásra és fertőtlenítésre.

Felülmulhatatlan szalmapótló és trágyaszaporító anyag. Szagatatott, préselt, őrölt és szitált állapotban bármely mennyiségben megrendelhető az uradalmi igazgatóságnál

3877

Lengyeltóiban, Somogy megye.

SZIVATTYÚK minden nemes házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál.

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint,

inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

W. GARVENS Wien, Schwarzenbergerstrasse 6.

L., Wallfischgasse 14.

MÉRLEGEK, legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek,

Commadit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

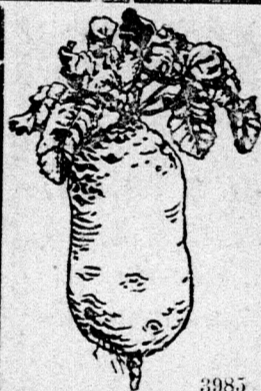
Szőlővessző

nemesítés czéljából, a szőlőoltásra a kamas furott és hasított, valamint minden másnemű dugaszok legolcsóbb áron kaphatók

L. Nairz

Triest.

3602

3985

Répmagvak sárga Eckendorfi,

itt mindenkor nagyobb termés a föld mint minden más fajta. Nemes alak, magas tápérték, könnyű betakarítás. 580 katasztális hold van bevetve.

Gondos termelés.

Criewen b. Schwedt a/O.

(Németország).

von Arnim.

Méhészeknek fontos!

Az első magyar

KERESKEDELMI MÉHTELEP

kaptárok, méhészeti eszközök és számszámokról szóló f. évi

képes árjegyzéke

sok ujdonsággal

megjelent és kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik.

4232

KÜHNE FERENCZ

Budapest, I. ker., Attila-utca.

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.

TÉGLA, AGYAGCSŐ, FEDÉLCSERÉP, TÖZEG, HABARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZ-BRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GEPEK.

Gép-sodrony-szövetek, cinkezett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdőségek és vadparkok bekerítéséhez, ugyszintén mindenféle sodrony-szövetek, barmh-udvarok, fázanosokhoz, tüzvédő-, ablak- és rostélyszövetek, homok- és kavics-szűrő, sodronyszövet, kapuk, sodronykötelek mindenféle szerkezetben és vasszerkezeteket általában szállít a legjutányosabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet gyár és épület lakatos-műhely

Franz Schröckenfuchs
Waidhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövetel nem kerülnek többbe, mint jobb anyagból készült fakerítések, e mellett tartósak és minden térenek csinos utas jellegűek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

3935

Pályázat.

Az Erdélyi Gazdasági Egyletnél a titkári állás

lemondás folytán betöltendő lévén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányához intézendő pályázati kérvényben a folyamodónak ki kell mutatnia születési helyét, korát, általános és gazdasági szakképzettségét, nyelvismeretét, az irodai és az ügykezelési szakban való jártasságát, esetleg irodalmi munkásságát s eddigi foglalkozását és működését.

A titkár főbb teendőit képezik: a gazdasági egylet irodai teendőinek ellátása; az egylet lapjának s egyéb kiadványainak szerkesztése; az egyleti közteleknek az igazgató választmány utasítása szerint való felügyelete; a befolyó ügyek előkészítése s előadása; a választmányi és szakosztályi ülési jegyzőkönyvek megszerkesztése; az iroda és könyvtár leltárának felelős számadása; a szükséges nyilvántartások vezetése. Egyebekre nézve a megválasztandó titkár részletes szolgálati utasítással fog ellátni.

A titkári állás javadalmazása évi 1200 o. é. forint készpénzfizetés és ötévenként 100 forint pótlék négy ciklusig. Ha szerkeszti az egylet hivatalos lapját, azért külön 400 frt tiszteletdíj jár.

A folyamodások f. é. május 30-ig nyújthatók be az egylet igazgató választmányához (Kolozsvárt, belközép-utca gróf Mikó-palota), az állás elfoglalásának idejét, a gazdasági egylet, a megválasztandó titkárrel együtt alapítja meg.

A megválasztott titkár két évi próbaszolgálat után állandósításra tarthat igényt.

Kolozsvár, 1895. márczius 15.

4170

SZABÓ JÓZSEF, egyleti elnök.

Eladó birtokok

Horvátországban

Pozsega mellett 2700 cat. hold, melyből 800 hold szántó (ujjonnan fölött) 50 hold rét, 250 hold renes gesztenye erdő, 1600 hold vegyes erdő, uri ház és a szükséges gazdasági épületek úgy szintén élő fundus eladó. Ára 170,000 frt. Könnyű fizetési módzatok.

Uradalom

Károlyváros mellett kerek 1290 hold területű, melyből 1290 hold szántó, 500 hold rét, 500 hold szép erdő, kastély 16 szobával és gazdasági épületekkel ellátva. Jó vadászat és snepfek. Ára 130,000 frt. Törlesztéses kölcsön 75,000 frt.

Szép birtok

egy várostól 6 kilométer távolságban vasút mellett 189 cat. hold, szántók és rétekkel, masszív új gazdasági épületek, 24,500 frtért eladó. Teher 12,000 frt. Egyelőre 7000 frt kívánatik, a fennmaradó összeg kis részletekben.

Nemesi birtok

Sziszek mellett.

Körülbelül 240 holddal kitünő talaj eladó. Egy kastélyszerű ház és elég-séges gazdasági épületek. Hozzá tartozik 6000 hold bérelt vadászterület. Ára 35,000 frt. Teher 12,000 frt a többi készpénzzel fizetendő.

Felvilágosításokkal fenti és más birtokokról Horvát- és Szalvonországban szolgál EMIL JAHNZ, Zágráb.

4216

Nemesi birtok

Zágráb mellett.

225 hold prima szántóföld és rét jó karban levő épületek, 38,000 frtért eladó. Teher 15,000 frt; a maradék kis részletekben.

Uradalom Zagoriában.

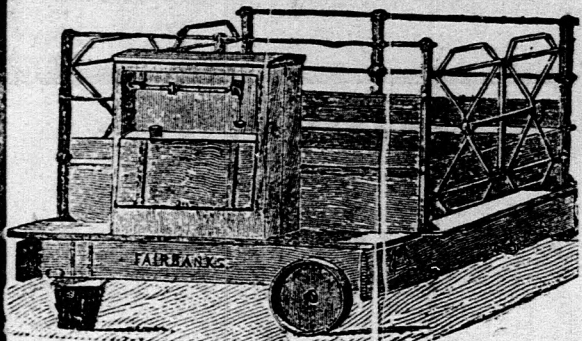
Zágráb mellett 1438 hold ebből 800 hold **bükkerdő** a többi szántó és rét. Szép kastély és gazdasági épületekkel eladó. Az uradalom egy magas-állásu személyiség tulajdonát képezi. Ára 180,000 frt. Könnyű fizetés.

Birtok

Eszék mellett 3000 cat. hold szántóval (új törés) új épületekkel eladó. Tavaly 28 vagon gabona termelgetett. Ára 75,000 frt. Könnyű fizetési módzatok.

Nemesi uradalom

több mint 300 éve családi birtok körülbelül 2440 cat. hold, ebből 2000 hold erdő, a többi szántóföld és rétek, nagy kastély 4 toronnyal, jó épületekkel 250,000 frt. Könnyű fizetési módzatok.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtokéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s **a hidra tett terhet minden ponton egyenlően** mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknél fogva úgy hazánkban mint a külföldön a legelső díjat nyert **legkitünőbb mérlegek.**

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

ezélszerű és a célnak megfelelő szerkezetüknél fogva **különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak** részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, hitelesítés, esomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. —

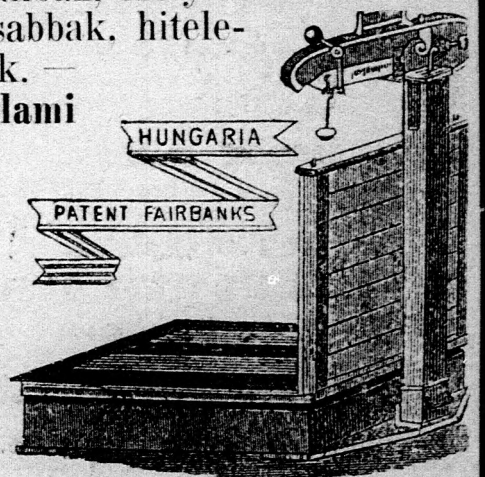
Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk **állami felügyelet alatt áll.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 14. ezimzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

3288

Osztrák-magyar **FAIRBANKS-TÁRSASÁG** mérleg- és gépgyár

JOHN BLOCK

Budapest, Andrassy-ut 14. — Gyár: Ujpest.

KASZÁKAT

(jegy: szecskavágógép) angol ezüst aczélból

küldők községek és egyes gazdák részére tetszés szerinti hosszúságban jótállás mellett. Ha a kasza nem kaszálna oly czélszerűen, mint a hogy állítom, akkor azt **5-6-szor élesre verve is kicserélem.**

Kizárólagos gyári raktár Osztrák-Magyarország részére:

L. J. PATRACH cégnél, **STRYJ (Galiczia).**

Ezen kaszák világhírűek könnyűségükkel, dupla edzésükkel, könnyű megindításuknál és vágótartósságuknál fogva. — Egyszeri kőszőrülésnél 150-150 lépést lehet eszközölni, sőt legkeményebb hegyfűben.

A kasza hossza 62 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 cm.
ára 1 darabonként 1.- 1.05 1.10 1.20 1.30 1.40 1.50 1.60 1.70 1.80 1.90 2.- 2.20 frt o. é.

Márvány-kőszőrű a kaszák részére:

Hossza cm. 18 21 22 25 véges márványkőszőrűkővel
ára 1 darabonként 30 35 38 40 16 kr.

Egy pár kaszafeltesítő eszköz, pöröly és ülő frt 1.20.

Szállítás legkisebbi postával csakis készpénz vagy utánvét mellett.

Postaszállítási költség 1 kaszáért 2-4 kr. legalább is 10 drb vásárlásánál.

Figyelmeztetés szédelgők ellen! Valódi L. J. Patrach-féle kaszák csak azok, amelyek a szecskavágó védjeggyel ugyazintén L. J. Patrach cégbevésséssel vannak ellátva.

Czim: L. J. PATRACH STRYJ (Galiczia).

Aki 10 darabot megrendel, a 11-iket és egy kőszőrűkővet ingyen kap.

4176

Eredeti

oberndorfi, olajbogyó buczok, mammoth,

répamagvakat

csakis quedinburgi ólomzott 50 kilós zsákokban legjutányosabb termelőárak mellett ajánlanak budapesti raktárukból

ORMAI és Társa

Budapest, Teréz-körút 40.

Kiadóhivatalunkban kapható:

Szöleink ujjalaktása.

Irtá: Baross Károly. Ára 1 forint-4 tájrajz, 1 térkép és több ábrával illusztrálva. Tárgyalja az orosz m. gazdaságiügyet által Péter, N.-Várad, N.-Károly, Arad, Paulis, Barozka, Ménes, Kúvin, Világos, Huszka, Magyarad, Pankota, Veresce, Fohértomplom, Deliblat, Panosova, Szeged, Kecekométre rendezett szölelészeti tanulmányt tapasztalatait.

A „PÁTRIA”

irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelentek a következő munkák.

MEZŐGAZDASÁGRÓL

és
MEZŐRENDŐRSÉGRŐL

szólvó 1894. évi XII. törvényezikk, a végrehajtására vonatkozó

ministeri rendelet

magyarázatokkal ellátva egy füzetben.

Bolti ára 1 frt 50 kr.

Előfizetőink 1 frt kedvezményáron rendelhetik meg, bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Megjelent a mezőgazdaság és mezőrendőrségről szólvó 1894. évi XII-ik törvényezikk alapján összeállított:

I. KÁTÉ

községi mező- és hegyörök számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II. KÁTÉ

az uradalmi csőszök számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: **Dr. Balkay Béla.**

Mindkettő csinos szelvényvalakú kemény-táblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

„PÁTRIA”

irodalmi vállalat és nyomdai részv.-társ.

Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

Ajánlja magát mindennemű nyomdai munkák elkészítésére.

Diszes kivitel.

Jutányos ár.

Pontos kiszolgálás.

Saját tömöntöde és könyvkötészet.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Mi a szerelem?

Arab regény: írta: F. Marion Crawford, ford. Fül J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

Egy csodaember kalandjai.

Irtá: Conan Doyle, ford. Fül J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE.

Irtá: Sudermann. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG.

Irtá: Mathers Helen. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

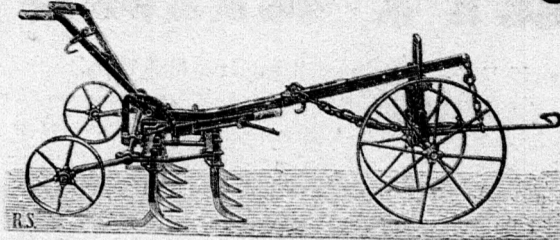
Megrendelések lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-út 25. sz. intézendők.

A megkésített tavaszi munkálatoknak az ősszel leszántott földeken gyorsabb és a mellett jobb keresztülvitelére felette ajánlatosak

SACK RUDOLF-nak

4111 az egyes ekeire szerelhető alább látható

ujabb rendszerű grubberei

melyek úgy, mint

Sack Rudolfnak mindennemű

ekéi, vetőgépei, boronái, kapáló-

ekéi, kapálógépei és összes földmívelési eszközei, valódi eredeti minőségben

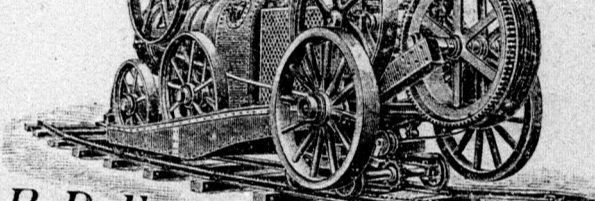
csak raktáramban találhatók fel,

hol is azok úgy, mint más egyéb gazdasági gépek és eszközök is mindenkor mérsékelt áron szerezhetők be. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU BUDAPEST,
V., vaczi-körút 52.

Dampf pflug-Apparate

mit Locomobilen und transportabler Feldbahn empfiehlt

R. Dolberg

ROSTOCK 1/2 M
Bleichenstr. 2/3

BERLIN N
Chausseestr. 45.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

A MESTERSÉGES BOROK KÉSZÍTÉSÉNEK

és
FORGALOMBA HOZATALANAK TILALMÁRÓL

szólvó
TÖRVÉNY.

Magyarázó jegyzetekkel ellátta:

Dr. LÖNYAY FERENCZ.

Íra 80 kr. Ára 80 kr

Az amerikai szőlők

a Phylloxera elleni védekezésnél

irtá **Dr. ROBOZ ZOLTÁN.**

Ára kötve 1 frt 50 kr.

Here-, fű-

és

répamagot

ajánl

3900

Wieschnitzky & Clauser utd.

mag-nagykereskedése

Bécs, I., Wallfischgasse 8. sz.

Thomas-salak-liszt.

Mint legalkalmasabb frágát rétek, legelők, takarmányfölkök, cukorrépa szőlő és gyümölcsfa ültetvények, trágyázásra ajánljuk

Thomas-salak-lisztjeinket,

jótállás mellett magas fosforsavtartalom, finom őrlés és idegen keverékektől való mentességért.

Valamennyi kísérleti állomás vizsgálatai szerint Thomas-salak-lisztjeink foszforsavja

igen magas citratoldhatóság

által tűnik ki előnyösen más Thomas-salakok közül.

Mindenki ügyeljen tehát készítményünk vételénél a zsákok csillagjegye, tartalom megnevezés és plombára.

Ajánlatok és minden egyéb értesítéssel szivesen szolgál a

Westdeutsche Thomaspasphatwerke

KOELN a/Rhein.

3806

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ hirdetései.

Az O. M. G. E. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent:

TAKARMÁNYOZÁSTAN, 24 ny. iv, irták *Cselkó István* és dr. *Kosztány Tamás* m.-óvári gazd. akad. tanárai.

TALAJISMERET, 12 ny. iv, irta *Cserhádi Sándor* m.-óvári gazd. akad. tanár stb.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET KÉZIKÖNYVE, 24 ny. iv, irta *Domokos Kálmán*, a debreczeni gazd. tanint. igazgatója.

SZIKES TALAJOK kezelése és javítása. Hilgard E. W. után irta *Treitz Péter* és 3 melléklet. *Kvassay Jenő* min. tanácsos, a kultur mérnökség főnökétől, *Landau Lajos* kult. mérnök-től, s a **nagylaki öntözött sziktelep** *Tomka Emil* kultur főmérnöktől.

Előfizethetni 3 éves ciklusra fűzött példányokra évi 5 frttal, kötött példányokra 6 frt 70 krral.

Egyes példányokban: a **Takarmányozástan**: 3 frt; **Talajismeret**: 2 frt; **Gazd. építészeti**: 3 frt; **Szikes talajok**: 1 forint.

Az előfizetési pénzek az O. M. G. E. pénztárába
BUDAPEST, Köztelek küldendők. 3938

K A I N I T

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek.)

Árak: nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Strassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasutiszállítási-költség a különböző távolságú rendeltetési állomások szerint 130–140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt ab „Budapesti közraktárak“ egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kaint árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Az O. M. G. E. kiadóhivatalánál megrendelhetők:

VETŐMAGVAK TERMELESE ÉS KEZELÉSE.

Irta: *Hirsch Alfréd*. — Ára 50 kr.

AZ ÁLLATOK ÁTÖRÖKLŐ BETEGSÉGEI ÉS HIBÁI.

Irta: *Tátray János*. — Ára 20 kr.

GAZDASÁGI ELŐADÁSOK

1894. évről. — Ára 50 kr.

„GAZDASÁGTÖRTÉNELMI SZEMLE“.

1894. évfolyam. — Ára kötve 3 frt.

3939

Általános állattenyésztéstan.

Irta: **TORMAY BÉLA**, miniszteri tanácsos.

2-ik teljesen átdolgozott kiadás. 327 oldal. Ára 3 forint.

Utmutatás a magántörzskönyvek berendezésére és vezetésére.

KIADJA AZ ORSZÁGOS TÖRZSKÖNYVELŐ BIZOTTSÁG.

Ára 50 krajczár.

Magántörzskönyvi rovattalpak ivenkint: bírók számára 5 kr., telenek számára 4 kr., hágtársak és borjazások jegyűke 3 kr.

Az Országos Törzskönyv szabályzata 50 kr.

Viteldijvisszatérítés az O. M. G. E. útján.

Ama több oldalról a gazdák köréből felmerült panasz folytán, hogy a vasutak részéről igen gyakran sokkal magasabb díjtételek számítottak, mint a mennyi a küldemények útján tényleg jár s a vitelbértöbblet visszatérítése körüli eljárást a legtöbben nem ismerik, elhatároztuk az egyesület kebelében egy díjszámítási iroda szervezését, mely minden díjzábas kérdésben felvilágosítással szolgáljon tagjainknak.

Kérjük tehát azon gazdatársainkat, kik a díjszámítás helyességéről meggyőződni óhajtanak, hogy a fuvarleveleket az egyesület címére beküldeni sziveskedjenek.

Ha az utánszámítás csakugyan díjtöbbletet tüntet ki, úgy a beküldőnek egy meghatalmazást kell kitöltenie, melynek alapján a díjszámítási iroda a visszatérítés iránt illetékes helyen intézkedik és a díjtöbbletet 20% eljárási költség levonásával beküldőnek megküldi. A díjvisszatérítés igénye a díjzétéstől számított egy éven belül élvül.

Kühne E., Mosonban

Alakult 1856-ban.

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára ajánlja:

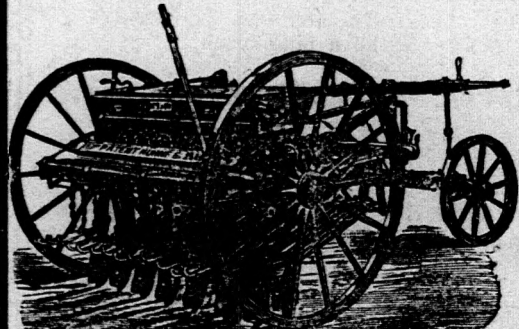
Ekéit, a legújabb minták szerint, minden nagyságban. LAAKE-féle kedvelt szántóföld és rétboronait. (Egyedüli gyártási jog Ausztria és Magyarország részére.)

„HUNGARIA“ és MOSONI DRILL
(több mint 16000 darab eladva)

legjobb sorvetőgépeit, úgy sik, mint hullámos talajra.

Közvetítők általi megrendelésnél ügyeljünk arra, hogy eredeti Kühne E.-féle gyártmány szállíttassék.

Szóróvető-gépek, műtrágya-szórók és malmok, füllesztők, szelelők, stb. stb.

Főraktár:

Budapest, VI. ker.,
Váci-körút 57/a.

Lemberg,
M. Grodecka L. 10.

1895-iki árjegyzékek bérmentve küldetnek.

HIBOURIN.

törvényesen védve 676. szám alatt.

FELETTE FONTOS

mezőgazdák, iparosok, háztulajdonosok, gyárosoknak.

30 évi gyakorlat után sikerült a patkányok és egerek kiirtására oly szert feltalálnom, mely utasításaim szerint alkalmazva feltűnő és biztos eredményt ad. A szer chemikailag a patkányok falánk természetének megfelelőleg van összeállítva és mivel részükre nyalánkságot képez, azt maguk keresik fel. — Az eredmény oly bizonyos, hogy a hol személyesen vezetem az irtást, csak teljes siker után igénylek fizetést. De szeremet éppen olyan biztos eredménnyel bárki is, szakember nélkül alkalmazhatja. A szer biztos voltát kitűnő és hízogó bizonyítványaim igazolják. E szerből 25 dkgr. 1 frtért egy körülbelül 100 □-ölyvi térségre elég, ezen kiszámítás mérvadó nagyobb területekre nézve is. — Kitűnő rovarporom 1 kilója 4 forintért kapható, legkisebb szállítható mennyiség 25 dkgr., helyben 5 dgr.-tól feljebb is kiszolgáltatik. Az **üregék, hőresógók, mezei egerek irtására** általam feltalált koczkaalakú biztos szer, mely egyszerűen kirakandó, a kgr. 4 frt, évekig eláll, 1 kgr. = 700 koczka. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árkedvezményt engedek.

RAABER ADOLF vegyészeti cikkek készítője

Budapest, VI. ker., Váci-körút 31. szám.

Fiókraktárak: Budapesten Török József Király-utca 12., Detsinyi Erigyes váczi-körút 10. (Marokkói-udvar), Jerikóglu Sándor Andrassy-út, Reiner Lipót és Ferenz, Király-utca 41. H. Horniesek Kornél IV., Rózsa-tér 5, droguista-üzletek. Filó János gyógyszerárában, VIII., Mátyás-tér 2., Willinger Ferenz Krisztina-tér fűszerkereskedésben, továbbá Vajda Béla droguista-üzlet Szegeden, Fuss F. Nándor gyógyszerárában Alsó-Lendván, Kohn Mór és fiai Pápán, Papp Árpád gyógyszerárában Hátszeg. 3665

Hirdetési ár 15 szög 80 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 80 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETESEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Betöltendő gazdasági gyakornoki állomás, méltóságos gróf Andrássy Tivadar ur hitbizomány uradalmaiban, melyre felső gazdasági tanintézetet jól végzett fiatal ember pályázhat. Megkivántatik a magyar, tót és német nyelv bírása. Fizetés egyelőre 150 frt készpénz, és ellátás. Gyakorlati évek felmutatója előnyben részesül. Felszerelt folyamodványok sajátkezűleg írva és fényképpel ellátva a jószágigazgatósághoz — Töke-Terebesen, Zemplén-megye 1895. április hó 30-ig nyújtandók be.

Továbbá felvétetik szinte a fenti uradalomban két gazdasági gyakornok május hótól gazdasági tanév kezdetéig, a kiknek előleges gyakorlati év felmutatására lesz szükségük. 4205

Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, könyvelésben, magyar, német levelezésben gyakorlott, nőtlen segédtsízt kerestetik 300 frt évi fizetés, tejjel ellátás mellett. Folyamodványok, bizonyítvány másolatok, melyek vissza nem küldetnek, Ivánkovits István urnak Kastélyos-Domté (Somogy megye) czimzandók. 4217

1000 holdas gazdaságba nőtlen gazdatiszt kerestetik. Bővebb felvilágosítás a „Köztelek” kiadóhivatalában nyerhető. 4234

Állást keresők.

Tiszti, esetleg segédtsízi állást elvállal intensivebb gazdaságban egy fiatal gazda, ki elméleti ismereteit Poroszországban szerezte s már több éve, hogy egy nagyobb uradalomban van alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 4206

Egy vinczellér - képezdét jó sikerrel végzett, kiszolgált számvívó altiszt, ki a gazdaságban is teljesen jártas s több évi gyakorlatat bír, megfelelő alkalmazást keres. Szíves megkeresések „A. F.” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4121

Gazdatiszt, keresztény, családos, nagy praxissal és szakavatottsággal állást keres. Czim a kiadóban. 3857

Egy szakképzettséggel és jó bizonyítványokkal bíró gépész, ki már több éven át gazdaságban működött, uradalomhoz avagy malomba gépésznek ajánlíkozik. Kuklay Béla okl. gépész. Véke, u. p. Király-Heimecz, (Zemplénm.) 4228

Gazdasági könyvelőnek ajánlíkozik intelligens fiatal ember, az egyszerű és keitős könyvvitelben alaposan képzett, a gazdaság több ágában jártas, jelenleg is egy előkelő alföldi uradalomban van évek óta alkalmazva. Czim K. A. jegy alatt a kiadóhivatalban. 4227

Gazdasági hivatalnok urak, kik egy esőre adu czég kitűnő eke- és vetőgépeinek eladásával vagy közvetítésével foglalkoznának, magas jutalékot kapnak. — Szíves megkeresések „Mellékereset” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. Diskréció biztosítva. 4193

Gazdatiszt állást keresek Czim „Szakképzett 43” alatt a kiadóhivatalban. 4219

15.000 frtig óvadékképes fiatal ember, gazdasági akadémiát végzett, tartal. hadnagy, jelenleg nagy uradalomban ispán a gazdaságot, erdészet ágáinál, bizalmi állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4233

Egy a kolozs-monostori gazd. tanintézetet jeles eredménnyel végzett, katonai kötelezettségének mint egy éves önkéntes eleget tett, hosszabb ideig az ország egyik legjelesebb uradalmában mint irnok alkalmazva volt, nőstülési szándékból állást keres. Levelek „Szerény” czimben a kiadóhivatalba kéretnek. 4229

Állatok.

Eladó lovak.

Gróf Zichy Béla lengyeltóti uradalmában 14 darab 4 éves Pinzgau, teljesen betanított, szelid jámbor

kocsi ló

van eladásra felállítva. Közelebbi felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság, Lengyeltóti Somogy megye. 3995

A szentegáti uradalomban eladásra ez évben felállított: 27 drb. I. rendű, 12 drb II. rendű

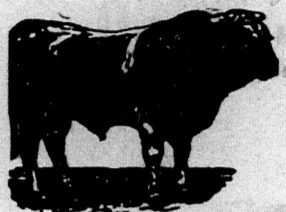
Hampshire hus-kos.

A kosok 1—1½ és 2 évesek, kitűnően fejlettek. Közelebbi felvilágosítással szolgál Valkó József, uradalmi intéző Hobol u. p. Szigetvár. 4057

A vámi uradalom Polandchína sertés keresztelési törzs fajtájából választott nőstény malacz drbja 20 frtjával, kan pedig 24 frtjával kerül eladásra. Megtekinthetők Pusztá-Vámon posta- és vasutállomás Simontornya. — Szállítási ketrecek előállítás költségarban számíttatnak. Kérdések és megrendelések a vámi kasznársághoz Simontornyára intézendők. 4208

„Három remek példány fiatal tehén, simmenthali apa- és bonyhádi anyának állattól származó, eladó. P.-Szt.-Tornyán, u. p. Oroszháza. Pongrácz Jenő, kasznárnál.” 4179

Eladó egy 5 éves Gidrán tenyészmen, továbbá 12 darab különböző kora és ivaru Gidrán csikó. Czim a kiadóhivatalban. 4224

Eladó tenyész bikák

telivér Simmenthali 1½—2½ éves korig.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság Lengyeltóti, Somogy megye 3993

Egy pár fekete (carosier) ló 900 frtért eladó Kondor Emil földbirtokosnál Kis-Csalomján u. p. Balassa-Gyarmat. 4109

Árverés.

Méltóságos gr. Wenckheim Frigyes ur békési uradalmából a Békés vasuti állomábról ¾ órányira és a békés-földvári vasuti állomás szomszédságában fekvő Földvári majorban tartandó nyilvános árverésen 3 d b 3 éves és 11 drb 2 éves tiszta magyar fajbika fog eladni. Békés, 1895. márczius 30-ikán. Emperl Ernő tiszttartó. 1242

Eladó tenyész bikák.

Fejérmegyében az ercsi uradalomban 12 drab 1½—2 éves alsó-inntali borzderes. Közelebbi felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság Ercsi-ben. Vasut és hajóállomás. 4210

Hatvan drb. bivaly, bika, tinó, üsző és tehén egy évestől felfelé, eladóvá vált a Beleg-Konyi beruralomban. Turaközöshatni Szarvas Lajosnál Belegben, posta és vasut-állomás, Beleg, Somogy megye. 4218

Eladó magyar fajú tenyész bikák

1½—2 éves korig. Bővebb felvilágosítással szolgál az Uradalmiintézőség Zala-Ápátban. 4197

Vegyesek.

Eladó borok.

Gróf Zichy Béla Balatonmelléki terméséből fehér, siller és vörös fajtiszta, elsőrendű áru.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság LENGYELTÓTI Somogy megye. 3994

Haszonbérlet.

200—300 hold jó minőségű birtok átvétele, a legrövidebb idő alatt kerestetik keresztény szakképzett gazdasz által. Boróczy Ernő, Bugyi (Pest-megye). 4223

Megvételtre kerestetik mintegy 12.000 drb 3 éves iskolázott erdei fenyő. Ajánlatok intézendők a Selypi uradalomhoz, posta Selyp. 4222

Tokaji

saját termésű ó-boraimat palaczkszámra áruba bocsátom, míg pincekészkésztem tart. A ki régi tokaji bort a maga évrátszerű természetesen valóságában élvezni óhajt, a kinek lábadozó beteg van, a ki orvosi rendeletről gyógyborra van utalva, s a ki ilyet családjának biztosítani akar, használja fel az utolsó alkalmat. Egy üveg (0.5 liter) szamorodni 1 frt. egy üveg öt puttonos aszu 4 frt. Láczy Szabó László szőlőbirtokos, a Zemplén vármegyei gazdasági egyesület borászati szakosztályának volt alelnöke, lakik Sárospatakon (posta, távirda-, és vasut-állomás). 4221

Eredeti székely tengeri után termelt vetőmag szigetvári vasutállomáshoz szállítva mmázsánként 8 frton eladó a Patai bér-gazdaságnál Pata, u. p. Szigetvár, (Zsákot önköltségben.) 4209

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra. Kölcsön a földi birtokosok részére 20—50 év könti időre képzésben. Birtokosok felmondhat bár mikor, pénztárat nem mondhat fel. Csakly kamattal törlesztetik. Lebonvóltás 14 nap alatt. Sommi előleges költségek. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csekk: telek- és ingatlan- és jelzálog. Forgalmi Intézet, Budapest, Váci körút 39. Legnagyobb ingatlan és jelzálog Forgalmi Intézet a monarchiában, mely hitelesít és a letekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlaton van.

1-55 rendű Baltaczim-mag 13 frt.

Haldek magkereskedésében Budapest. Károly-körút 9. 4175

Eladó széna, jó, békarakka-mentes. Közelebbi megtekinthető Tamássy Árpádnál, Felcsuth. 4214

Székely-kukoricza, legkorábban érő vetőmag mmázsája 10 frton eladó. Vasut-állomás Székely-Udvarhely Ugron Ákos orsz. képviselőnél. 4040

„Kézi kapáló-eké”

nélkülözhetlen eszköz ott, hol lókapa nem alkalmazható. Különösen a répa, mák és egyéb oly növények első kapálásánál, melyek óvatos és gyors munkát igényelnek. Munka-eredmény kapálásra előkészített talajban 1200—2000 négyzetöl 12 óra alatt. Az eke kezelése egyszerű, könnyű és alkalmazása jelentékeny költség megtakarítással jár. Ezen ekével a magnemesítés terén másfél évtized alatt kitűnő eredmények értek el. Különböző méretű és alakú, öt aczélkapálólévén felszerelve, ugy a gazdaságban, mint a kertészetben és minden sorosvetésnél alkalmazható. Ára 10 forint. Megrendelhető alulirotnál Temesvárott. Mokry István. 4177

Két marhamérleg

1000 klos és 2 drb. 4000 klgm. mérleg sulymérővel, mind új és jó állapotban, a Bugányi és Társa cég-től, erősen építve, minden gyár, gőzmalom, szesz-égető, gazdaság serfőzde és község részére, 100 frtnyi pénzbrág terhe mellett hatóságilag előírva, 1895. évi magyar hitelesítéssel, haláleset miatt igen olcsón egyenkint is, eladó. Sophie H. földbirtokos, IV., Schwindgasse 14, Parterre, Thür 2. Bécs. 3978

Cs. és kir. szabadalmazott

„Multográf” irásköszorító készítmény. Különösen ajánlható uradalmi, gazdasági irodák számára. — Csinos, tartós, tolösfeleli fatartályokba öntve az anyag nagysága és árai:

széle: 18 24 36 50 centi-
hossza: 24 36 45 60 mt.-ben
ára: 1.80 3.50 4.80 6.50 egy.-k.
Feltöltéshez az anyag kilója 1.80. Hozzá va'ó ten'a (fekete vagy kék) üvegenként 40 kr. Mosó-cseppek üvegenként 15 kr. Megrendelhető Kalocsán (Pest-megye) Takács D. E. „Multográf”-gyáronál. 3872

Vizhatlan ponyvákat

a legjobb minőségben gyártják és legolcsóbban szállítják

Hoschek Testvérek

Budapesten Podmaniczky-utca 29.

Árjegyzék és mintakönyvecske kívánatra ingyen és bérmeuve.

Ügynökök 4171 provisió mellett felvételnek

Kötelek

szálas tkarmány portiózására 6 mm. vastag, 200 cm. hosszú, egy postacsomag 100 darab 1 frt 60 kr. — Kévekörtök 4½ mm. vastag 150 cm hosszú 200 darab 1 frt 70 kr.

Kötelek, istrángok, dohányzsinog stb. I. m. nőségű kenderből kilója 55—60 kr. II. 45—50 kr. utánvét mellett szállít

BELLÁN MÁTYÁS Bács-Cséb. 4066

Rajokat május-juniusban egy kilogramm súlyllyal 6 frtért: Méhnyészési kalauzomat 65 kr. Utmutatómat a nép-kapárhoz postabérelégyütt 50 kr.ért szállítom. Dömötör László, Szegszárd. 4188

Eladó nemesített barackfák!

75 nyári és 75 darab őszi nemesített és kitűnő fajtákból, 1½ méteresek, a barsmegyei gazdasági egyesület kertészeténél Léván (vasuti állomás) kaphatók, darabonként 20 kr.ért hol megrendelhetők. Pakolásnál önköltség számítatik. 4237

A tavaszi szőlőmunkák

megkezdése előtt olvassa a

Borászati Lapok-at

minden szőlőtermelő.

Az amerikai; a homoki; az ojtvány

szőlőkultúra terén egyedül szakavatott útmutatója a magyar szőlőtermelőnek Felelős szerkesztő: Engelbrecht Károly

orsz. közp. szőlészeti főfelügyelő.

Kiadja: Baross Károly.

Előfizetés: egy évre ... 5 frt — kr. fél évre... 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr.

Kiadóhivatal: Budapest, (Köztelek) Üllői-út 25. sz.

Előfizethetni postautalványon.

Gőzekéket,

út-i lokomotivokat, gőz út-i hengereket
szállít a legtokéletesebb szerkezetben és a legmérsékel-
tebb áron 2223

John Fowler és Tsa

Budapest, Váci-körút 76. szám.

Megjelent: 4039

FROMMER A. HERRMAN UTÓDA

magkereskedésének

Főüzlet: **BUDAPESTEN,** VI., Andrassy-ut 1.
V., Tükör-utca 5. Fióközlet:

— főárjegyzéke, —
mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Kitünő, javított északnémetországi

Eckendorfi

— takarmány-répmag —

30 frt

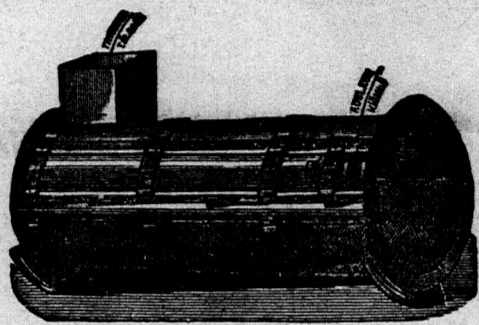
— métermázsánként —

Haldek

magkereske désében
Budapest,
Károly-körút 9. sz.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóheró-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal
nagyobb munkaképesség mint bármely más készülék-
nél. Legkitünőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső Váci-ut 46. sz. 3536

Burgonya és csicsóka eladó.

Az **inami gazdaságban** u. p.
Dombóvár, vetésre teljesen alkalmas
burgonya félék és csicsóka eladó:

Kék óriás igen bőtermő.
Simson, nagy keményítő tartalom.
Omichen korai, bő keményítő tartalommal.
Juno, fehér, asztali czélokra igen alkalmas.
Hópel-ely, kitünő asztali faj.
métermázsája 3 frt a dombóvári vasúttállomásra
szállítva zsák nélkül; közönséges kék burgo-
nya 2 frt 50, csicsóka 3 frtjával. 4211

Magy. vitorlavászon és zsávolgyár

SALZMANN ÉS TÁRSA

gyártelep SZEGEDEN.

Központi iroda és raktár: **BUDAPEST, V., Nádor-utca 20.**

Készít nyers és vizmentesen telített
vitorlavásznak, ponyvák, redővásznak,
termény- és malomkezelési zsákokat.

Telivér simmenthali

1 $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ éves hágóképes tenyészbikák

valamint

telivér simmenthali 1—1 $\frac{1}{4}$ éves üszők

előnyös áron kaphatók

Gut „RAINHOFF“

Post- und Bahnstation Krieglach, Steiermark. 4189

Lóárverés

néhai Nagyméltóságú Gróf Károlyi Alajos örökösei
csongrád-mágoesi uradalmában.

2 drb 3 éves mén, 3 drb 4 éves kancza,
20 drb 4 éves herélt nyereg alá és hámba betanított
ló, továbbá 7 drb öreg kancza, 5 drb öreg herélt
mustra igásló,

f. évi április hó 25-én

d. e. 9 órakor nyilvános árverésen készpénz fize-
tés mellett fog eladatni.

Előre bejelentett érkezés esetén az orosházi vagy szen-
tési állomáson lófogatok várakozni fognak.

Az uradalmi intézőség.

4226

Gőzekék

utcai lokomotivok, gőzcséplőgépek hajtására a főhercegi
vasművekből. A gépek választásánál mezőgazdasági szakértői
tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction
in Teschen in Schlesien, czimen. 2784

Luczernát, lóherét, répmagot
ajánl

Mauthner Ödön magkereskedése

BUDAPESTEN.

Figyelmeztetés: Répmagvaim szerződé-
sileg Északnémetország leghíresebb, legmegbiza-
tóbb termelői által kizárólag részemre termeltek.
Ennek folytán fajazonosságért továbbá 95 de
legkevesebb 85% csiraképességért szigorú szava-
tolást vállalok, 85%-nál kevesebb csiraképességűt
(bár ilyen nem forgalmazok) visszafogadok. Nagy
fontosságú ez a gazdára nézve, mert a tavalyi
gyakori esőzések által a répmag $\frac{1}{5}$ része csak
50%-80% csiraképes.